

Zigana Doğa Okulu

Zigana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesi'in Ortaklaşa Düzenledikleri

3. Ekoturizm Sempozyumu

'Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır'

Zigana Doğa Okulu

Zigana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesi'in Ortaklaşa Düzenledikleri

3. Ekoturizm Sempozyumu

'Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır'

11 Mayıs 2018
Gümüşhane Kültür Merkezi

3. Ekoturizm Sempozyum BİLDİRİLER KİTABI

Yayını Hazırlayanlar

Savaş Aydın, Özlem Aydın, Tuna Arınç Aydın

Kapak Fotoğrafı

Tülay Önder

Baskıya Hazırlık

Cevat Dakılır

E-posta: ziganadogaokulu@ziganadogaokulu.org © Copyright

Tüm hakları Zigana Coğrafyası Derneği'ne aittir. Her hakkı saklıdır.

Editörlerin yazılı izni alınmadan kitabın herhangi bir bölümü veya tamamı, elektronik veya mekanik yöntemlerle (fotokopi dâhil) hiçbir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz.

İktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Bu kitap Zigana Doğa Okulu 3. Ekoturizm Sempozyumu kapsamında yayınlanmıştır.

Bu kitapta yer alan bildiriler yazar(lar)ın kendi düşüncelerini yansıtmaktadır.

Avrupa Birliği
sivil düşün

Bu yayın Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla ZİGANA COĞRAFYASI DERNEĞİ aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ÖNSÖZ

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Zigana Doğa Okulu Başkanı Savaş Aydın'ın Konuşması
Gümüşhane Belediye Başkanı Ercan Çimen'in Konuşması
Gümüşhane Valisi Okay Memiş'in Konuşması

I. OTURUM “Sürdürülebilir Kırsal Turizm”

Oturum Başkanı
Prof. Dr. Gülsün Sağlamer,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Akıllı Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Kadınların Rolü

Prof. Dr. Gülsün Sağlamer
İstanbul Teknik Üniversitesi 2004-1996 Dönemi Rektörü.
Avrupa Kadın Rektörler Birliği Başkanı

Eko Turizmde Örnek Kadınlar

Prof. Dr. Hülya Kalaycıoğlu
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi,
Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi

Ekoturizm Bağlamında Kırsal Kalkınmada Kadın

Prof. Dr. Kenan Aydın
Yıldız Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

Kırsal Kalkınmada Kadının Rolü

Prof. Dr. Kemal Çelik
Gümüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekanı

Ekoturizmin Gelişimi ve Gümüşhane

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Çalık
Gümüşhane Üniversitesi, Turizm Fakültesi

Çalışma Hayatında Kadınlara İlişkin Yasal Düzenlemeler

Av. Süreyya Turan
Türk Hukukçu Kadınlar Derneği Başkanı, İstanbul Barosu
Yönetim Kurulu Üyesi

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Savaş Aydın
Zigana Doğa Okulu Başkanı

3. Ekoturizm Sempozyumu

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

3. Ekoturizm Sempozyumu

II. OTURUM “Kırsal Turizmde İnovasyon ve Girişimcilik”

Oturum Başkanı
Prof. Dr. Hülya Kalaycıoğlu
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Gümüşhane’de Türk Kadınlar Birliğinin Faaliyetleri

Aynur Çubukçu
TKB Gümüşhane Şube Başkanı

Turizmin Parlayan Yıldızı Zigana

Tevhide Eroğlu
İş İnsanı

Ataç Konağı

Hatice Dilek Çimen
İş İnsanı

Türkiye’de Kırsal Alanda Kadın

Hülya Yalvaç
Ziraat Yüksek Mühendisi

Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır

Rabia Köprülü
Ev Hanımı

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Av. Seval Kaçırın

Bir Başarı Öyküsü

Sibel Kandaz Olgun

Savaş Aydın

Zigana Doğa Okulu Başkan’ın Kapanış Konuşması

SEMPOZYUM ÖZET

Bölgesel politikaların temel hedefi; ekonomik gelişmeyi sağlamak, bölgeler arası gelişmişlik ve kalkınma farklarını ortadan kaldırmak, rekabet gücünü korumak ve yaşam kalitesini arttırmaktır. Bu nedenle, Zigana Doğa Okulu olarak, bölgesel kalkınma stratejileri üzerine yapılan çalışmalarını destekliyor. Başta Gümüşhane Valiliği olmak üzere Kamu, kurum ve kuruluşların, Gümüşhane Üniversitelerin birer aktör olarak kalkınma süreçlerine katkı sağlamasını bir zorunluluk olarak görüyoruz.

Bölgesel coğrafyaların kalkınma olgusu günümüzde kuşkusuz tek başına bir anlam ifade etmiyor. Sürdürülebilirlik ve yenilikçi kalkınma modelleri dünyada sıkça dile getiriliyor. Bölgesel coğrafyalarda yerel aktörler bu sürecin en dinamik ve ana unsurları olarak görülüyor. Bölgesel kalkınmanın temelinde şehrin yada bölgede bulunan diğer şehirlerin gelişimi ön plana çıkmaktadır. Şehirlerin, ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma adına merkezi hükümetlere bağımlı kalmayarak, artan nüfusun ihtiyaçlarının karşılanması, eşitsizliklerin giderilmesi ve çevresel sorunlar gibi pek çok alanda da yerel ve bölgesel imkânlar dâhilinde alternatif stratejiler geliştiriyorlar. Bu bağlamda; bölge ve şehir düzeyinde oluşturulan katılımcı ve çok paydaşlı işbirliklerini, Zigana Doğa Okulu olarak son derece önemsiyoruz.

Ülkemizin sahip olduğu kalkınma vizyonunun, son yıllarda özellikle yerel ve bölgesel kalkınma sürecine odaklanması; bu alanda kamu odaklı sürdürülebilir çalışmalar yapılması Kalkınma Ajanslar gibi kuruluşların kurulması gibi, yerelin ve coğrafyanın, yetişmiş insan kaynağını ve artan finansman imkânlarını beraberinde getirmiştir. Bu coğrafyadaki Kamu odaklı çalışmalar önemli sonuçlar ve gelişmeler doğurmuştur.

Zigana Doğa Okulu ve Gümüşhane Türk Kadınlar Birliği Şubesi Başkanlığı'nın ortak katkılarıyla; **"Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır"** teması kapsamında gerçekleştirilen 3. Ekoturizm Sempozyumu'nun, yerel ve bölgesel işbirliği mekanizmalarına önemli katkı sağlayacağına ve diğer paydaşlar içinde örnek teşkil edeceğine inanmaktayım.

Gümüşhane'nin kalkınma stratejilerinin ve politikalarının oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla hayata geçirilen Zigana Doğa Okulu, Ekoturizm Sempozyumları serilerinin ve katılımcıların bilimsel çalışmaları çerçevesinde derlenen dijital sempozyum kitabının etki alanının sadece Gümüşhane ile sınırlı kalmayacağını, Zigana Coğrafyasının kalkınma süreci için de önemli bir referans olacağı inancındayım. Bu çerçevede; sempozyumun gerçekleştirilmesinde ve sunulan bildirimlerin yayın haline getirilmesinde emeği geçenlere sonsuz teşekkür ediyorum.

Savaş AYDIN

Zigana Doğa Okulu Başkanı

Sunuş

Zigana Doğa Okulu

Zigana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesi'in Ortaklaşa Düzenledikleri

3. Ekoturizm Sempozyumu

'Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır'

**11 Mayıs 2018
Gümüşhane Kültür Merkezi**

Gümüşhane'nin kalkınma potansiyeline katkı sağlamak amacıyla ilki 2011 yılında gerçekleştirilen ve gelenekselleşmesi yönünde karar alındığı üzere 12-11 Mayıs 2018 tarihlerinde Gümüşhane de üçüncüsü yapılan. Zigana Doğa Okulu Ekoturizm Sempozyumu'nun bu yılki teması "Kırsal Kalkınmanın Temeli kadındır" olarak belirlenmiştir. Zigana Coğrafyası özelinde Gümüşhane'nin Ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi planı doğrultusunda ilgili tarihlerde gerçekleştirilen sempozyum ile Gümüşhane'nin geleceğine yönelik sektörel büyüme ve gelişme ihtimallerinin ortaya konulması ve kentin kalkınmasının önünü açacak strateji ve vizyon arayışlarına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Zigana Doğa Okulu 3. Ekoturizm Sempozyumu'nun hayata geçirilebilmesinde, bu coğrafyanın yetişmiş insan gücünü öne alınarak bu coğrafyaya gönül borcu olan akademisyenlerin öncülüğünde, bölgenin ve şehrin en önemli ekonomik faaliyeti olarak gördüğümüz Turizm sektörü paydaşlarının tüm süreçlerin değerlendirilmesi ulusal ve uluslararası boyutları bu paydaşlara bağlı olarak gelişecek sektör analizleri gibi bir dizi alt başlık özelinde ele alınan 'Ekoturizm', sempozyumun ana teması "Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır" olarak belirlenmiştir.

Bu amaçla Gümüşhane'nin bulunduğu coğrafyanın ulusal ve uluslararası Ekoturizm potansiyelinin ve sektörel bazdaki gelişmelerin nasıl ve ne şekilde arttırılabileceği ve bu yönde gelişme sağlanabilmesi için ne gibi stratejilerin oluşturulması gerektiği, "Sürdürülebilir Kırsal Turizm", "Kırsal Turizmde İnovasyon ve Girişimcilik" şeklinde sempozyum temalarından olmuştur.

Sempozyumun üç teması da ilin mevcut turizm alt yapısı, hali hazırda sunduğu turizm faaliyetleri ve bu faaliyet alanlarına dair temel sorunlar, yeni turizm alanlarının oluşturulması ve alternatif turizm imkanları gibi farklı bağlamlarda sektörel gelişme ve sorunların tartışılarak bir turizm stratejisi oluşturulmasına yönelik, çalışmalara esas teşkil edeceği düşünülmektedir.

Zigana Doğa Okulu özelinde kurgulanan, düşünsel ve akademik çeşitlilik düzleminde ve ana hedefler çerçevesinde gerçekleştirilen Zigana Doğa okulu 3. Ekoturizm Sempozyumu, farklı şehirlerde yaşayan farklı üniversitelere görev yapan akademisyenlerin ve sektörün paydaşlarının bir araya getirmek amaçlanmıştır. Böylece sürdürülebilir ekoturizmin nasıl gerçekleştirileceğini tüm yönleriyle incelemek ve irdelemek amaçlanmıştır.

Zigana Doğa okulu 3. Ekoturizm Sempozyumu kapsamında Ekoturizm konuları; 12-11 Mayıs 2018 tarihlerinde özellikle belirlenen sektörler, genel olarak ise Gümüşhane'nin kalkınmasına dair uygulanabilir çözüm önerileri üretilebilmesi ve nihayetinde bölgesel bir eylem planının ortaya çıkartılması hedeflenmiştir.

Ayrıca; sunulan tüm çalışmalar bağlamında elde edilen bulgular, yayımlanan 'sonuç bildirgesi' içerisinde yer almıştır. İki günlük programın sonunda Sempozyum Düzenleme Kurulu ve moderatörleri tarafından hazırlanmış olan 'sonuç bildirgesi' ile programın genel bir değerlendirmesi yapılmış ve

Önsöz

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Önsöz

şehrin sorunların genel tespiti ile öneriler içeren bir eylem planı kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Gerek sempozyuma katılan uluslararası Akademisyenler tarafından sunulan bildirimler, gerekse alanda faaliyet gösteren paydaşların yapmış olduğu sunumların yer aldığı oturumların sonlarında düzenlenen sempozyum özetinin yer yer aldığı bu dijital kitap ile Gümüşhane'nin sadece Ekoturizm potansiyeline değil kalkınmasına yönelik üretilen teorik ve pratik çabaların daha geniş kitlelere ulaşacağı düşünülmektedir.

Bu amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilmiş olan sempozyuma katkılarından dolayı Düzenleme Kurulu başta olmak üzere bir kez daha teşekkürlerimi sunarak belirtmeliyim ki; Gümüşhane Valiliği, Gümüşhane Üniversitesi ve Gümüşhane Türk Kadınlar Birliğinin iş birliğinde düzenlenen "3.Ekoturizm Sempozyumu" da Gümüşhane de gerçekleştirilmiştir.

Özellikle tüm görevlerini bir tarafa bırakarak Gümüşhane'ye gelip katkıda bulunan, değerli bilgilerini bizlerle paylaşan katılımcı akademisyenlerimize sempozyum katılımcılarına ve paydaşlarına , özel olarak Sempozyum katılımcılarına Gümüşhane mutfağından büyük öz verilerle hazırlanmış ev yemekleri ikram eden Gümüşhane Kadınlar Birliği yönetim kurulu üyelerine, bu süreçte görev alanlara son olarak; ortaya çıkan eserin istifadenize sunulabilmesinde emeği geçen herkese teşekkürlerimizle

Kırsal alanda üretim faaliyetlerine yoğun bir biçimde katılan "Kadınlar", gelişmekte olan ülkelerde kırsal ekonomi için temel güç kaynağıdır. Ancak bu güç kaynağı, çoğunlukla karşılığı ödenmeyen "ücretsiz aile işçisi" emeği olarak görünmekle birlikte, tarımsal üretimin önemli bir bölümü bu emeğe dayanmaktadır.

Kadının kırsal alanda üstlendiği en önemli rol, tarımsal üretimdir. Tarımsal üretimin yaklaşık 50%'sini gerçekleştiren kadınlar aynı zamanda Türkiye'de kadın istihdamının yarısını oluşturmaktadır. Üretimin külfetine katılan kadınlar ne yazık ki, nimetlerinden yararlanamamaktadır. Kadınınızın ekonomik, politik, kültürel siyasi olarak erkeğın bulunduğu her yerde erkekle eşit olanaklardan faydalanması ile ancak bu alanda sürdürülebilirlik sağlanacağından bu hususlara dikkat çekmek için bu sempozyumu yapmaya karar verdik.

Sempozyumun gerçekleşmesinde sponsor olan katkı ve katılım sağlayan TKB Gümüşhane Şubesi Yönetim Kurulu'na ve Başkanı Aynur Çubukçu'ya, Gümüşhane Belediye Başkanı Ercan Çimen'e, Ataç Konağı sahibi Dilek Çimen'e, tüm faaliyetleri destekleyen ve sponsor olan Zigana Makine Ltd. Şti. Sahibi Hakan Özgün'e, Limni Gölü ve Yaylakent işletme sahibi Mehmet Eroğlu'na, bizim ayrılmaz bir parçamız olan Cevat Dakılır'a ve Trabzon TRT Radyo yapımcısı Yurdağul Aydın'a teşekkür ediyoruz.

Her doğa parçasına bir yerleşke kurmak zorunda değiliz ama; Her yerleşkeye bir doğa okulu kurmak zorundayız. Düşüncesindeyiz.

Ankara, Eylül, 2020 Özlem Aydın, Tuna Arınç Aydın, Savaş Aydın

Sayın Valim, Belediye Başkanım, İlimizin Değerli Müdürleri, Sayın Hocalarım, Baylar, Bayanlar ve Değerli Basın Mensupları hepiniz hoş geldiniz.

Teşekkürler Gümüşhane. Gümüşhaneye bir ilk daha yaşattığımız için mutluyuz. Gururluyuz. Onurluyuz.

Gündem Gümüşhane ise artık orada Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesi ve Başkanı Aynur Çubukçu ve Zigana Doğa Okulu ve Başkanı Savaş Aydın var. Tüm katılımcılara sonsuz teşekkürler.

ZDO Zigana Köyünün muhtarlık tüzel kişiliğine ait bir kültür ve bilim organizasyonudur. Doğanın tümü okulumuzdur. Ekolojik okur yazarlar yetiştirmek üzere oluşturduğumuz ticari bir amacı olmayan bir STK girişimidir.

2011 Ağustos'unda Zigana Doğa Okulunu (ZDO) hem bölgenin doğal coğrafi mirası olan biyoçeşitliliği, hem de her geçen gün yıpranarak zamana karşı yenik düşme, silinip kaybolma tehlikesi olan somut ve soyut kültürel mirasımızı korumayı amaçlayarak kuruldu. ZDO gerek bölge insanına gerekse ilgilisi olan herkese ekolojik okuryazarlık eğitimi vermeyi önceliğine alarak kurulmuştur. Zigana Doğa Okulu bu bağlamda sivil toplum kuruluşları ve kamu kurum ve kuruluşları ile ortak hareket etmekte hem yerel kalkınma hareketinde emeği geçen yerel değerleri bir farkındalık yaratma adına düşünce ve mücadele yeteneklerini toplumla buluşturmayı, tanıştırmayı desteklemekte aynı zamanda da sürdürülebilir ekoturizm faaliyetleri göstermektedir. Coğrafyamızda koruma ve kollama dengesini esas alan sürdürülebilir bir ekoturizm anlayışı ile akademik tabanlı bir çalışma ile faaliyet gösteriyoruz. Bu güne kadar Coğrafyamızda hep ilkleri gerçekleştirdik. Dünyada köyde açılan ilk **Bitki Müzesi**'ne sahibiz. Orman ve Su İşleri Bakanlığının biyoçeşitlilik projesi olan **'Nuh'un Gemisi'** projesine üyesi ve partneriyiz. Bu güne kadar somut olmayan kültür varlığımız olan **"Lames"** için, **9. Lames Bilim, Kültür ve Sanat Şenlikleri**'ni gerçekleştirdik. 10. Lames'te ise tüm Gümüşhaneli, 30. yılını doldurmuş emekli veya çalışan tüm öğretmenlerimize onur ödülü vermek için Zigana Köyüne davet ediyoruz. Coğrafyamızda hep ilkleri gerçekleştirdik, 2017 yılında tam 46 kişiye Zigana Dağında **Ev Pansiyoncu**'luğu kursu verdirdik. Sınav sonucu hepsi ev pansiyonculuğu sertifikasına sahip oldular. Zigana Doğa Okulu olarak bu güne kadar çok yoğun katma değer yaratan turizm faaliyetleri ve çalıştaylar yaptık. Bilimsel kongrelere bildiri sunduk. Bugüne kadar 3 Sempozyum gerçekleştirdik.

Birincisi, Zigana Köyünde Torul İlçesine bağlı **Köy Muhtarları ile Ekoturizm Çalıştayı** olarak gerçekleştirdik. Köylerimizin giriş çıkışlarına kapılar yaptırılım bu güzel doğa ziyaretçilerinden ücret alalım. Böylece

**Zigana Doğa
Okulu Başkanı
Savaş Aydın'ın
Açılış
Konuşması**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Zigana Doğa Okulu Başkanı Savaş Aydın'ın Açılış Konuşması

oluşturduğumuz kaynaklarla köylerimize katkıda bulunalım kararı almıştık. **İkincisi**, Torul da, **Torul Muhtarlar Derneği** ile göçün önlenmesi için tıbbi ve aromatik bitkiler yetiştirilmesi ve ekonomiye kazandırılması üzerine yaptık. **Üçüncüsü**, ise burada gerçekleştirdiğimiz **Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır** konulu Ekoturizm Sempozyumu.

Üretime katkısı olan her üretici kadını destekleme hareketi tercih değil öncelik olması ana prensibimizdir. Sempozyumun ulusal ve bölgesel düzeyde kırsal kalkınmanın yanında yörenin ekoturizm potansiyelini geliştirmeye yönelik ekonomik sosyo kültürel çevre ve işletmecilik sorunlarının belirlenerek ortaya konmasını, çözüm arayışlarına gidilerek her bir önerinin bölge kalkınmasına değerli katkılar sunacağı öngörülmüştür.

Ekoturizmle bağlantılı diğer konular üzerinden turizm alanına farklı bakış açıları getiren farklı disiplinlerden akademisyenler, araştırmacılar, bürokratlar, yerel yönetimler, sektör temsilcileri ile sivil toplum kuruluşları bir araya getirilerek bilgi öneri ve deneyimleri paylaşılmıştır.

Ülkemizin her karış toprağı gibi Doğu Karadeniz Dağları Gümüşhane ilimiz ve Zigana köyümüz de coğrafi konum, doğal kültürel değerleri, fauna ve flora çeşitliliği, sportif faaliyet, keşif, dinlenme ve doğayla başbaşa kalma olanakları, birçok alternatif turizm türleri ile zengin bir konumdadır. Zigana coğrafyası sahip olduğu jeolojik, ekolojik ve mitolojik mirası, kuzeyi ile güneyi arasındaki iklim farklılığının yarattığı biyoçeşitlilikle ülkemizin öncelikli korunması gereken doğa alanlarının envanterlere dahil edilip bir an önce koruma altına alınmalıdır. Gelişme sürecindeki bölge kırsal kalkınması için uğraş verilirken geri dönüşümsüz doğa tahribatının engellenmesi de hedeflenmektedir.

ZDO coğrafyası bünyesinde yapılmış çalışmalarda Türkiye'de var olduğu bilinen 65 kelebek vadisinin 5 tanesinin Gümüşhane'de bu beş tanenin 2 tanesinin de Zigana Köyünde olduğu ortaya konmuştur. Bölgede yaşayabildiği gösterilebilmiş 213 kelebek çeşidiyle, Türkiye'nin en zengin illerinden biri olan Gümüşhane'nin florasında 124 familyadan 2856 bitki türü bulundurduğu ve 253 adedinin endemik ve 9 adedinin nadir bitki türü olduğu bu yönden adeta bir üçikhava botanik parkı pozisyonunda olduğunu bu yüzden endemik ve nadir türlerin yayıldığı bu büyük verimli bahçenin bütünüyle koruma altına alınmasının zorunlu olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Gümüşhane ülkemizde kendi il sınırları içine dahil dört adet kış sporları merkezi bulunan tek ildir. Zengin biyoçeşitlilik barındıran, eşsiz doğa güzellikleri yanı sıra, naif geleneksel yapıların yer aldığı bölgeler, antik dönem yerleşimlerine de ev sahipliği yapmış olan Zigana Coğrafyası ve Kromni Vadisi ve çevresi altyapısı olmayan plansız ve yıpratıcı bir turizm anlayışının tehdidi altındadır. Bu tehditlerin ortadan kaldırılabilmesinin ancak düzenli

ekoturizm eğitimlerinin yöre halkıyla buluşturulup gerçekleştirilmesi, yöre halkına ekoturizm bilinci kazandırılması ile mümkün görünmektedir. Ekoturizm bilincinin Zigana halkının sosyoekonomik kalkınmasına katkılar sağlayacağı çok somut bir gerçektir.

Faaliyetlerimizin beşiği olan okulumuzun acilen tadilata ihtiyacı var. Zigana Doğa Okulu aynı zamanda somut olmayan kültür varlığımız olan **Lames Şenlik** alanımızdır. Buradan bu tür farkındalık faaliyetlerle sesimizi duyuracağımızı düşünüyoruz. Çalışmalarımızın sivil toplum örgütleri olarak desteklenmemiz gerektiğine inanıyorum. Ekoturizm geleceğimiz demektir. Ekoturizmin başkenti Gümüşhane olması temennimizdir.

Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır konulu Ekoturizm Sempozyumuna katılan ve bizlere zaman arıyarak aramızda bulunan değerli hocalarımız, Prof. Dr. Gülsün Sağlamer, Prof. Dr. Hülya Kalaycıoğlu, Prof. Dr. Kenan Aydın, Prof. Dr. Kemal Çelik, Dr. Öğr. Üyesi İsmail Çalık, Av. Süreyya Turan, Aynur Çubukçu, Tevhide Eroğlu Hatice Dilek Çimen Hülya Yalvaç Rabia Köprülü, Av. Seval Kaçırın, Sibel Kandaz Olgun'a katkı ve katılımlarından dolayı teşekkür ederim.

TKB Gümüşhane Şubesinin üyelerinin kendi emekleriyle oluşturdukları el ürünü ürünlerini verilen arada tatmanızı ve yöre emekçilerimize destek vermenizi sizden bekliyoruz.

Sempozyumda bizleri yalnız bırakmayan, Kanuni İlköğretim Okulu öğrencilerinin oluşturduğu Halk Oyunları Topluluğu'na da gösterileri için teşekkür ederim. Ayrıca sempozyumda bizleri yalnız bırakmayan siz değerli konuklara ve katkısı bulunan kurum ve kişilere bir kez daha teşekkür ederim.

**Zigana Doğa
Okulu Başkanı
Savaş Aydın'ın
Açılış
Konuşması**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Gümüşhane
Belediye Başkanı
Ercan Çimen'in
Konuşması**

Sayın Valim, değerli konuşmacılar, sevgili hemşerilerim hepiniz hoş geldiniz. Yaklaşık 4,5 yıldır Gümüşhane ve ilçe belediye başkanlarının hepsi turizm alanında başarılı çalışmalar yapıyorlar. Şu anda Gümüşhane, turizmde söz edebilecek konuma geldi. Limni Gölü Tabiat Parkı, Torul Kalesi, Cam Seyir Terası, Örumcek Ormanları, Süleymaniye Mahallesi, Şiran Tomara Şelalesi Tabiat Parkında altyapı çalışmalarının tamamlanmasının ardından yaşananları hep birlikte görüyoruz. Bunlar gelişen Gümüşhane’de çok önemli yatırımlar. Biz bu sempozyumda alınacak kararları şehrin Belediye başkanı ve bireyi olarak her zaman destekçisi olacağız. Bu sempozyum sonucunda bize neler yapılması gerekir noktasında takipçisi olacağız. Buradaki katılımcıların bilgi, deneyim ve tecrübeleriyle Gümüşhane’imize güzel şeyler kazandıracacağız. Gümüşhane’de turizm noktasında işin başındayız ama ayaklarımızı yere sağlam basıyoruz. Gümüşhane geliyor ve büyüyecek bu gelişmeye ve büyümeye bu gün burada yapılan sempozyum gibi ve benzeri çalışmalar katkıda bulunacaktır. Bu nedenle Savaş Aydın’ı kutluyorum. Bu gün burada kadın ve emeği üzerine konuşulması güzel belirtmeden geçemeyeceğim. Kadın sadece kırsal kalkınmada değil kadının her yerde olduğunun altını çizerek belirtmek isterim. Ben şahsım ve belediyem her zaman kadınların yanında olduk, olmaya da devam edeceğiz. Sempozyumun Gümüşhanede düzenlenmesi bize ayrı bir mutluluk vermektedir. Bu tür faydalı faaliyetlerin daha çok kitlelere ulaşması için elimizden gelen desteği vermek, bizim sosyal sorumluluk gereğidir. Belediye olarak da görevimizdir. Sempozyuma emeği geçen herkese teşekkür ediyor, tekrar sizleri selamlıyorum.

Sayın Belediye Başkanı, değerli akademisyenler ve hemşerilerim hepiniz hoş geldiniz. Sizlerle birlikte burada olmaktan son derece mutluyum.

Sadece kırsal kalkınmanın değil, her şeyin temeli kadındır. Ailenin ve toplumların temeli kadın. Kadınları eğitebildiğimiz kadar geliyoruz. Onları toplum içinde ne kadar aktif hale getirebilirsek o kadar müreffeh toplum haline geliyoruz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyetler seviyesine kadınları ve toplumu eğitmekten geçmektedir. Gümüşhane dağların arkasında olan bir şehir. Topoğrafyası itibarıyla çok zor. Ya okuyacak ya tüccar olacak buradaki insanlar. Gümüşhane'nin çok önemli bir insan kaynağı var. Zamanında göç vermiş ama o insan kaynağı çok nitelikli, eğitilmiş ve varlıklı insanlar. Topluma yük değil, toplumun yükünü alan insanlar. Biz Gümüşhaneli hemşehrilerimizle gurur duyuyoruz. Çocukları ve gençleri sadece milli ve manevi değerlerle yetiştirmenin yetmeyeceği, bilimle, fenle, teknolojiyle, irfanla yetiştirmek zorundayız. Sadece bir taraf olursa yetmez. Bilimi ve teknolojiyi kullanamayan nesiller hızla yok olup gidecek. Gümüşhane'de yaşayan hiç kimse başka yerlerde yaşayan insanlara imrenmemesini istiyoruz. Altyapısını tamamlamış, temel kamu hizmetleri açısından yeterli bir Gümüşhane var. Her yönüyle geleceğe umutla bakan bir Gümüşhane var. Bu sempozyumda ortaya çıkacak sonuçlarla daha ileriye dönük bir Gümüşhane olduğunu düşünüyorum. Moralimizi yüksek tutuyoruz, gençlere güveniyoruz.

**Gümüşhane
Valisi
Okay Memiş'in
Konuşması**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

I. OTURUM

Sürdürülebilir Kırsal Turizm

Oturum Başkanı
Prof. Dr. Gülsün Sağlamer,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Akıllı Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Kadınların Rolü

Prof. Dr. Gülsün Sağlamer

İstanbul Teknik Üniversitesi 2004-1996 Dönemi Rektörü.

Avrupa Kadın Rektörler Birliği Başkanı

Gülsün Sağlamer 1945 yılında Trabzon'da doğdu. İlkokul, Ortaokul ve Lise eğitimini Trabzon'da tamamladıktan sonra 1962 yılında girdiği İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden 1967 yılında mezun oldu. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1973 yılında "Doktor", 1978 yılında "Doçent", 1988 yılında "Profesör" unvanlarını aldı. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 1995-1992 yılları arasında Rektör Yardımcısı, 2000-1996 ve 2004-2000 yıllarında iki dönem rektörlük görevi yaptı. İTÜ Mimarlık Fakültesi öğretim üyesi olarak Mimari Tasarım, Bilgisayar Destekli Tasarım, Mimari Tasarımın Mantıksal Modelleri, derslerini verdi.

Gülsün Sağlamer, 1976-1975 yıllarında Cambridge Üniversitesi "Martin Centre"de araştırmacı olarak çalışmış, 1987 ve 1991 yıllarında aynı merkezde British Council desteği ile kısa süreli çalışmalar yapmıştır. 1996-1993 akademik yıllarında İrlanda'da Queens' University of Belfast'a "Visiting Professor" olarak davet edilmiştir. 2003-1999 yıllarında aynı üniversitede "External Examiner" olarak görev almıştır.

1996-1990 yıllarında TÜBİTAK İNTAG Yürütme Kurulu üyesi, 2010-2006 yıllarında TOBB Türkiye Teknoloji ve Teknoparklar Konseyinin Başkanlığı ve 2014-2006 yıllarında Kadir Has Üniversitesi Mütevelli Heyeti Üyesi olarak görev alan Gülsün Sağlamer, "International Journal for Housing

Akıllı
Sürdürülebilir
Kırsal
Kalkınma ve
Kadınların
Rolü

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Prof. Dr.
Gülsün
Sağlamer**

Science and Its Applications” ve “Open House International” dergilerinin ve çok sayıda ulusal derginin editörler kurulu üyesidir. Kendisi özellikle 1992 yılından beri Mimarlık alanı dışında Yükseköğretimde Araştırma Yönetimi ve Politikaları, Kalite, Liderlik ve Değişim Yönetimi ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği konularında çalışmaktadır. Uluslararası alanda Mimarlık ve Yükseköğretimle ilgili birçok kuruluşun üyesi olan Prof. Dr. Gülsün Sağlamer ulusal ve uluslararası 80’ in üzerinde toplantıya davetli konuşmacı olarak katılmıştır.

2002 yılından beri IAUP (International Association of University Presidents) Yönetim Kurulu üyesi olan Gülsün Sağlamer, Mart 2005 de Avrupa’nın en büyük üniversite kuruluşu olan EUA (European University Association) Yönetim Kurulu Üyesi olarak 4 yıllık bir süre için seçilmiştir (2009-2005). EUA’nın Institutional Evaluation Programının Yönetim Kurulu üyesi (2013-2009) olan Gülsün Sağlamer 2005 yılından beri Avrupa’da EUA/ IEP kapsamında birçok üniversitenin değerlendirme süreçlerinde üye ve başkan olarak görev almıştır. 2006’dan 2018 yılına kadar Avrupa Komisyonu “Marie Sklodowska Curie Actions” Danışma Kurulu üyesi olan Gülsün Sağlamer, Horizon 2020 kapsamında 2016-2013 dönemi için bu Kurulun başkanlığını yürütmüştür. Gülsün Sağlamer 2018-2012 yılları arasında Community of Mediterranean Universities’in Başkanlığını yapmıştır.

Prof. Sağlamer, İTÜ de “Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Çalışmaları araştırma Merkezini 2009 yılında kurmuş ve emekli olduğu 2012 yılına kadar bu merkezin başkanlığını sürdürmüştür. AB destekli (FP-6FP-7 Horizon2020) yükseköğretimde toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili 5 projede İTÜ grubunun yürütücülüğünü yapan Gülsün Sağlamer (2008 ,(2017-2006 yılından başlayarak “European Women Rectors konferanslarını organize etmiştir (2012 ,2010 ,2008 ve 2010 ,(2014 yılında kurulan “European Women Rector Platform” (EWRP)’un Başkanlığını yürüten Prof. Sağlamer, 2015 yılında kurulan “European Women Rectors Association” EWORA’ nının Başkanlığını sürdürmektedir.

Gülsün Sağlamer’e 2000 yılında, Ottawa Carlton Üniversitesi, 2002 yılında Romanya Baia Mare üniversitesi, 2009 yılında Costanta Ovidius Üniversitesi ve 2018 yılında Queens University Of Belfast tarafından “Fahri Doktor” ünvanı tevcih edilmiştir. Gülsün Sağlamer 2006 yılında “American Institute of Architects” ’e Şeref üyesi olarak seçilmiş ve Avrupa’nın Mühendislik Eğitiminin önemli kuruluşlarından olan SEFI tarafından mühendislik eğitimine yaptığı katkılardan dolayı kendisine “Leonardo Da Vinci” Madalyası tevcih edilmiştir. Gülsün Sağlamer, 2009 yılında kurulan “Global İlişkiler Forum”unun kurucu üyesi ve Yönetim Kurulu Üyesi (2017-2009) ve 2011 yılından beri “European Academy of Sciences, Arts and Letters”in üyesidir.

Kırsal Alanlardan Kentsel Alanlara Göç

Ülkemizde, 1927'den 2012'ye kırsal nüfus 76%'dan 23%'e gerilemiştir. Kırsal kesimde yaşayanlar daha iyi iş olanakları, daha iyi yaşam koşulları, daha iyi sağlık ve eğitim hizmetlerine ulaşabilmek için göçe devam etmektedirler. Göç çok farklı boyutlarda ve nedenlerle biçimlenmekte bir taraftan Anadolu'nun küçük kentlerinin kentli ahalisi İstanbul, Ankara, İzmir gibi daha büyük kentlere göç ederken yerlerini bu küçük kentlerin çevre köylerinden gelenlere bırakmakta ve diğer taraftan köylerden de bu büyük kentlere akım devam etmektedir. Bu eğilimin sonucunda kırsal kesimde köyler terkedilmekte, ziraat ve hayvancılık özendirici enstrümanlarla desteklenemediği için gerilemekte, büyük kentlere ulaşan kırsal nüfus bir taraftan hayal kırıklığı ve uyum sorunları yaşarken diğer taraftan büyük kentler yapısal olarak gelenleri belirli koşullarda barındırma olanağı sağlayamadığı için köyleşmektedir. Bu süreçte, 1927 de nüfusu 797 121 olan Gümüşhane'nin 2017 yılında nüfusu 173 170'e ulaşmıştır. Bu nüfusun 076 84 Kadın, 097 86 Erkektir. İl ve İlçe merkezlerinde bu nüfusun 49,97%'si, kırsal kesimde ise 50,02%'si yaşamaktadır.

Bu özet girişle tanımlanan sorunlardan Gümüşhane'de nasibini almış, 1970lere kadar yerleşik olan nüfusunun büyük kısmı büyük kentlere göç ederken çevre köylerinden aldığı göçlerle kent nüfusunu eksiltmemiş, hatta arttırmıştır. Peki öyleyse sorun nedir? Sorun, bölgede ekonomik büyüme eksikliği ve bunun sonucu olarak da genç işgücünü tutacak olanakların bulunmamasıdır. Son yıllardaki nüfus artışında Gümüşhane Üniversitesinin katkısının olduğu açıktır. Ancak, bu artışın yine ekonomik nedenlerle kalıcı nüfus oluşturmada son derece sınırlı bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Gümüşhane'de 11 Mayıs 2018 tarihinde Zigana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesinin birlikte düzenledikleri "3. Eko-turizm Sempozyumu, Kalkınmanın Temeli Kadındır" konulu toplantının amacı toplumun yarısını oluşturan kadınlarımızın kalkınmada aktif rol alabilecekleri gerçeğini gündeme getirmek ve iyi örneklerin sunulması ile bu girişimlerin artmasını sağlamaktır.

Özellikle, ekonomik büyümede sorun yaşayan yörelere daha fazla destek verilmesini amaçlayan ve 1997 yılında uygulamaya konulan "Kalkınmada Öncelikli Yörelere Yasasında 1. Derecede Kalkınma Öncelikli 30 il arasında yer alan Gümüşhane'ye geçen yıllar içinde elbette görev alan hükümetler yaptıkları yatırımlarla destek olmaya çalışmışlardır. Ancak, yatırımların doğru yerde ve amaca doğrudan katkı sağlayacak yönde yapılabilmesi için yörenin güçlü ve zayıf yönlerini, fırsatlarını ve tehditlerini etraflıca analiz eden gerçekçi yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğu açıktır.

Akıllı Sürdürülebilir Kalkınma

Burada akıllı, sürdürülebilir kalkınma modellerinin geliştirilmesi yöre halkı ile bütünleşerek onların da katkıları ile biçimlenecek kalkınma modellerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Yukarıdan verilen kararlarla değil, yörede

**Akıllı
Sürdürülebilir
Kırsal
Kalkınma ve
Kadınların
Rolü**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Gülsün
Sağlam

yaşayanların ihtiyaç, beklentileri doğrultusunda onların kapasitelerine bağlı ancak onların kapasitelerini de geliştirecek enstrümanlara ve modellere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda tabandan gelen istek ve beklentileri temsil eden bu toplantının doğru yolda ilerleyen bir girişim olduğu açıktır. Gümüşhane ili gelişen yeni kavramlarla biçimlenen kalkınma modellerine benzer yapıda bir Sürdürülebilir Kalkınma Modeli geliştirebilir mi?

Gümüşhane, Xsenefon'un Anabasis kitabına'da konu olan tarihi İpek Yolu'nun kollarının biri üzerinde, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin iç kısımlarında yer almaktadır. Bölgenin zengin tarihi MÖ 3000 yıllarına dek uzanır. Bölge turizm için değerli olan tarihi anıtlara, harika konaklara, doğal kaynaklara, bölgesel el sanatlarına ve yerel bir mutfağa sahiptir. Zengin tarihi ve doğal zenginlikleri ile de eko-turizme dayalı gelişme kapasitesine bağlı olarak yeni bir kalkınma modeli geliştirebilir. Burada, tarihi zenginliklerin bu turizm projesi içinde yer almasının projenin başarılı olmasına önemli katkılar yapacağı açıktır.

Eğer, biz kalkınmanın sürdürülebilir olmasını hedef alıyorsak "sürdürülebilirlik" teması altında dört önemli bileşen açısından kentimizin yeterli koşullara / kapasiteye ulaşmasını sağlamamız zorunludur; Ekonomik Sürdürülebilirlik, Çevresel – Ekolojik sürdürülebilirlik, Sosyal sürdürülebilirlik, Sürekli Öğrenen Toplum. Buradaki itici motivasyon; yaratıcılık – yenilik – teknoloji üçgeninde kentin tüm paydaşlarını eğitimle geliştirmek, daha iyi yaşam koşullarına, hizmetlere ve iş imkanlarına ulaşmalarını ve onların da bu sürece katkı yapmalarını sağlamaktır.

Geliştirilecek kalkınma modelinin başarıya ulaşması için üç ana stratejinin geliştirilmesi ve uygulanması gerekmektedir.;

- İnsan kaynaklarının niteliğini geliştirerek yaratıcı ve yenilikçi genç kuşakların yetişmesine olanak sağlamak
- Vatandaşlık bilincini teşvik etmek, canlı, girişimci, erişilebilir, entegre olmuş kentsel ve kırsal topluluklar yaratmak
- Yerel ekonomiyi Eko - Turizmi - üretim - pazarlama - yönetim sistemlerini modernize ederek geliştirmek
- İş alanları yaratmak ve yatırım çekmek için projeler geliştirmek
- Bölgede girişimciliği desteklemek
- Yerel ekonomiyi canlandırmak

Gümüşhane'de Kentsel Dönüşüm

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi tarafından 1996-1994 yıllarında yürütölen ve TÜBİTAK tarafından desteklenen bir proje ile Gümüşhane ve Bayburt kentlerindeki tarihi konutlar, konaklar üzerinde tespit / rölöve / analiz çalışmaları yapılarak gelecekte bu kentlerde inşa edilecek konutlar için öneriler oluşturulmuştu. Bu proje birçok uluslararası konferansta sunuldu ve yayınlandı. Ancak, Türkiye'de etkili olduğunu söylemek olanaksız.

Üniversitelerde mimarlık ve şehircilik alanlarında yapılan çok sayıda araştırma ve uygulama projelerinin uygulamaya etkin bir biçimde katkı yapamamasının önündeki engellerin kaldırılması için uzmanlığa saygı kültürünün geliştirilmesi ve buna paralel olarak da projelerle ilgili tüm paydaşların katılımını sağlayacak yeni araştırma ve uygulama platformlarının oluşturulması hayati önem taşımaktadır.

Bir taraftan kontrolsüz göç diğer taraftan hazırlıksız yakalanan yerel ve merkezi yönetimlerin bu göçle baş edememeleri ile oluşan sağlıklı kent dokularını son yıllarda uygulanan kentsel dönüşüm projeleri ile iyileştirme çabaları da gerekli özenin gösterilememesi ve rant baskısı nedeniyle istenen düzeye ulaşamamıştır. Sayısal olarak üretilen yeni konut sayısı bir başarı öyküsü olarak sunulsa bile kentlerin kültürel ve yerel değerlerine göre yeni yerleşmelerin tasarlanamaması ve uygulanamaması kentsel dönüşüm projelerinin zayıf noktasını oluşturmaktadır.

Ranta teslim olmuş kentsel gelişmeler kentlerimizi tanınmaz hale getirdi, getiriyor. Sadece tarihi yapıları korumak ve restore etmekle tarihi dokuyu korumak aynı şey değil. Kent dokusunu korumak çok önemli. Az katlı binaların yanı başına 15-10 katlı, bazı kentlerde 30-20 katlı konut binalarını dikmek tarihi, o kenti kent yapan değerleri bilmemek veya anlamamakla açıklanabilir. Doğup büyüdüğümüz kentler tanınmaz durumda. Ölçek kaybolmuş, anılar yok olmuş, değerlerimiz solup gitmekte... Peki Sorumluları kimler? Artan Nüfus - Bunu fırsat bilen RANT - Kolaycı-standart-çevre ve tarihe saygılı olmayan uygulamalar ve Halkın bilinçli bir biçimde kentine, çevresine sahip çıkamaması.

Ne yazık ki, Gümüşhane'de de birkaç konağın korunması dışında ne nehir boyunca uzanan elma ve zerdali bahçelerinden ne de kent dokusundan eser kalmamıştır. Yasadışı gecekonduların yerine yapılan devasa konut bloklarını ne şehircilik ne de mimarlık açısından savunmak olanaksızdır. Çok katlı apartmanların tepesine Cami koyacak kadar Dini yapıların bulunması gereken kültürel-simgesel ve fiziki çevreleri göz ardı eden bir yaklaşım kabul edilemez. Ülkemizin birçok kentinde gerek konutların kent dokusuna uyumu gerekse camilerimizin yer seçiminde özenli davranılırken Gümüşhane'de hiçbir endişe taşımaksızın yapılan uygulamalar kentin tüm güzelliklerini elinden almış bulunmaktadır. Umarız bundan sonraki kararlarla daha olumlu gelişmeleri izleme olanağına kavuşuruz.

Kırsal Kalkınmada Kadının Rolü

Kırsal Kalkınmada Kadının Rolüne gelince...kadın ve kadın hakları konusunda Türkiye'nin uluslararası düzeyde karnesinin iyi olmadığını biliyoruz. Okuma yazma bilmeyen nüfusun 83%'ünü kadınlar oluşturuyor. İlkokul mezunlarında kadın oranı erkek oranından fazla olmakla birlikte ilköğretim, ortaokul, lise, yüksekokul, yüksek lisans ve doktora düzeylerinde erkek mezun oranı kadın mezun oranından daha yüksektir.

**Akıllı
Sürdürülebilir
Kırsal
Kalkınma ve
Kadınların
Rolü**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Gülsün
Sağlamer

Kadınların işgücüne Katılımında gerçekten Türkiye çok geri kalmış durumdadır. “Ülkemizde 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus içerisinde işgücüne katılma oranı 2014 yılında 50,5% . Kadınlarda ise bu oran 30%, Erkeklerde 70%. Okur-yazar olmayan kadınların işgücüne katılım oranı 16%, Lise altı eğitimi kadınların işgücüne katılım oranı 25,8%, Lise mezunu kadınların işgücüne katılım oranı 31,9% Mesleki veya teknik lise mezunu kadınların işgücüne katılım oranı 39,8% yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı 71,3% Eğitimi kadınların işgücüne katılma oranının daha yüksek olduğu ve de kadınların tüm eğitim düzeylerinde erkeklerden daha düşük ücret aldığı gözlemlenmiştir.

Kadınların Kamu Hizmetlerine Katılımı

- Kadın Hakim Oranı: 36,9%
- Kadın Milletvekili Oranı: 14,7%
- Kadın Büyükelçi Oranı: 14,3%
- Kadın Belediye Başkanı Oranı: 10,7%
- Kadın Savcı Oranı: 7%
- Kadın Vali Oranı: 2,4%
- Kadın Muhtar Oranı: 1,3%
- Kadın Müsteşar Oranı: 0%

(TUIK İstatistiklerle Kadın, 2014;

KADER, Eşitsizlik Karnesi, Mart 2016.)

Uluslararası düzeyde kadınların durumuna bakacak olursak Dünya Ekonomik Forumu'nun (DEF) 2015 Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporuna göre; Türkiye (142 (2014 ülke arasında 125.sıradaydı. 2015'de, 145 ülke arasında 130.sıraya geriledi. 2015' de Kamerun 90. sıradan, Gambia 98. sıradan, Benin ise 129.sıradan listeye girdi. İlerleyen ülkeler Cezayir ve Etiyopya Türkiyeyi geride bıraktı. Ekonomik katılım ve fırsatlar 131.sırada; Kadınların işgücüne katılımında 131.sırada; Ücret eşitliğinde 82. sırada; Eğitimde cinsiyet eşitliği 105.sırada; Siyasi güçlenme 105.sırada yer alıyor. İşgücüne kadınların katılım 32,20%.

Türkiye'nin kadın katılımı açasından en iyi performans gösterdiği alan ise Yükseköğretim.

Özellikle üniversitemizdeki akademisyen oranlarına baktığımızda 30% kadın profesör oranı ile Türkiye Avrupa'da ilk 3 içinde yer alıyor. Ancak, genelde

Yüksek Lisans ve Doktora programlarına kadınların katılımında görülen gerilemelerin devam etmesi ve atamalarda liyakat ve eşitlik ilkelerine bağlı kalınmaması durumunda bu alandaki önderliğimizi de kaybetme riski ile karşı karşıya olduğumuzu bilmemiz gerekir. Yükseköğretimdeki zayıf noktamız 30% a ulaşan kadın profesör oranımıza rağmen karar verici düzeyde kadınların son derece düşük orana sahip olmalarıdır. Üniversitemizdeki kadın rektör oranı 8-5% arasında değişmektedir. Yükseköğretimdeki başarıımıza karşın, karar verici düzeydeki oranımız bizi AB ortalamalarına göre en sonda gelen ülkelerden birisi konumuna getirmiş bulunmaktadır. İsveç'te kadın profesör oranı son yıllarda 20% den ancak 24%'e çıkabilmişken yıllardır üniversitelerinde kadın rektör oranı hep 50% civarında kalmıştır. Burada önemli olan yönetimlerin kararlı olarak yapısal reformlar uygulamaları ve kadınların kültürel engelleri aşabilmeleri için yeni stratejilerin geliştirilmesini ve uygulamaya konulmasını sağlamalarıdır.

Herhangi bir alanda kadınların başarılı olabilmeleri ve kendilerine verilen hakları kullanabilmeleri için gerekli birikime ve özgüvene sahip olmaları gerekir. Bu toplantıda eko-turizm alanında başarı öykülerini dinledik ve gurur duyduk. Ancak, bir elin 5 parmağını bile geçemediğimiz başarı öyküleri bizi hedefe götürmekte yeterince cesaretlendirebilir mi? Kadın nüfusun yetkin ve özgüvenli hale gelmesi onların toplum hayatının her kesitinde başarılı olmalarını sağlayabilir. Bu nedenle, eğer biz kadınların sadece Eko-turizm' de değil bütün alanlarda başarılı olmalarını ve böylece kalkınmada önemli roller üstlenmelerini gerçekten ama gerçekten istiyorsak o zaman kızların eğitimine önem verilmesi ve Üniversite Eğitimi alan kızların oranının en az 50%'e çıkarılması, liyakat ve eşitlik ilkelerinin işe alma ve yükseltmelerde tavizsiz uygulanması, kadınların çalışma koşullarının iyileştirilmesi için kreş-yuva gibi olanakların sağlanması, kadınların karar verici düzeylere seçilmeleri ve atanmaları için gerekli yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesi gerekir.

Bu genel önlemler yanında Gümüşhane'deki Kadın Nüfusunun eğitim ve öğretimle geliştirilmelerinin sağlanması ve Eko-turizm odaklı, kapsamlı eğitimler verilmesi; İş Kurma için verilecek eğitimler yanında başlangıç sermayelerinin yeterli, uzun vadede "0" faizle geri ödemeli olmasının ve bürokrasinin en aza indirilmesinin sağlanması; Kadınların kendilerine güvenmelerini sağlayacak iyi örneklerin sayısının artırılması ve eğitim süreçlerinde bu örneklerin tartışılması gerekmektedir.

Cumhuriyet Devrimleri ile Dünyada kadın hakları konusunda öncü ülkelerden biri olmamıza rağmen bugün Türkiye'deki kadınların durumu kabul edilemez. Nüfusumuzun yarısını oluşturan Kadın nüfusumuzun, kendilerini bu çevirimden kurtaracaklarına ve ülkemizin gelişmesine, kalkınmasına herkesten daha fazla katkı yapacaklarına inanıyorum.

Yaşamını ülkesine, üniversitesine vakfetmiş bir insan olarak hiçbir zaman umutsuzluğa kapılmadım. Kadınlara yılmamalarını, başarmak için mücadeleye

**Akıllı
Sürdürülebilir
Kırsal
Kalkınma ve
Kadınların
Rolü**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Prof. Dr.
Gülsün
Sağlamer**

devam etmelerini öneriyorum ve Sözlerimi Thomas Edison'dan bir alıntı ile bitirmek istiyorum.

“Bizim en zayıf tarafımız vazgeçmektir.

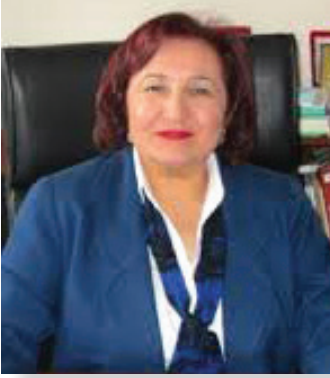
Başarıya giden en güvenli yol ise her zaman bir kere daha denemektir”

Konuşmamı bitirmeden önce “Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır” konulu Sempozyumu düzenleyen ve bana burada konuşma olanağı veren Zıgana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesine, bu kuruluşların Sayın Başkanları Savaş Aydın ve Aynur Çubukçu'ya teşekkürlerimi sunuyorum. Kendilerini bu başarılı girişimleri dolayısıyla kutluyorum.

Eko Turzimde Örnek Kadınlar

Prof. Dr. Hülya Kalaycıoğlu

*Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman Fakültesi,
Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi*

Kalaycıoğlu 1983'de KTÜ Orman Endüstri Mühendisliği Bölümünden mezun oldu. 1987'de Yüksek Mühendis, 1991'de Doktor Unvanını aldı. 1994'de Araştırma Görevlisi 1991'de Yardımcı Doçent, 1998'de Doçent ve 2004'de Profesör oldu.

35 adet Uluslar Arası İndeksli Dergilerde Yayınlanan, 8 adet Ulusal Hakemli Dergilerde, 34 adet Diğer Dergilerde Yayınlanan Makale,

47 adet Uluslararası Hakemli, 26 adet ise Ulusal Hakemli Konferans/ Sempozyumlarda olmak üzere toplam 73 bildirisi, olmak üzere 150 bilimsel makalesi bulunmaktadır.

6'sı uluslararası olmak üzere 22 projede yönetici ve araştırmacı olarak görev yapmıştır.

3 adet ders kitabı, 8 basılı seminer 20 adet görsel sunumu,

850 alıntılanma ve 60 bilimsel oturum başkanlığı ve Kongre Bilim Kurulu üyeliği,

5 doktora 10 Yüksek Lisans öğrencisi, 1 adet patent sahibidir.

5 adet TÜBİTAK ve 5 adet de KTÜ Bilimsel Makale ödülü olmak üzere 10 ödül sahibidir.

Eko
Turzimde
Örnek
Kadınlar

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Prof. Dr.
Hülya
Kalaycıoğlu**

Bir altın madalya, Bilim ve Sanayici ve Sosyal hayata katkı ve destekleri nedeniyle 13 plaket ile ödüllendirilmiştir.

20 Konser 'de görev almıştır.

Bölüm Kalite Akreditasyon Komisyon Başkanlığı, Leonardo da Vinci, Erasmus ve Farabi programlarının Bölüm Koordinatörlüğünü yürütmektedir.

4 yıl KTÜ Orman Fakültesi Dekan Yardımcılığı ve Fakülte Yönetim Kurulu Üyeliği, 6 yıl Bölüm Başkan yardımcılığı yapmıştır.

Almanya'dan burslu olarak Wood-Based Panels (with scholarship) eğitimlerine katılmıştır. 2005'de International Wood Akademi Misafir Öğretim Üyeliği ve Training Programı Misafiriği, 2018-2010 Erasmus Değişim Programı Katılımcısı (Danimarka, Romanya ve Avusturya) ve 2015 Bern University of Applied Sciences Architecture, Wood and Civil Engineering Training Programı Katılımcısı olmuştur.

VII. Beş Yıllık Kalkınma Planları, Ormancılık Özel İhtisas Komisyon Üyeliği görevini yürütmüştür.

7 yıl Üniversiteler Arası Kurul Alt Komisyon Üyeliği yapmıştır. Amerika'da Oklahoma Üniversitesi Misafir Öğretim Üyesi olarak görev yapmıştır.

KTÜ Uluslararası Ormancılık Öğrencileri Birliği (KAFSA) Kurucu Danışmanıdır.

Orman Mühendisleri Odası, Trabzon Kadın Gelişim ve İletişim Derneği, Mobiad Mobilya Sanayicileri İş Adamları Derneği, Trabzon Teknoloji Takımı Derneği, Trabzon Kent Konseyi Kadın Meclis'ine üyedir.

İngilizce bilmektedir.

Duygu Ece Aydın;

Galatasaray Üniversitesinde Endüstri Mühendisliği Bölümü mezunu. Yüksek lisans yapmış, üç dil biliyor. 2010'da annesinin memleketinde, annesiyle beraber ekolojik bir çiftlik açarak girişimci kadınlara örnek oluyor. Kastamonu Daday ilçesinde ekolojik çiftlik kurup, doğal ve organik ürünler üretiyor. İnek-danaları ve kümes hayvanları var. Başta siyez buğdayı olmak üzere ekim var, hasat var. Burada aslında tam bir köy hayatı yaşıyor.

Doğadan topladıkları ürünlerle marmelat, pekmez, reçel, turşu, tarhana, sirkeler yapıyor. Atalık tohum siyez buğdayı ve çeşitli sebzeler ekliyor. Hobi bahçeleri var, misafirler için ekimler ve toplama işlerini yapıyorlar. İksirli Çiftlik, 2014 yılında KAGİDER'in "Türkiye'nin Yöresinde Fark Yaratan Kadın Girişimcisi" dalında birinci seçiliyor. Üretilen ürünlerin satıldığı pazar, misafir olarak gelen insanlarla sohbet etmek, yapılanları görmek farklı şeyler yapılabildiği konusunda da bölge halkının ufkunu açıyor.

Annen İksir Hanım ile Dadayın kalkınması için 2010 yılından beri çalışıyor. Zengin doğası, bitki ve mantar türleri olan coğrafyada her ilk ve son bahar aylarında mantar şenlikleri düzenliyor, toplama, işleme yöntemleri ile ilgili bilgi veriyor. Bölgede normalde kullanılmayan ve doğada olan türlerle şurup, marmelat yapıyor.

"Yavaş Yaşam Ağı"na dahil olmaya çalışıyorlar. Hem "Cittaslow"* hem de "Slow Food"* ağlarına dahil olmak konusuna odaklanmak için uğraşıyorlar. Eko-turizmi ilçede yaygınlaştırmayı hedefliyor.

*Dünyada homojenleşen yemek kültürüne karşı yerel yiyeceklerin değerini ve önemini savunan hareket.

Engelli çocuklar için de çalışmalar yapıyor. Terapi amaçlı atları bulunuyor.

Bedriye Engin;

Bilecik'in Gölpazarı ilçesine bağlı Kurşunlu köyünde girişimci Enginin başlattığı turizm projesi kapsamında şehrin gürültüsünden ve kalabalık ortamından sıkılıp köye gelen aileler, kerpiç evlerin sobalı odalarında konaklıyor, doğa yürüyüşü yapıyor, ekmek pişiriyor, kümeden yumurta alıyor, inek sağıp, kına gecesinde eline kına yakıyor, yer sofrasında yemek yiyor.

İlçe merkezine 7 km uzaklıktaki köyde yaşayan ve kütüphaneden edindiği 3 bine yakın kitabı okuduğu için Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğüne «Sıra dışı okur» seçilen 55 yaşındaki Bedriye Enginin başlattığı proje, şehir hayatından bunalanların ilgisini çekiyor.

**Eko
Turizmde
Örnek
Kadınlar**

Gümüshane Kültür Merkezi
"Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır"
3. Ekoturizm Sempozyumu

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Ortibat kurduğu turizm acenteleri ile kişisel sosyal medya hesabından tanıtımını yaptığı tur kapsamında, kırsal alandaki yaşamı görmek veya hatırlamak, köy havasını teneffüs etmek için birkaç günlüğüne büyük şehirlerden uzaklaşmak isteyenler, bir gece iki gün 150 lira verip, tam pansiyon kalabiliyor.

Köyde bir kaç günlüğünü de olsa doğal hayatı yaşayan ziyaretçiler, temsili kına gecesinde de kına yakıp geleneksel eğlencelere katılıyor.

Mevsime göre programlar düzenliyorlar. İki günde köy içi turu yapıyor, ürettikleri salça, tarhana, erişte gibi ürünlerin satıyorlar. Köye gelen çocuklar tavuklara yem vermeyi biberonla yeni doğan buzağıya süt vermeyi, köy ekmeği yapmayı seviyor ve çok mutlu oluyor, Köyden mutlu ayrılıyorlar.

Nuran Erden;

İzmir'in Çeşme ilçesi Germiyan Köyü. 2016'da Türkiye'nin ilk slow food köyü oldu. Slow food; bir ürünün yetişmeye başladığı andan tüketildiği ana kadar her şeyin şu anki temposundan çok daha yavaş ilerlemesi gerektiğini savunan bir hareket. Temel amaç tüketiciye ulaşan ürünlerin iyi kalitede olması, çevreye zarar vermemesi ve uygun fiyatlı olup herkese ulaşması.

Yıllarca çobanlık yapmış ve tarımla uğraşan Germiyan'lı MURAL artisti Nuran Erden Trakya Üniversitesi Halıcılık Bölümü mezunu. Evinin bahçesinde bir kafe açmış ve kafenin tahta sandalyelerine çizmeye başlamış. Sandalyeler dar gelince önce kendi evinin duvarlarını, sonra tüm köyü çiçeklendirmiş. Köy halkı önce yadırgamış çizimlerini, sonra o kadar beğenmişler ki sıraya girmişler.

Sitem ediyorlarmış "bizim evin duvarlarına neden çizmiyorsun Nuran Abla" diye. Evin sahibi kireçle tüm duvarı beyaza boyayıp temizledikten sonra gelip başlıyormuş çizmeye.

Ümmiye Koçak;

Adana'nın Çelemlı Köyü'nde 10 çocuklu bir ailenin altıncı çocuğu. Eğitimi ilkokulda kesilmiş. Kendi çabalarıyla okumaya devam etmiş. Okuduğu ilk kitaplardan biri klasiklerden Maksim Gorkiinin ANA kitabı. Bugünlere gelmesinde en etkili kitaplardan birinin Ana olduğunu söylüyor. Evlenip Mersinin Arslanköy adlı köyüne taşınmış. "Arslanköy Kadınlar Tiyatro Topluluğu"nu kurmuş! Sadece kadınlardan oluşan topluluk

13 senedir çeşitli oyunlar sahnelemiş.

32 yıllık evli ve 3 çocuk annesi. Bugüne kadar 11 tiyatro oyunu yazmış. 500 kadar sahneye çıkmış, oyunları tüm Türkiye'de geniş bir kitleye ulaşmış.

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekturizm Sempozyumu

Büyük zahmetle yaptığı «Yün Bebek» filmi Türkiye'nin yanı sıra New York'ta da başarı getirmiş. 49. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde galası yapılan Yün Bebek, Ümmiye Koçak'a New York Avrasya Film Festivali'nde "Sinemada En İyi Avrasyalı Kadın Sanatçı" ödülünü kazandırmış.

Zümran Ömür;

Kars'ta 2 bin - 2 bin 780 rakımda yer alan Boğatepe köyü kadınları, bölgedeki bitki çeşitliliğini değerlendirmek için bitki kurutma atölyesi kurmuş.

Boğatepe Çevre ve Yaşam Derneği Başkan Yardımcısı Zümran Ömür, Derneği 2007'de kurduklarını ve 45'i kadın 60 üyesi olduğunu söylüyor. Köyde 650 bitki çeşitliliği var. Bunlardan 35'inin tıbbi bitki olduğunu, tıbbi bitkilerin doğru kurutulması ve işlenmesi için uzmanlardan eğitim aldıklarını söylüyor. Uzman hekimler doğru toplama ve kurutmayı ve hangisinin hangi hastalığa faydalı olduğunu öğretiyorlar. Atölyelerde günün hangi saatinde kurutma gerektiğini, Krem yapmayı, yağ çıkartmayı öğrenmişler. Civanperçemi, sarı yoğurtçu otu, yarpuz, ısırgan, kekik, Kafkas endemiği, kantaron var. Kafkas karakafesinden krem yapıyorlar.

Hindistanlı tıbbi Bitkiler Uzmanı Vinot Kumar'dan köylerindeki endemik bitki türlerini öğrenmiş. Ardından Türk uzman hekimler, bu bitkileri nasıl kurutmaları gerektiğini ve tıbbi değeri olan kremler ve yağlar üretmeyi öğretmiş. Bitki literatürünü iyi kavrayabilmek için 1 sene Fransızca eğitim almışlar.

Ömür eğitimler sırasında kırsaldaki kadınların doktora gittiğinde bile kendisini ifade edemediğini fark ettikleri için iletişim kursları, sağlık kursları, beslenme kursları aldıklarını anlatıyor. Köyde mevsime göre kullanılan 2 atölye var. Kadınlar hem çiftçi hem tıbbi bitki hem de peynir yapımıyla uğraşüyor. Kadın ve erkekler beraber çalışıyor. Yağmur yağdığında bitkilerin zamanında kurutulması için fırında tezek yâda fındıkkaşuyla ısınan kurutma atölyesi var.

1 yıl boyunca aldıkları Fransızca eğitim sayesinde ekoturizme başlamışlar. Fransızca peynir üretiminde işlerine yaramış. Yaz aylarında 4-3 günlük programa dahil olup bitki türlerini, nasıl kurutulduklarını, hangisinin ne işe yaradığını dilerse size anlatıyor ve sizi köy evlerinde misafir ediyorlar.

2010'de Kars'ın meşhur 32 tür peynirinin gelecek nesillere aktarılması için peynir müzesi kurmuşlar. Burası aynı zamanda Türkiye'nin ilk peynir müzesi. Gravyer, eski kaşar, türkmen saçak, malakan, tulum, otlu, kelle, tel, çürük, çanak gibi birçok peyniri görebilirsiniz. Üstelik bu peynirlerin bir benzeri dünyanın hiçbir yerinde yok ve hepsi tescilli. Müzenin amacı kaybolmaya başlayan peynir türlerini kurtarmak, üretim süreçlerini korumak, bu süreçte gıdalara nelerin tat verdiğini bulmak, Kars bölgesindeki peynirin hikayesini anlatmak, ürünleri dünyaya tanıtmak.

Tangala Pojesi 2008'de küçük bir sebze bahçesi ve 2 keçi ile başladı. Bugün

**Eko
Turizmde
Örnek
Kadınlar**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Hülya
Kalaycıoğlu

sürdürülebilir kırsal yaşam araştırmaları ve yerel artizan üretimler yapmaktadır. Kuruluşundan beri proje binasında çeşitli peynir atölyeleri ve grup ekinlikleri ile sürdürülebilir yaşam projeleri yürütölüyor. 2010'da Wwoof (Dünya Çapında Organik Çiftlik Fırsatları) Türkiye temsilcisi TATUTA organizasyonu tarafından akredite oldu. Yüzlerce gönüllü ve misafirle projelerini paylaşıyorlar. 2014'den bu yana şubesi oldukları Atölye Deneme Sanat ve Ekolojik Çalışmalar Derneği bünyesinde yerel ve uluslararası projeler yürütüyor.

Tangala Çiftliği: Fethiye Yakaköy sınırları içerisinde 10 dönüm arazide yılın 12 ayı gönüllüleri, Mayıs-Eylül arası ise konukları ağırlamaktadır. Gönüllüler haftanın 6 günü, 6 saat çalışmaktadır. Çiftlikte özellikle Peynir atölyesinde ev yapımı peynirin üretimi eğitim verilmektedir. Takvimine göre faaliyetler çeşitlilik göstermekle birlikte gönüllüler bahçe işleri, meyve sebze toplama, ekme, ilaçlama, hayvanların bakımı ve şarap yapımı gibi faaliyetlerde bulunabilirler. Ek olarak çiftlikte geri dönüşüm, şifalı ot yetiştirme, doğa dostu mimari yapıların yapımı ve geleneksel üretim teknikleri de kullanılmaktadır.

Fethiye'deki bir diğer çiftlik **Pastoral Vadi**'dir. Yanıklar köyünde 42 dönüm üzerine kurulmuştur. Yılın 12 ayı gönüllüler ve konukları ağırlamaktadır. Haftanın 6 günü, 6 saat çalışılmaktadır. Gönüllüler bahçe işleri, meyve sebze ekme, toplama, bakım, ev işleri, hayvan bakımı, pazarlama desteği, çanak çömlek yapımı, kilim dokuma, ahşap oymacılık ve sepet yapımı gibi faaliyetlerde bulunabilir.

Pastoral Vadi doğa dostu mimari yapı kullanırken taş kerpiç ve tahta evler yapılmakta, ekolojik yaşam eğitimleri, yerli tohum kullanma, geri dönüşüm, doğa dostu temizlik, permakültür ve şifalı ot yetiştirme gibi hizmetler de verilmektedir.

Yonca Lodge: Fethiye Yanıklar köyünde 14 odalı butik bir otel. Yılın 12 ayı hem gönüllüleri hem de konukları ağırlıyor. Haftada 6 gün, 5 saat çalışan gönüllüler bahçe işleri, sebze meyve üretimi, doğa dostu enerji projelerine ve pazarlama faaliyetlerine destek oluyor. Ayrıca yöresel yemekleri tatma ve yapımını öğreniyor. Bahçesinde yer alan dut, erik, böğürtlen, nar, zeytin, limon ve portakal ağaçlarındaki ürünleri toplama ve yetiştirme imkânları da var.

Reflections Camp: Fethiye Kabak koyunda yer alıyor. Yılın 12 ayı gönüllülere, Mayıs-Ekim ayları arasında ise konuklara açıktır. Haftada 7 saat çalışılan Reflections Camp, 9 ahşap bungalov, 2 toprak ev ve 2 toprak odadan oluşuyor. Ufak bir alan permakültür ve çiçek ekimi için ayrılmış. Çadırda kurulabilmektedir. Konuk ve gönüllüler bahçe işleri, meyve sebze üretimi ve ev işlerine yardımcı olabilir. Meditasyon ve yoga eğitimleri verilmektedir. Mimari açıdan doğaya

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

ve doğala dönük malzemeler kullanılmaktadır. Sürdürülebilir tarım yada permakültür (Latince perm sürmek, devam etmek, kültür tarım), doğadaki insan yerleşimlerini, doğal ekosistemlerden örneklenen ziraat uygulamaları ve sürdürülebilirlik görüşüne göre uygulayan bir ekolojik tasarım anlayışıdır.

213 kelebek çeşidiyle Türkiye'nin en zengin ili olan **Gümüşhane**'nin, 253 endemik bitki çeşidiyle de Karadeniz'in en zengin endemik bitkilere sahip ili olduğu belirlenmiş.

Kandamlası/Horoz Gülü (*Adonis Cyllenea* Varyete *Paryadrica*) İlk olarak 1867 yılında Giresun'da ve kısmen de Gümüşhane'de tespit edilen gül, 150 yıldır görülüyordu. Ters Lalenin dünya üzerinde bilinen 165 türü ve tür alt kategorisi bulunmaktadır.

Bu derece kıymetleri olan ve bunları bu güne kadar değerlendirmeyen Gümüşhane'ye ilham olması dileği ile,

**Eko
Turzimde
Örnek
Kadınlar**

Ekoturizm Bağlamında Kırsal Kalkınmada Kadın

Prof. Dr. Kenan Aydın

Yıldız Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

27.12.1955 tarihinde Torul İlçesine bağlı Gülaçar köyünde doğdu. İlkokulu kendi köyünde okudu. Ortaokula Torul Ortaokulu'nda başlayarak Gümüşhane Lisesi Orta Kısmı'ndan mezun oldu. Liseyi Gümüşhane Öğretmen Lisesi'nde (1974), Lisans eğitimini TODAİE-Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü, SİYO-Sevk ve İdare Yüksek Okulu'nda (1979), Yüksek Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Bölümü'nde (1987) Doktora Eğitimini "Perakendecilik ve Departmanlı Mağaza Müşterilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri" tezi ile İstanbul Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Siyaset Bölümü'nde (1992) tamamladı.

İş hayatına ilköğretmeni olarak başlayan Aydın, kendi köyünde üç yıl ilköğretmenliği yaptı. Üniversite sonrasında kısa bir süre Orman Bakanlığı-Millî Parklar ve Avcılık Genel Müdürlüğü'nde Planlama Fen Kurulu Mümeyyizi kadrosuyla çalıştıktan sonra 14.07.1980 tarihinde GİMA (Gıda ve İhtiyaç Maddeleri)'da göreve başladı. GİMA'da sırasıyla müfettiş, insan kaynakları müdürü, genel müdür yardımcısı ve genel müdür olarak 16 yıl çalıştı. 01.04.1996 tarihi itibarıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi-Biga İİBG'de çalışmaya başlayan Aydın, 2000 yılına kadar Yardımcı Doçent kadrosuyla anılan üniversitede çalıştı. 2000 yılında dil eğitimi için ABD'ye gitti. Dönüşte yeniden üniversiteye dönen

**Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

Aydın, 2011-2001 tarihleri arasında 10 yıl süreyle Kocaeli Üniversitesi-İİBF'de görev yaptı. 07.12.2007 tarihinde Doçent ünvanı aldı. 14 Şubat 2011 tarihinde Yıldız Teknik Üniversitesi-İİBF'ne naklen atanmıştır. Aynı yıl YÖK bursu ile 3 ay süreyle akademik çalışma yapmak üzere ABD'ye girmiştir. Dönüşte İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dekan Yardımcılığına atandı. Aydın, 07.03.2013 tarihi itibariyle de Profesörlük ünvanını alarak bu kadroya atanmıştır. 15.07.2013 tarihinde Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesine Dekan olarak atandı. 15.09.2017 tarihi itibariyle dekanlık görevine asaleten yeniden atanan Aydın halen bu görevini sürdürmektedir. Uluslararası ve Küresel Pazarlamada Kültürel Etkiler, Perakende Yönetiminin Temelleri, Güncel Pazarlama Konuları, Hizmet Pazarlaması(ortak), Kategori Yönetimi(ortak), kitapları yanında çok sayıda bilimsel çalışma ve yayınları, ulusal ve uluslararası makaleleri ve bildirileri bulunmaktadır.

Diğer taraftan Tübitak'ın desteklediği (Tübitak 1001 Projesi) Türkiye'de Romanlar; Bir Kimlik Ekonomisi isimli projenin yürütücülüğünü yapmaktadır. Ayrıca çeşitli sivil toplum örgütü ve derneklerde üye ve başkan olarak görev almıştır. GÜSİAD (Gümüşhaneli Sanayici ve İşadamları Derneği) kurucusu olup, Başkanlığı'nı 11 yıl sürdürmüştür. 2017 yılında bu görevinden ayrılan Aydın, halen GÜSİAD onursal başkanıdır. Aydın, YTÜ'de dekanlık ve üniversite yönetimleri dışında Aydek, Etik Kurul, Sürekli Eğitim Merkezi ve İstatistik Araştırma Merkezi gibi birçok birimde görev üstlenmiştir. Prof Dr Kenan Aydın; evli ve iki çocuk babasıdır.

Turizm Sektörünün Ekonomi İçin Önemi

- Turizm sektörü birçok ekonomi için önemli bir konuma sahiptir.
- Turizm gelirleri, ülkemiz açısından da özellikle dış ticaret açığının düşürülmesi ve cari açığın makul ve karşılanabilir seviyelere çekilmesi bakımından önemli bir etkiye sahiptir.
- İthalat ihracat arasındaki denge makul seviyelerin dışına çıktığında, Türkiye ekonomik krizlerle karşılaşmaktadır. Bir başka ifadeyle ihracatın ithalatı karşılama oranı % 50'ler seviyesine düştüğünde ülkemizde önemli ekonomik krizler yaşanmıştır.
- 1994 ve 2001 krizleri ele alındığında; 1993 yılında ithalatımız 29,428 milyar dolar ihracatımız 15,345 milyar dolar, 2000 yılında ise ithalatımız 54,502 milyar dolar, ihracatımız 27,774 milyar dolar olmuştur. Bunun sonucu takip eden 1994 ve 2001 yıllarında büyük ekonomik krizler yaşanmıştır.
- Aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere 2017 yılı itibarıyla ihracatın ithalatı karşılama oranı 67,2% dir.

Yıllar İtibarıyla İhracatın İthalatı Karşılama Oranları ve Turizm Gelirlerinin Cari Açık Üzerindeki Olumlu Etkisi

Yıllar	İhracat		İthalat		Dış Ticaret Dengesi	Turizm Gelirleri	İhr.İth Kar.O	Cari Açık
	Değer	Değ.(%)	Değer	Değ.(%)	Değer	Değer	Değer %	Değer
2010	113883219	11,5	185544332	31,7	- 71 661 113	24930996	61,4	-44,6
2011	134906869	18,5	240841676	29,8	- 105 934 807	28115694	56,0	-74,4
2012	152461737	13,0	236545141	-1,8	- 84 083 404	29007003	64,5	-47,9
2013	151802637	-0,4	251661250	6,4	- 99 858 613	32308991	60,3	-63,6
2014	157610158	3,8	242177117	-3,8	- 84 566 959	34305904	65,1	-43,6
2015	143838871	-8,7	207234359	-14,4	- 63 395 487	31464777	69,4	-32,3
2016	142529584	-0,9	198618235	-4,2	- 56 088 651	22107440	71,8	-32,6
2017	157000247	10,2	233798642	17,7	- 76 798 395	26283656	67,2	-47,1

Kaynak: TÜİK ve TCMB verilerinden yararlanılmıştır. Not: Ortalama 5 milyar dolar turizm giderlerinin olumsuz ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleri gelirlerinin olumlu etkileri de dikkate alınmalıdır.

Turizm ve Temel Paydaşları

Turizmin genelde iki boyutu bulunmaktadır;

- Turist açısından turizm; yaşadığı yer dışında gelir elde etme amacı taşımayan, dinlenmeden eğlenmeye kadar çeşitlenen seyahat ve ilişkiler bütünüdür ifade etmektedir.
- Sektörde çalışanlar açısından turizm; yaşamlarını sürdürmek amacıyla

Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

gerekli imkânı, parasal geliri ve elde ettiği işi sağlayan şirket veya kurumun yaptığı faaliyete verilen isimdir.

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) turizmi; “gelir getirici etkinlikler dışında kalan, boş zamanların hemen hepsini içine alan bir seyahat, bundan doğan konaklama, yeme-içme, ulaşım eğlence gibi hizmetler ve ilişkilerdir.

Kitle Turizmi Ve Doğa Turizmi

Turizm genelde iki kategoriye ayrılmaktadır; Kitle turizmi ve doğa turizmi

Kitle turizmi “Genelde birbirini tanımayan insanların kitleler halinde katıldıkları turizm aktiviteleridir” Literatürde 3S (deniz, kum ve güneş) üçlüsü olarak belirtilen kavram sahillere yapılan turizmi ifade etmektedir.

Kitle turizmi yavaş yavaş popürlüğünü kaybetmekte ve özellikle sağlık turizmi başta olmak üzere, doğa, kültür ve tarih turizmi geliştirmekte ve her geçen gün daha fazla talep görmektedir.

Doğa turizmi de denilen bu turizm türü alternatif turizmdir. Alternatif turizm; ilgili bölgelerdeki; doğal alanlar (nehirler, şelaleler, yaylalar, flora ve fauna, mağaralar vb) ve kültürel özellikler (müzeler, folklor, dil, el sanatları, arkeolojik kalıntılar) yoluyla ziyaretçiler için heyecan ve deneyim sunmaktadır.

Doğa turizminin (ekoturizm, macera turizmi, ekstraktif turizm, yaban hayatı turizmi ve jeoturizm) bir alt başlığı da ekoturizm olarak adlandırılmaktadır. Bu turizmin gelişiminde başta ulaşım olmak üzere gelişen altyapı önemli olmuştur.

Gümüşhane Ve Doğa Turizmi

- Gümüşhane şelalesi, yaylaları, zengin florası, mağaraları, kaleleri, ormanları, heyecan için su sporları, kış sporları ve kayak merkezleri, antik kentleri, gölleri, tepeleri, yaban hayatı, kültürel varlıkları, el sanatları, yaşayan, canlı ve doğası bozulmamış Süleymaniye’si ile doğa turizmi açısından oldukça zengin bir potansiyele sahiptir.
- Yeni Zigana tüneli, yolları, havaalanları, otelleri ve konaklama mekânları ile de altyapıda önemli gelişmeler sağlanmıştır.
- Gümüşhane’de turizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve doğa turizminin gelişimi için Süleymaniye’yi çok önemsiyoruz.
- İnaniyoruz ki ilimizin turizm potansiyelinin değerlendirilmesinde Süleymaniye bir çekim merkezi olacaktır/olmuştur.

Ekoturizm Ve Bölgesel Kalkınmaya Etkisi

“Eko” demek “ekolojiyi şimdiki ve gelecek nesiller için sürdürülebilir şekilde kullanmak” ve “ yerel yaşamın ekonomik gelişmesini sağlamak” demektir.

Ekoturizm; ekosistemlerin korunmasını sağlayan, aynı zamanda sürdürülebilir bölgesel kalkınmaya katkı yapan bir çevre koruma stratejisidir.

Böylece ekoturizm; çevreyi koruyan, yöre halkının kalkınmasını sağlayan ve doğal alanlara yapılan sorumlu bir seyahattir.

Ekoturizmde hedef doğası bozulmamış alanlardır.

Türkiye biyo-çeşitliliğin en zengin olduğu ülkedir. Örneğin, Avrupa'da yaklaşık 3500 endemik bitki türü varken Türkiye'de 3250 endemik bitki türü var.

Gümüşhane coğrafyası da endemik bitki türleri yönünden oldukça zengindir.

Ekoturizm, Yerel Kültür Ve Eğitim

- Ekoturizme yerel halkın katılımı, toplum temelli ekoturizm olarak ifade edilmektedir.
- Toplum temelli ekoturizm; yerel halka belirli yararların sağlanması ve yerel halkın katılımının sağlanması olarak değerlendirilmektedir.
- Bu bağlamda yerel kültürün yaşam tarzınının da değişmesi öngörülmektedir. Örneğin, “evine misafir kabul eden” bir kültürden “evinin bir odasını turiste kiralayan” bir kültüre geçişi öngörmektedir...
- Ekoturizm esasen yerel kültüre saygılı bir turizmi ifade etmektedir. Ekoturizmde aynı zamanda doğaya saygılı turistten söz edilmektedir.
- Bu konuda üzerinde durulması gereken çok önemli bir husus da eğitimidir. Beypazarı örneğinde eğitimin önemi çok açık bir biçimde görebilmek mümkündür.

Turizm Ve Sürdürülebilirlik

- Turizmde son yıllarda yeni eğilimler ortaya çıkmıştır. Özellikle doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunmasını esas alan turizm anlayışı ile sürdürülebilirlik kavramı çok sıkça kullanılmaya başlamıştır.
- Diğer taraftan; kullanım alanlarını geliştirmek ve turizmi mevsimlik bir faaliyetin ötesine taşımak amacıyla kitle turizmine karşı “ekoturizm” , “doğa turizmi”, “bilinçli turizm”, “ekolojik turizm” gibi doğayı değiştirmeden, bozmadan, kaynakları tüketmeden kullanan turizme doğru bir yönelim başlamıştır.
- Literatürde ekoturizm “çevreyi koruyan ve yerel halkın refahını sürdüren, doğal alanlara doğru sorumlu seyahat” biçiminde tanımlanmaktadır.
- Doğa turizmi ya da ekoturizm açısından; ilimizin turizm potansiyelinin değerlendirilmesinde Süleymaniye bir çekim merkezi olacaktır/olmuştur.

Süleymaniye Çalıştayı

- 20 Mayıs 2010 tarihinde GÜSiAD tarafından İstanbul'da «Gümüşhane Süleymaniye Kış Sporları Turizm Merkezi ve Koruma Amaçlı İmar Planı Kentsel Tasarım Projesi Çalıştayı» gerçekleştirildi.
- Çalıştaya konunun tüm paydaşları davet edilmiş ve katılım sağlanmıştır.
- Başta Vali ve Belediye Başkanı olmak üzere bakanlık yetkilileri, milletvekilleri, bürokratlar, yerel yöneticiler, işadamları ve diğer paydaşlar çalıştaya yoğun bir ilgi göstermişlerdir.
- İki oturum halinde gerçekleşen sempozyumda konu tüm boyutlarıyla paydaşlarca tartışıldı ve öneriler ortaya konuldu.
- 23.06.2010 tarih ve 647/2010 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ve eki 647/2010

**Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

sayılı kararname (I) sayılı listede «Gümüşhane Süleymaniye Kış Sporları Turizm Merkezi» ilan edilmiştir.

- Sempozyumun akabinde; Kültür ve Turizm Bakanlığı Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, 2010/06.08 tarih ve 2888 sayılı kararlarıyla; Süleymaniye Mahallesi, kentsel ve III. Derece doğal sit alanına ilişkin sunulan 1000/1 ölçekli koruma amaçlı imar planı ve plan notlarının uygun olduğuna, karar verildi.

Süleymaniye Çalışmaları

Kış sporları ve turizm merkezi ile tarihi mekânların ihya edilmesi gibi iki ana bölümden oluşan Süleymaniye Projesinde bugüne kadar önemli bir mesafe alındığı görülmektedir.

Geçtiğimiz yıl yapılan yol ve alt yapı ile restorasyon çalışmalarından sonra, kayak merkezi için telesiyej alınması ve kurulması haberi bizleri ziyadesiyle mutlu etmiştir.

Bu konuda başta Sn. Valimiz ve Belediye başkanımız olmak üzere, bugüne kadar tüm emeği geçenlere teşekkür etmek isterim.

Kırsal Kalkınma Ve Doğa Turizmi

- Bilindiği üzere; sanayileşme ve kentleşme sürecine bağlı olarak, temelde kır ve kent olmak üzere iki yerleşim birimi ortaya çıkmıştır. Bu oluşumun bir tarafında gelişmiş bir birim olarak kent yer alırken, diğer ucunda kırsal yerleşim birimleri yer almaktadır. Bu nedenle genel kalkınmanın yanı sıra “köy kalkınması ya da daha genel bir ifadeyle kırsal kalkınma” sorunu gündeme gelmiştir.

- Kırsal kalkınma sadece kırsal alanda kişi başına düşen gelir düzeyinin artması değil, aynı zamanda kırsal nüfusun yaşam standartlarının da iyileşmesidir.

- Kalkınma çalışmalarında kadın ve çocuklar toplumun en dezavantajlı grupları olarak kabul edilmiştir. Bunun birçok nedeni bulunmaktadır.

- Kadın ve kalkınma konusu; kadının daha üretken olması, emeğini daha etkin kullanması değil, kadının güçlenmesi, üretim sürecindeki rolü, işgücüne katılımı, modern kurumlara ulaşabilme (yayım, eğitim, kredi, sağlık ve sosyal hizmetler vb) yolları, kendi emeği ve gündelik yaşam üzerindeki denetim gücünü arttırabilmesi, erkeklerle eşit bir biçimde kalkınma sürecine katılabilmesi biçiminde algılanmaktadır.

Kırsal Kalkınmada Kadının Gücü

- Kadınlar sosyal gelişmişlik göstergeleri açısından hala erkeklerin gerisinde bulunmakta ve ülkenin gerçekleştirdiği kalkınmadan eşit pay alamamaktadırlar.

- Kırsal alanda üretim faaliyetlerine yoğun bir biçimde katılan “kadınlar” , gelişmekte olan ülkelerde kırsal ekonomi için temel güç kaynağıdırlar. Ancak, bu güç kaynağı, çoğunlukla karşılığı ödenmeyen “ücretsiz aile işçisi” emeği olarak görünmekle birlikte, tarımsal üretimin önemli bir bölümü bu emeğe dayanmaktadır.

- Kadınlar, kırsal ekonominin kalkınmasında temel potansiyeldir.
- Dünya bankası, sosyal kalkınma programlarının anahtar unsurunun “ kadınların güçlendirilmesi” olması gerektiğini ifade etmektedir. Kadınlar ekonomik ve sosyal olarak güçlendikleri zaman gelişim için kalkınma için potansiyel güç olacaklardır. Tarih kadınların rolünü dikkate almadan hazırlanan kalkınma planlarının başarısız olduğunu göstermiştir.
- Bunun farkına varan ülkeler, kadınların kendilerini geliştirebilmeleri için organizasyonlar ve enstitüler kurarak onların toplumda, sosyal, politik ve ekonomik durumlarını iyileştirmişlerdir. Sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olarak güçlenen kadınlar, kırsal kalkınmada daha etkili rol oynamışlardır.

Kırsal Kalkınmada Kadının Güçlendirilmesi

- İnsan sermayesi sadece nicelik ifade etmediği, niteliğin belirlediği bir kavram olduğu unutulmamalıdır.
- Sürdürülebilir Kırsal kalkınmada kadının güçlendirilmesi için ekoturizm ya da doğa turizmi önemli bir etkiye sahip olacaktır.
- Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi Eylem Planı (2016-2012)
- Bu plan uyarınca, ülkemizde kadının güçlendirilmesi ve kırsal alanda girişimci ve üretici olarak rol alabilmeleri için; kadınların uygun eğitim yöntemleri ile eğitilmeleri, yeni teknik ve teknolojileri kullanma yeteneklerinin kazandırılması, kadın girişimciliğin üst seviyelere çıkarılması, konusunda çaba harcanmaktadır.
- Kadının güçlendirilmesi konusunda; kişisel gelişim, eğitimler, kaynaklara erişim, katılımcılık, cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi ve kalkınma sürecinde aktif rol alması önemli aşamalardır.
- Gümüşhane bazında değerlendirildiğinde tarımsal alanların kıt ve verimsiz olmaları nedeniyle başka arayışlar içerisine girilmiştir. Bu bağlamda; 1999 yılında, GÜSİAD tarafından ABD deki Silikon Vadisi projesinden esinlenilerek ‘Gümüşvadi Projesi’ gündeme getirilmiştir. Bu kapsamda o dönem İTÜ Rektörü olan ve halen aramızda bulunan Sn. Gülsüm Sağlamer söz konusu GÜMÜŞVADİ projesi kapsamında KOSGEB bünyesinde 1.500 m2 yer tahsis ederek her türlü desteği vereceğini belirtmiştir. Sn. Aydın Doğan da bu proje nedeniyle bir bilişim şirketi kurmuşlardır. Bu amaçla Sn. Aydın Doğan ve bir grup işadamı bilişim firmaları ile işbirliği yapabilmek amacıyla Hindistan’a gitmişlerdir. Hindistan’daki firmanın ortak kurulacak şirket merkezinin Hindistan’da olmasını istemesi üzerine ilk aşamada görüşmelerden netice alınamamış, akabinde ortaya çıkan 2001 krizi Gümüşvadi projesinin realize edilememesinin bir diğer nedenidir. Ancak, bu girişim halen Gümüşhane deki arama merkezlerinin (Call Centers) kurulmasına vesile olmuştur.
- Kadının Toplumdaki Yeri
- Ne güzel söylemiş büyük usta Neşet ERTAŞ; kadın anadır insandır, erkek de insanoğlu.

Ekoturizm Bağlamında Kırsal Kalkınmada Kadın

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

- Geçmişte, kadınlar erkeklerden daha aşağı kabul edilirdi. Sosyal hayata ve faaliyetlerine katılmalarına izin verilmezdi. Faaliyetleri ev işleri ile sınırlıydı.
- Modern dűnyada ise kadınlar hayatın her alanında yer alıyorlar. Kadınlar insani ilerlemede büyük rol oynamakta ve toplumda önemli bir yere sahiptirler. Onlar erkeklerden daha aşağıda değildirler. Yařam zorluklarını erkeklerle beraber omuzlarında taşımaktadırlar. Bazı alanlarda erkekleri aşmişlardır. Öğretmenlik ve tıp alanında erkeklerden daha başarılı olduklarını kanıtlamışlardır. Esasen erkek ve kadın doğru bir biçimde bir aracın tekerlekleri olarak gösterilebilir.
- Bir milletin ilerlemesi, annelerin çocuklarını yetiştirme biçimine bağlıdır. Kadınlar eğitilirse, toplum ilerlemeye mecburdur. Kadınlara uygun eğitim ve öğretim verilmelidir. Eğitimi kadınlar toplumu reforme etmek için çok Şey yapabilirler. Eğitimi kadınları bugün hayatın birçok alanında görmek mümkündür. Yazar da Őair de pilot da subay da başbakan da, bakan da
- İslamda da kadın çok saygın bir konuma sahiptir. Bu konuda peygamberimiz “Şüphesiz cennet annelerin ayaklarının altındadır” Şeklinde buyurmaktadır.

Kadının Toplumdaki Yeri

Atatürk'ün, kadının hakları ve toplumdaki yeri ile görüşleri hepimiz tarafından çok iyi bilinmektedir.

Atatürk hayatında başka hiçbir hizmet yapmamış olsaydı, sadece kadınları akla ve vicdana aykırı bir durumdan kurtarma yolundaki dűřünceleri ve başarılarıyla, Türk tarihinde olduğu gibi, insanlık tarihinde de Őerefli bir yerin sahibi olurdu.

Ziya Gökalp: “Kadın yükselmezse alçalır vatan” ve ‘Kadının en büyük hakkı irfandır’ dizeleriyle kızların eğitiminin önemini savunmuştur.

Tevfik Fikret, “Elbet sefil olursa kadın alçalır beşer” demiştir.

Kırsal Kalkınma Sadece Tarımsal Kalkınma Değildir

Arama merkezi örneğinde de görüldüğu gibi kırsal alanda kadın sadece tarımsal alanda çalışarak kalkınmaya katkı sağlamaz. Hizmetler sektörü bu konuda önemli bir alandır.

Gümüşhane açısından bakıldığında; gerek coğrafyamızın özelliği gerekse de başka nedenlerle kırsal kalkınmada iki temel alan turizm ile eğitim ve teknolojidir.

Yukarıda turizm konusuna kısaca değinmiş olduk. Eğitim ve teknoloji konusunda ise; 2011 yılından itibaren yeni bir kavram ortaya atıldı ve tartışılmaktadır. Endüstri 4.0/Dördüncü sanayi devrimi.

Endüstri 4.0'a geçmeden, Sn. Başbakan Yardımcısı Fikri Işık beyin katkı ve yönlendirmeleri ile Sn. Valiliğimizin Gümüşhane'de hayata geçirdikleri «kodlama» konusundaki çalışmalar nedeniyle hem Sn. Bakanımıza hem de Sn. Valimize teşekkür etmek isterim.

Sanayi Devrimleri Ve Dördüncü Sanayi Devrimi

İlk sanayi devrimi 1760'tan başlayarak 1840'lara kadar sürmüştür. İkinci sanayi

devrimi 19. yüzyıl sonları ile 20. yüzyıl başlarında ivme kazanarak 1950'li yılların sonuna kadar devam etmiştir. Üçüncü sanayi devrimi, 1960'larda başlayarak 1980 ,1970 ve 1990lar boyunca gelişen bir dijital devrim olarak tanımlanmaktadır.

Dijital devrim üzerinde yükselen dördüncü sanayi devrimi (Endüstri 4.0) ise bu yüzyılla birlikte başlayıp devam etmektedir.

Dijital teknolojilerin esasını oluşturan bilgisayar donanımı, yazılım ve ağlar yeni olmamakla beraber, günümüzde daha gelişmiş ve bütünleşik hale gelmektedirler. Dördüncü Sanayi Devrimi (Endüstri 4.0) ilk olarak 2011 yılında Hannover fuarında gündeme getirilmiş ve 2015 yılında da Dünya Ekonomik forumunda gündeme getirilmiştir. Almanya ve ABD'nin Dördüncü Sanayi Devriminin önderliğini yaptıkları ifade edilmektedir.

Dördüncü Sanayi Devriminin İtici Güçleri

Dördüncü sanayi devriminin itici güçlerini; fiziksel, dijital ve biyolojik olarak üç kümede gösterilebilir. Bu kümelerdeki bileşenler de özetle; büyük veri ve analitik, nesnelerin interneti, sürücüsüz otomobiller, dronlar, robotlar, yapay zekâ ve karar alma, 3D yazıcılar ve imalat ile nöröteknolojiler olarak belirtilebilir. Önümüzdeki süreçte Endüstri 4.0 bireyleri, iş dünyasını, hükümetleri ve toplumu önemli bir biçimde etkileyecektir.

Türkiye birinci ve ikinci sanayi devrimlerini iskalamakla beraber dijitalleşme ile özdeşleştirilen 3. sanayi devrimini iskalamamıştır.

İnanıyorum ki dikkat edersek dördüncü sanayi devrimini de iskalamamış oluruz.

Teknolojilerin, güncel teknolojilere sahip olamayan firmalar üzerindeki olumsuz etkisi yaratıcı yıkım olarak tanımlanmaktadır.

Teknoloji Ve Yaratıcı Yıkım

- Bugün herkes tarafından bilinen Alibaba, Uber, ve Airbnb'nin daha birkaç yıl öncesinden adını bile duyan yoktu. Ama bugün önemli ölçüde hayatımızın içindedirler. Diğer taraftan Alibaba stok tutmamakta, Airbnb'in hiç konutu yok. Uber'in de taksisi yok. Bununla birlikte, son günlerde Uber'in İstanbul'da kopardığı fırtınayı hepimiz bilmekteyiz. Yaratıcı yıkımla ilgili birçok örnek vermek mümkündür. Hemşehrilerimizin sahibi olduğu iki firmanın (And Kartpostal ve Refo Color) yeni teknolojilerden nasıl olumsuz etkilendiklerini çoğumuz biliriz.
- İktisatçılar, önümüzdeki süreçte sermayenin gelişmiş ülkelere yöneleceğini iddia etmektedirler. Kanımca haksız da sayılmazlar. Bugün Çin'de üretim yapan gelişmiş ülke firmaları; Çin'de işçilik maliyetlerinin giderek yükselmesi ama daha da önemlisi eğer üretim akıllı robotlarla olacaksa ve mavi yakalılara ihtiyaç olmayacaksa ve beyaz yakalılara da daha az ihtiyaç olacaksa neden Çin'de üretim yapsınlar? Böyle olunca da ileride çok önemli istihdam sorunları ortaya çıkabilecektir. Bu sorunların, her alanda sağlanacak verimlilik nedeniyle ortaya çıkacak kaynakların yeniden yatırıma dönüştürülmesi suretiyle üstesinden gelinebileceği iddia edilmektedir.

**Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

Sanayi Devrimlerinin Toplama Ulaşması

Birinci sanayi devriminin simgesi olan iplik makinesinin Avrupa'nın dışında yayılması neredeyse 120 yıl almıştı. Ancak, internet 10 yıldan daha kısa bir sürede tüm dünyaya yayıldı.

1.3 milyar kişinin hala elektrik erişimine sahip olmadığı dünyamızda İkinci sanayi devrimi toplam nüfusun ancak % 17'si tarafından tam olarak yaşanmaktadır.

Üçüncü sanayi devriminde de benzer durum söz konusu; gelişmiş ülkelerde yaşayanlarda dahil dünya nüfusunun yarısından fazlası 4 milyar insan internet erişimine sahip değildir.

Endüstri 4.0/Dördüncü Sanayi Devriminin Ortaya Çıkışı

- Endüstri 4.0 ilk kez 2011 yılında Hannover fuarında gündeme gelir. Bu terim, küresel değer zincirlerinin örgütlenişini nasıl dönüştüreceğini tasvir etmek için kullanılıyor.
- MIT Profesörleri Erik Brynjolfsson ve Andrew McAfee, 2014'te yayınlanan kitaplarının adına «ikinci makine çağı» diyerek, dünyanın bir dönüm noktasında olduğunu, dijital teknolojiler ve buna dayalı otomasyon sayesinde benzeri görülmemiş gelişmelerin olacağını söylüyorlar.
- 2015 Yılında ise Davos Toplantılarının düzenleyicisi Prof. Klaus SCHWAB tarafından Davos'ta gündeme getiriliyor.
- Endüstri 4.0'ın öncülüğünü Almanya ve ABD yapmaktadır.
- Bu konuda Japonların geldiği nokta ve itirazlarını da belirtmek gerekir.
- «Akıllı fabrikaları» esas alan Endüstri 4.0 küresel planda üretim ve dağıtım sistemlerini değiştirmekle kalmayacak;
- Gen dizilemeden nano teknolojilere, yenilenebilir enerjilerden kuantum bilgi işleme bir dizi ileri atılım dalgalarını öngörmektedir.

Endüstri 4.0'ın Altyapısı

- Dijital devrimin üzerinde yükseliyor
- Mobil internet, küçük ve ucuz sensorlar, yapay zeka ve makine öğrenmesi tarafından karakterize ediliyor
- Merkezlerinde donanım, yazılım ve ağlar bulunan dijital teknolojilerin bütünleşik hale gelmesi
- Bütün yeni gelişme ve teknolojilerin ortak özelliği dijitalleşme ve bilgi teknolojisinin kaldıraç gücünü kullanıyor olmalarıdır
- Örneğin, bilgi işlem gücünde ve veri analitiğinde gelişme olmaksızın gen dizileme mümkün olamazdı.
- Yapay zeka olmaksızın ileri robotlar olamazdı. Bu da büyük ölçüde bilgi işlem gücüne dayanıyor.

Dördüncü Sanayi Devriminin Bileşenleri

Bunları Fiziksel, Dijital ve Biyolojik olarak kümelemek mümkündür; Başlıcalarına ise aşağıda değinilecektir;

- Nesnelerin interneti
- Büyük veri ve analitik
- Otonom robotlar
- Bulut bilişim
- Simülasyon
- Arttırılmış gerçeklik
- Siber güvenlik
- Üç Boyutlu Üretim
- Dijitalleşme
- Biyolojik

Endüstri 4.0 – Nesnelerin İnterneti

- Nesnelerin İnterneti En Kritik Gelişmedir
- Düşük bütçeyle neredeyse herşeyin internete bağlanabilmesi çok önemli ve büyük bir gelişmedir.
- Sensörle verilerin toplanması, kameralarla görüntülerin alınması ve bunların işlenmesi büyük kazanımlar sağlayacaktır.

Endüstri 4.0 – Büyük Veri ve Analitik

- Büyük Veri Analitiği: Verinin toplanması, işlenmesi, anlamlandırılması, ilişkilendirilmesi, analizi, raporlanması ve karar destek sistemlerinde kullanılmasıdır.
- Yapay Zeka ve Büyük Veri donanımsal gelişmeleri akıllı ve otonom hale getirecektir.
- Sensörlerden veriler toplanır, anlamlandırılır, yorumlanır ve çözüme dönüştürülür.
- Veriler arttıkça, önleyici tedbirler alınabilir, öngörülerde bulunmak mümkün olur ve işler otonom hale gelir.
- Büyük verinin 5 temel bileşeni ise; Miktar, Çeşitlilik, Hız, Değer ve Doğrulamadır.

Endüstri -4.0Büyük Veri Kaynakları ve Analitik

- Büyük verilerin kaynakları oldukça genişlemiştir. Geleneksel veri kaynaklarının yanında; Facebook, Twitter, Google, LinkedIn gibi sosyal medya ile mobil cihazlar, sensörler, modern dijital yapının hemen her ögesi yığına veri üretiyor. Bilgi teknolojileri ve insansız hava araçları, dronlar , öğrenen makineler vb yollardan veriler sağlanmaktadır. O nedenle bunlara büyük veri deniliyor. Önemli olan toplanan verilerin analizi değerlendirilmesi ve buna göre kararların alınabilmesidir.
- 2012’de ABD Hava Kuvvetleri Genel Sekreteri Michael Donley, insansız hava araçlarının kaydettiği tüm video verisini analiz etmenin Hava kuvvetleri analistlerinin yıllarını alabileceğini belirtmiştir.

**Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

- Büyük veri sadece daha iyi kararlar ile maliyet tasarrufu için değil, müşterilerine veriye dayalı yeni ürün ve hizmetler sunmak için kullanılmaktadır.
- Bu beceriler, liderlik, örgütsel yapılar, teknolojiler ve mimarilerde değişim anlamına geliyor. Dünya-ve onu açıklayan veri-sürekli bir değişim ve akış halinde; bunu hızlı bir biçimde algılayıp, akıllıca tepki veren kuruluşlar avantajlı durumda olacaklardır.
- Büyük veri ile çalışan ve çalışmaya karar veren herkes, bunu yapmanın en mantıklı ve ekonomik yollarını da bulmalıdırlar.

Endüstri -4.0Otonom Robotlar/Otonom Taşıtlar

Endüstri 4.0'ın en büyük amacı, birbirleriyle haberleşen, sensörlerle ortamı algılayabilen ve veri analizi yaparak ihtiyaçları fark edebilen robotların üretimi devraldığı dönem olarak adlandırılabilir.

- Ucuz
- Kaliteli
- Hızlı
- Düşük maliyeti
- Sensörler ve yapay zeka gibi teknolojiler geliştikçe bütün bu otonom makinelerin yetenekleri hızla iyileşecektir.
- Dronların çevrelerini algılayabilme ve tepki verme yetenekleri geliştikçe savaş bölgelerine tıbbi malzeme götürmelerinden tarımda kullanılmaya kadar geniş bir alanda kullanılacaklardır.
- İlk sürücüsüz aracı üretmek isteyen 50'den fazla büyük şirket rekabet halindedir.
- Bu yarışta Apple, Nvidia, Alphabet ve Microsoft gibi teknoloji şirketleri ile BMW, General Motors, Volvo, Hyundai ve Ford gibi otomotiv markaları işbirliği içerisindedir.
- Ayrıca Scania, DAF ve Iveco gibi ağır vasıta üreticileri de ortak çalışarak sürücüsüz çalışan kamyon üretmek istiyorlar.

Bulut İletişim

- Dijital bir ağı kullanarak çoklu sunucu bağlantıları gerçekleştirmeye bulut teknolojisi deniyor.
- Ziyaretçi sayısının yüksek olduğu sitelere girilmesinin güçleşmesi sorununa çözüm olmak üzere bulut teknolojisi devreye giriyor. Sistem bulut bilişim uygulamalarına aktarıldığı zaman bir servis sağlayıcısından güç alarak çalışan binlerce bilgisayarla beraber çalışmaya başlıyor. (Microsoft, Amazon Web Services ve Dropbox).
- Ortak bulut ağını kullanan internet kullanıcıları, uygulamaları bilgisayara yüklemeyen ortak sunucu üzerinden çalıştırır. Bulut ağına bağlı kullanıcılar arasında bilgi yayılım hızı maksimize olur.

Artırılmış Gerçeklik

Artırılmış gerçekliğin en iyi kullanımlarından biri telefonunuzun kamerasını bir yol tabelasına, bir menüye yani bir yazıya doğru tutmanız ve Google Translate'in o yazıyı gerçek zamanlı çevirmesi, bu özellik yaklaşık 38 dilde çalışıyor ve dil paketlerini çevrimdışı kullanım için indirebiliyorsunuz.

Siber Güvenlik

- Siber güvenlik, İnternet üzerinden bağlantı halindeki bir dünyanın temel taşıdır. Önümüzdeki birkaç yıl içinde dünya genelinde İnternet kullanıcılarının, aygıtların ve verilerin sayısında beklenen eşi görülmemiş artış, büyük fırsatların yanı sıra aynı derecede göz korkutucu zorlukları da beraberinde getirecektir.
- Siber güvenlik, bilgi güvenliğinden operasyon güvenliğine ve bilgisayar sistemlerinin güvenliğine kadar birçok farklı kavramı kapsar. Bu kavram;
- Bireyler açısından güvenli hissetmek, kişisel verileri ve gizliliği korumak demektir.
- Kurumlar açısından ise operasyon ve bilgi güvenliği sayesinde gizli verilerin korunmasını sağlamak demektir.
- Hükümetler açısından ise vatandaşların, kurumların, kritik altyapının ve devlete ait bilgisayar sistemlerinin saldırılara ya da verilerin çalınmasına karşı korunması anlamına gelir.

- (Hollanda'nın Çin'e gidecek vatandaşları için önerisi ve tehdit algılaması)

Üç Boyutlu Üretim

- 3D baskı ya da eklemeli imalat, fiziksel bir nesnenin üç boyutlu dijital bir çizim ya da modelden tabaka tabaka basılarak ortaya çıkarılması sürecidir.
- 3D yazıcılarda plastik, alüminyum, paslanmaz çelik, seramik ve ileri alaşımlar gibi çok çeşitli malzemeler kullanılabilir.
- Günün birinde 3D yazıcılarla biyo-baskı olarak adlandırılan bir süreçle insan organları üretilebilecek

Dijitalleşme

- Son 20 yılda dijital dünyada dijital bir varlığa sahip olmak hızlı bir biçimde gelişti. Günümüzde insanların % 80'inin dijital bir varlığa sahip olduğu belirtilmektedir.

**Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

- Daha 10 yıl öncesinde bir mobil telefon numarası e-posta ve belki de kişisel bir web sitesine sahip olmak anlamına geliyordu. Bu gün ise birçok insan birden çok dijital varlığa sahip. Facebook, Twitter, LinkedIn vb.
- Bu sayede herbirimiz hakkında çok geniş bir bilgi ortada bulunuyor...
- Endüstri açısından bakılınca da bu rekabet ortamında ayakta kalabilecek firmaların dijital ustalığa sahip olmaları gerekiyor. Dijital ustalığın ise iki bileşeni bulunmaktadır. Bunlar; dijital yeterlilik ve yönetsel yeterliliğdir.

Biyolojik

Biyoloji alanında ve özellikle de genetikteki inovasyonlar adeta nefes kesicidir. Gen dizileme ve genleri aktivite etme maliyetleri oldukça azalmıştır.

İnsan Genomu projesinin tamamlanması 10 yıldan daha fazla süre ve 2.7 milyar dolarlık bir maliyet gerektirmişti.

Bugün genom dizilimi birkaç saat içerisinde ve bin doların altında bir maliyetle yapılabiliyor.

Biyolojiyi düzenleme yeteneği, genetiği değiştirilmiş bitki ya da hayvanlar yaratmayı, daha ilerisi yetişkin organizmaların hücrelerini değiştirmeyi hedeflemektedir.

Bu konu artık teknik olmaktan ziyade hukuk ve etikle ilgilidir.

Dijital, Fiziksel ve Biyolojik Dünyaların Birleşmesi

- Dijital, Fiziksel ve Biyolojik boyutları birleştirme yeteneğine sahip olan şirketler, çoğu kez bütün sektörleri ve bağlantılı üretim ve tüketim sistemlerini bozmayı başarabiliyorlar.
- Uber'in birçok şehirdeki popülerliği müşteri deneyiminin iyileşmesi ile başlıyor.

- Bu iş modelinde teknoloji araç ve insan bir arada ve tarafların yararlarını optimize ediyor.
- Bu yararlar iş modellerinin tamamen değişmelerine de yol açabiliyor.
- Sağlık sektörü de fiziksel, biyolojik ve dijital teknolojilerdeki eş zamanlı ilerlemeleri kapsama sorunuyla karşı karşıya. Yeni teşhis ve tedavi yaklaşımlarından, giyilebilir aletlerle toplanan bilgiler ve implant teknolojilerinden de yararlanma ve hasta kayıtlarını dijitalleştirme söz konusu.

İmplant Teknolojiler

- İnsanlar giderek daha çok cihazlara bağlanıyor. Bu cihazlar artan ölçüde bedenleriyle bağlantılı hale geliyor.
- Cihazlar giyilmenin de ötesinde iletişime, lokasyon ve davranışların izlenmesine ve sağlık işlevlerine hizmet edecek şekilde, insan bedenlerine implant edilebiliyor.
- Bu cihazlar hastalıkların parametrelerini saptayabilecek, insanların önlem almasını sağlayabilecek, izleme merkezlerine veri gönderecek ya da gerektiğinde otomatik olarak ilaç zerk edecek.

Endüstri 4.0'ın Tarafına Etkileri

- Dijital çağ kamusal otoriteyi koruyagelmış bariyerlerin birçoğunun altını oydu;
- Hükümetler ya da yerel yöneticiler dijitalleşme sayesinde hizmet verdikleri insanlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmakta ve daha iyi hizmet verebilmektedirler.
- Yönetimler hesap verme durumu ile karşı karşıyadırlar. BİMER, CİMER.
- Wikileaks efsanesi-devlet dışı küçük bir birimin devasa devlete meydan okuması-yeni güç paradigmasının asimetrisini ve çoğu kez bununla birlikte gelen güven aşınmasını gözler önüne sermektedir.
- Kişisel verilerin toplanması, işleminden geçirilmesi ve yeniden satılması konusunda Avrupa'da belirli düzenlemelerin yapılmasına karşın dünyanın birçok yerinde bu düzenlemeler yetersizdir.
- Facebook ile ilgili olarak kamuoyuna yansıyan haberler.
- İktisatçılar, önümüzdeki süreçte sermayenin gelişmiş ülkelere yöneleceğini iddia etmektedirler. Kanımca haksız da sayılmazlar. Bunun nedeni işçilik maliyetleri ve robotlar olacaktır.

Sonuç olarak kırsal kalkınmada turizm önemlidir. Turizmde ise kadına önemli görevler düşmektedir. Ancak, ülke olarak teknolojiyi sürekli izlemeliyiz ve ona sahip olmalıyız. Aksi durumda yaratıcı yıkımın olumsuz sonuçları ile karşı karşıya gelebiliriz. Bu da yok olmaktır. Daha somut bir biçimde ifade etmek gerekirse ülkemizin geleceği için dördüncü sanayi devrimini kesinlikle ıskalamamalıyız.

**Ekoturizm
Bağlamında
Kırsal
Kalkınmada
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kenan Aydın

Kaynakça;

1. Ebru Z. Boyacıoğlu, Kırsal Turizmde Kadın Girişimciliği: Edirne Örneği, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 2014.
2. Hasan Yılmaz, Faris Karahan, Ekoturizm Yaklaşımlarında Flora Turizmi: Palandöken Dağlarının Potansiyeli.
3. Murat Alpaslan Kasalar, Dürdürülebilir Turizm Yönetimi Kapsamında Yer Alan Örnek Ekoturizm Uygulamaları, Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi,2016.
4. Nazmiye Erdoğan, Ekoturizm, Turizm, Çevre ve Sürdürülebilirlik.
5. Boston Consulting Group, Industri 4.0; The Future of Productivity in Manufacturing Industry.
6. Levent Gökdemir, Suzan Ergün, Kırsal Kalkınmada Kadının Rolü, İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, 2012.
7. Şafak Kaypak, Ekolojik Turizm ve Sürdürülebilir Kalkınma, KMÜ Sosyal ve İktisadi Araştırmalar Dergisi, 2012.
8. T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi, Ulusal Eylem Planı (2016-2012).
9. LEE, J ve diğerleri, 2015, Industrial Big Data Analytics and Cyber-Physical Systems for Future Maintenance & Service Innovation, Procedia CIRP, Sayı: 38, ss.7-3.
10. Manufacturing's Next Act McKinsey & Company, <https://www.mckinsey.com/business-functions/operations/our-insights/manufacturings-next-act> Web. 10 Mart
11. McAfee, A., & Brynjolfsson, E. (2014). The second machine age. WW Norton.
12. Schwab, Klaus. The fourth industrial revolution. Crown Business, 2017.

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

Kırsal Kalkınmada Kadının Rölü

Prof. Dr. Kemal Çelik

Gümüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekanı

1947'de Adana'da doğdu. 1973 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yakınçağ Tarihi Kürsüsünden mezun oldu. Lise öğretmenliği yaptı. Açılan bir sınavı kazanarak 1984'te Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Bölümüne Öğretim Görevlisi olarak atandı. 1986'da Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde başladığı Yüksek Lisans Programını 1989'da; 1990'da İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde başladığı Doktora Programını 1993'te tamamlayarak 1994'te Yrd. Doç. Dr. oldu. 1996'da aynı üniversitede Tarih Eğitimi Bölümü Anabilim dalı Başkanlığı ve 1998-1997'de Atatürk Araştırma Merkezi Müdür vekilliği görevlerine getirildi.

1998'de emekli olarak Başkent Üniversitesi Atatürk Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne Dr. Öğretim Görevlisi olarak atandı. 22 Haziran 2010'da Yrd. Doç. Dr. ve 29 Haziran 2010'da Cumhuriyet Tarihi alanında Doç. Dr. oldu. Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon, Sinema Bölümüne Doç. Dr., Beş yıllık süre sonrası bu kez yine aynı bölüme 01.12.2015'te Prof. Dr. olarak atandı.

Görevleri sırasında TRT Radyo, ve TRT 1, TRT 2, TRT GAP TV'ları, Kanal B ve diğer özel TV. programlarına katılmış, görev yaptığı üniversiteler ile AKDITYK Atatürk Araştırma Merkezi adına konferanslar vermiştir. Kitaplar ve

**Kırsal
Kalkınmada
Kadının
Rölü**

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kemal Çelik

makaleler yazmış, kitap editörlüğü yapmıştır. Katıldığı ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve panellerde bildiriler sunmuş, Bilim ve Düzenleme Kurulları üyeliklerinde bulunmuş, Oturum Başkanlıkları yapmıştır. Prof. Dr. Kemal ÇELİK, 2016-2013 yılları arasında 3 yıl süreyle Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmıştır. Kemal ÇELİK halen, 04.07.2017 tarihinde atandığı Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyeliği ve Turizm Fakültesi Dekan vekilliği görevlerini yürütmektedir.

Bazı Eserleri:

-Kemal ÇELİK, Bir Kitap Dostu ALİ EMİRİ EFENDİ (1924-1857), Mor Yayınları: No. 1, Ankara 2007.

-Kemal ÇELİK, Milli Mücadele'de Adana ve Havalisi (1922-1918), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1999.

-Kemal ÇELİK, Mut Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Karar Defteri ve Milli Mücadele'de Mut, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 2001.

Bunlar yanında yazmış olduğu çeşitli makale, kitap, kitap bölümü ve bildirileri bulunmaktadır.

Sözlerime başlarken; Zigana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Şubesi'ni kadına yönelik bu etkinliği düzenlemeleri nedeniyle kutlarım.

Konuya geçmeden önce Türkiye açısından Turizmin önemine değinmek isterim. 2017 yılı verilerine göre Türkiye'nin turizm geliri yirmialtı milyar ikiyüz seksenüç milyon altıyüz elli altı (26.283.656) dolar olmuştur. Ülkemizin ihracat geliri toplamı yüz otuz milyar dolar ile yüz elli (150-130) milyar dolar arasında olduğuna göre, turizmin katkısı 20-15% gibi yüksek bir oranı işaret etmektedir. Bu durum turizme ne kadar çok önem verilmesi gerektiğini açıkça göstermektedir.

Turizm potansiyeli açısından Gümüşhane'yi birkaç örnekle değerlendirirsek:

Gümüşhane'deki Tarihi ve Kültürel Varlıklar: Gümüşhane Konakları, Sarıçiçek Köy Odaları, köprüler, camiler ve minareler, çeşmeler, kaleler, türbeler ve kümbetler, manastırlar, kiliseler ve şapeller, hanlar ve hamamlar, şehitlikler, değirmenler.

Gümüşhane'de Coğrafya ve Tabiat Turizmi: Artabel Gölleri ve Tabiat Parkı, Limni Gölü Tabiat Parkı, Tomara Şelalesi Tabiat Parkı, Çağlayandibi Şelalesi Tabiat Parkı, Köse Tabiat Parkı, Karşıyaka Tabiat Parkı, Karaca Mağarası, Örümcek Ormanı Tabiatı Koruma Alanı, Yayla Turizmi, Dağ Turizmi ve daha birçok turistik destinasyon mevcuttur.

Türkiye ve Gümüşhane'de eko-turizm faaliyetleri diğer ülkelerde olduğu gibi sulak alanlar, tabiat parkları ve milli parklar gibi "Korunan Alanlar'da" gelişme gösterebilmektedir. Bu nedenle, ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlük, ekolojik süreçler, biyolojik çeşitlilik ve kırsal hayatı destekleyecek süreçlerin devamlılığını gerektirmektedir.

Kırsal kalkınmanın temel araçlarından biri Kırsal Turizm'dir. Bu nedenle sürdürülebilir Kırsal (Doğa) Turizminde, kırsal alanların korunması büyük önem taşımaktadır. Korunmalı kırsal alanların varlığı turizme ihtiyaç duyarken; turizm de bu gibi korunan alanların varlığına ihtiyaç duymaktadır.

Turizm önemli bir ekonomik faaliyet olduğu ve göstergelerin bu faaliyetin sürdürülebilir büyüme eğiliminde olduğunu dikkat çekici şekilde göstermesi, turizmi farklı ve stratejik bir konuma taşımıştır. Turizm sektörü olarak gelişirken, sürdürülebilir turizm, eko-turizm gibi doğanın içindeki turizm faaliyetlerine yerli ve yabancı turistlerin ilgisi ve talebi artmıştır. Bu durum turizm ürünleri ile destinasyonlarının çeşitlenmesi sonucunu vermiştir. Turistler, konaklamada konfor talep ederken, yöreye özgü kültürel değerlerle ilgili bilgi edinmeye, yöre halkıyla da iletişim kurmaya çalışmışlardır. Ayrıca; kırsal kesim halkı ve turistler bölgenin flora ve faunası, özel eko-sistemler ve doğal hayatı korumak yönünde deneyim kazanmaktadır. Turizmde doğal alanları korumanın, kırsal kesim halkı ve ziyaretçilerin çevre bilincini arttıran bir gelişmeyi ortaya koyduğunu göstermektedir. Diğer yandan, turizm sayesinde turistik destinasyonları

Kırsal Kalkınmada Kadının Rölü

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Prof. Dr.
Kemal Çelik

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli Kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

korumak konusunda gerekli mali kaynaklar edinilebilmekte, yerli ve yabancı turistlerle yöre halkını bilinçlendirecek eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanabilmesi çalışmaları yapılabilmektedir.

Turizm ve Kırsal Kalkınmada Kadının Yeri konusuna da biraz değinmek isterim:

Gerçekte; Türk kadını her yere kimliğini, kişiliğini, damgasını vurmuştur. Kırsal kalkınmada da bu böyledir. Yeni evliyse, evi de yoksa, büyük bir heyecanla ev yapmak isteyen kocasına destek verir. Kerpiç taşır, taş taşır, kalas taşır, çimento, kum taşır ve harç hazırlar. Evin dökülen yerleri varsa onarır, badana ve boyasını yapar, evi güzelleştirmeye çalışır, bu zamanda tam bir dışı kuştur Kadın ...

Gencim, yaşlıyım demeden sabah ezanı vaktinde uyanır, kocasının, çocuklarının kahvaltısını hazırlar. Gün ağarırken hazırladığı azıkla ve kocasıyla tarlaya, bahçeye gider. Öküzle karasabanla veya traktörle toprağı sürerek, ekime hazırlar. Tarlaya tohumunu atar. Sebze bahçesine fide eker, meyve bahçesi varsa fidanını diker. Suyunu verir, gübresini verir, ilacını atar. Ürünün besinine ortak olmak isteyen yabancı otları temizler. Bir taraftan da kocasıyla, yanında getirdiğı küçük çocukları ve hayvanlarıyla uğraşır, ilgilenir. Fırsat bulursa bir ağacın altında veya gölge bir yer bulup oturduğunda çocuklarına veya kocasına örgü örmeye çalışır. Tarla bahçe işleri duruma göre öğleye, ikinci vaktine veya akşama kadar sürebilir.

Eve gittiğinde evini temizler, kocasının, kendisinin, çocuklarının temizliğı, ev temizliğı ve yemek hazırlama işleri onu beklemektedir. Evin büyüğünden küçüğüne kadar herkesin isteğıyle ilgilenir, naz çeker. Kaynana ve kayınbabaya saygı, kocasına ve çocuklarına sevgi gösterir. Bu arada bulaşık ve çamaşır işlerini, yırtık ve sökükleri de ihmal etmemesi gerekir. Çocuklarına don, içlik, gömlek ve entari biçer ve diker de... Geç vakte kadar onu dinlendirecek işler de yapar, elinde örgü veya kanaviçe yaparken çoğı gece öylece uykuya daldığı olur. Gece yarısı tatlı uykusunu bozan çocuğunu avutmayı da ihmal etmez. Kırsaldaki kadınların çoğı okula gidememiştir. Okuma yazmayı bilmek, yakınında kurs açılmışsa okuma-yazmayı öğrenmek ister. Eğer okula gitmiş, okumak fırsatını bulmuşsa çocuklarının eğitimine destek verir.

Şayet büyükbaş, küçükbaş ve kümes hayvanları varsa, sabah erken ve akşamları yapacağı işlerden biri de bu hayvanları yemlemek, sütlerini sağmak, zamanı ise buzağı ve yavrularını doğurtmak, kuluçkaya yatırmak kısmen yorucu, kısmen de zevkli veterinerlik yeteneğı gösterdiği işlerindedir kadının... Gerekliyorsa hayvanları güder, çobanlık yapar kadın... Hayvanlara ot bulur, biçer yedirir. Hayvanların süt verimi çoksa tereyağı, peynir yapar, lor yapar, Kış için yağ ve kavurma hazırlar. Tarlasındaki buğdaydan Kışlık dövme (yarma), bulgur hazırlar. Bahçedeki meyvelerinden reçeller, marmelatlar, şuruplar, pekmez ve pestil yapar. Ürettiğı sebzelerinden konserveler, kurutmalar yapar, evin ekonomisine katkı sağlar.

Kadına boş zaman bırakmayan işlerdendir yün eğirmek, bez dokumak, halı, kilim dokumakilmekilmek...Her görevini nasıl öğrendiyse!..

Son yıllarda Türk Kadını, kırsal alanda yaptığı üretimi, bir çeşit eko-turizme taşımak konusunda da varlığını göstermiştir. Köy ve kasaba meydanlarında, bazı turistik destinasyonların yakınlarında ve hatta şehir merkezi pazarlarında, ürettiği çeşitli sebzeler, meyveler, çeşitli elişleri, halı, kilim, süt, yoğurt, tereyağı gibi çok sayıda ürünü kendisine ayrılan yerlerde ihtiyaç sahiplerine pazarlamaktadır.

Kısacası, kırsalda Kadın bu yazılanlardan ve anlatılanlardan çok daha fazlasıdır...

Kırsal Kalkınmada Kadının Rölü

Ekoturizmin Gelişimi ve Gümüşhane

Dr. Öğr. Üyesi İsmail ÇALIK

Gümüşhane Üniversitesi, Turizm Fakültesi

1983 yılında Gümüşhane Çalık Köyü'nde dünyaya geldi. Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü'nden mezun oldu (2006). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisansını (2009), aynı enstitünün Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalında doktorasını tamamladı (2014). Turizm sektöründeki farklı mesleklerde çalıştı (2010-2006). Temmuz 2010 yılında Gümüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya başladı. Ağustos 2014'de, Gümüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümüne Yrd. Doç. Dr. olarak atandı. 2013/2011 yıllarında Gümüşhane Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Yüksekokulu'nda müdür yardımcılığı görevini 2 sene yürüttü.

2015 yılında Gümüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölüm Başkanlığına atandı. Hâlen aynı görevini sürdürmektedir.

Sürdürülebilir turizm, somut olmayan kültürel miras, Gümüşhane ilinin turizm değerleri, turizmdeki iş görenlerin sorunları ilgilendiği konuların başında gelmektedir. Gümüşhane ve bölge ile ilgili kitap, tebliğ, proje türünde eserleri bulunmaktadır. Bu eserlerden bazıları “Gümüşhane İli Turizm Potansiyeli (kitap)”, “Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Araştırması (kitap)”, “Korunan Alanların Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi: Gümüşhane Artabel Gölleri Örneği (tebliğ)”, “Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Gümüşhane Süleymaniye Bölgesi'nin Değerlendirilmesi (tebliğ)” adlı akademik araştırmalardır.

Evli olup, 1 çocuk babasıdır.

**Ekoturizmin
Gelişimi
ve
Gümüşhane**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane şubesi

Dr. Öğr. Üyesi
İsmail ÇALIK

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

Eko-Turizm Kavramı

Eko turizm sürdürülebilir turizm ilkeleri kapsamında değerlendirilen turizm türlerindedir. Eko turizm güçlü bir çevre koruma ve yerel halkın kalkınmasını içerir. Eko turizmde “koruma güdüsü”, “eko turizm eğitimleri”, “yerel mülkiyet”, “küçük ölçekli turizm faaliyetleri”, “çevreye minimum etki ve sürdürülebilirlik” vb. kavramlar sıklıkla kullanılır. Eko turizmde somut ve somut olmayan kültürel miras unsurları önemli çekicilik unsurlarıdır. Geleneksel mimari, efsaneler, bölgelerin gastronomi kültürleri eko turistler için vazgeçilmez öğelerdendir. Aşağıda eko turizmin avantajları kısaca belirtilmiştir;

- Yerli halk için ekonomik fayda sağlar, yaşam kalitesini yükseltir.
- Endüstriyel uygulamaların geliştirilemeyeceği orman köyleri gibi bölgelerde istihdam ve ekonomik canlılık sağlayan bir sektördür. Bu sayede bu bölgelerden yaşanan göçlerin önüne geçilebilmekte hatta ters göç yaşanmaktadır.
- Eko-turizm konseptinde yerli halk kendilerini ve bölgelerini etkileyen kararları almada rol oynar.
- Eko-turizm doğal ve kültürel mirasın korunmasını ve dünya biyo-çeşitliliğinin sürdürülmesini sağlar.
- Yerel halkla ilişkiyi ve daha önce tecrübe edilmeyen değişik aktiviteleri sağladığı için turistler için daha hoş deneyimler sağlar.
- Turizmin ekonomi, çevre ve sosyal yaşama olumsuz etkilerini en aza indirir.
- Eko-turizm kültürel açıdan duyarlı olup turist ve ev sahibi halk arasında saygıyı sağlar, yerel gurur ve güven oluşturur.
- Eko-turizmin bir diğer avantajı da yüksek maliyetli yatırımlar gerektirmemesi böylece gelişmekte olan ülkelerde hızla benimsenen bir sektör olmasıdır.

Gümüşhane’de Eko Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Gümüşhane’de özellikle eko turizmin geliştirilebilmesi için şu önerilerde bulunulabilir:

- Öncelikle Gümüşhane’deki eko-turizm bölgeleri arasında yer alan yaylaların (Kadırga, Kazıkbeli, Taş köprü ve Güvende gibi yaylalar) ve diğer doğal alanların (Limni Gölü, Artabel Gölleri, Tomara Şelalesi, Örumcek Ormanları) sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde korunarak turizme kazandırılması önerilebilir. Özellikle yaylakların aşırı ziyaretçi aldığı yaz dönemlerinde, çöp ve atıkların belirli yerlerde toplanması ve imha edilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca yaylaklarda betonarme yapılaşmalara izin verilmemesi ve bu yaylakların fiziksel taşıma kapasitesi dikkate alınarak turizme açılması önerilebilir.
- Gümüşhane’deki alt ve üst yapı eksikliklerinin eko turizm alanlarının turizme açılmadan önce tamamlanması önerilebilir. Özellikle, doğayla uyumlu yürüyüş ve araç yollarının yapılması sağlanmadır. İnsanların bu bölgelerden gününbirlik geri dönüşlerinin mümkün olmaması ihtimali düşünülerek, doğaya uyumlu konaklama tesislerinin ya da ziyaretçilerin kendi çadırlarını kurabileceği güvenli alanların oluşturulması sağlanabilir.

Ekoturizmin Gelişimi ve Gümüşhane

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Dr. Öğr. Üyesi
İsmail ÇALIK

- Yaylalarda ve kış turizm bölgelerindeki tesislerin gerekli nitelik ve niceliğe kavuşturulması sağlanmalıdır. Bu kapsamda tesislerdeki hizmet kalitesinin iyileştirilmesine yönelik bölge esnafının eğitimi ve bilgilendirilmesi, tesislerin doğayla uyumlu bir şekilde yapılandırılması, gerekli pazar araştırmalarının yapılarak mevcut ve potansiyel pazarın ihtiyaçlarına cevap verebilecek sayıda ve nitelikte tesislerin inşa edilmesi önerilebilir.
- Eko-turizm bölgelerini ziyaret eden turistik tüketicilerin beklentileri göz önüne alındığında, genel olarak Gümüşhane'deki eko turizm bölgelerinin doğal görüntüsünün korunması ve tabiat koruma alanlarının sayısının artırılması oldukça önemlidir.
- Süleymaniye ve Zigana kış turizm bölgelerinin mevcut potansiyelinin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesinde Palandöken, Uludağ ve Erciyes bölgeleri gibi deneyimli kış turizm merkezlerinin pilot bölgeler olarak belirlenerek bu bölgelerin kış turizminde gelişmesini sağlayan kritik başarı faktörlerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi önerilebilir. Böylece söz konusu kış turizmi merkezlerine göre üstün ve zayıf yönler belirlenerek, gerekli eksikliklerin tespit edilmesi ve sağlıklı çözümlerin geliştirilmesi mümkün olabilir.
- Yaklaşık 213 çeşit ile ülkemizde kelebek çeşitliliği bakımından en zengin iller arasında yer alan Gümüşhane'de, söz konusu kelebek çeşitlerinin sergilendiği bir kelebek müzesinin kurulması ve ayrıca kelebeklerin doğal üreme alanlarının gözlemlenebileceği gözlem alanlarının oluşturulması önerilebilir. Örneğin bir Artabel gezisi sırasında kelebeklerin doğal üreme alanlarının da ziyaret güzergahına dahil edilmesi sağlanabilir.
- Eko turizmin bir parçasını oluşturan doğal köy hayatının korunması ve gelen ziyaretçilerin köy hayatının nimetlerinden faydalanabilmeleri için köy yerleşim alanlarının korunması gerekmektedir. Diğer taraftan köylerde yetiştirilen doğal tarım ürünlerinin ve hayvansal gıdaların yaylalarda uygun şartlarda satışının gerçekleştirilmesi önerilebilir. Kadırğa, Güvende gibi yaylalarda özellikle hayvansal ürünlerin çiğ ve pişirilerek satışı gerçekleştirilmektedir. Ancak uygun saklama ve üretim koşullarının sağlanarak mevcut koşulların iyileştirilmesi ve mevcutta var olan tesisler ile yeni kurulacak tesisler için su, elektrik ve kanalizasyon gibi alt yapı koşullarının oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca yayla şenliklerinde doğal tarımsal ve hayvansal ürünlerle birlikte; Gümüşhane'ye özgü doğal taşlar, ahşap ve gümüş gibi ürünlerden elde edilecek hediyelik eşyaların da satışı gerçekleştirilebilir.
- Gümüşhane'nin mağara potansiyeli düşünöldüğünde, Karaca Mağarası dışında turizm potansiyeline sahip farklı mağaraların keşfedilmesi ve bu mağaraların turizme açılması için gerekli alt ve üst yapı çalışmalarının yapılması önerilebilir.
- Gümüşhane ilinde turizm ile ilgili en temel öncelik turizm planlamasında sürdürülebilir turizm ilkelerine uyulmasının gerekliliğidir. Sürdürülebilir turizm ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel tahribat unsurlarına dikkat edilmesini

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

gerektirir. Tarihi İpekyolu güzergahında yer alan ve kadim geçmişi ile tarihsel süreç içerisinde birçok farklı kültüre ev sahipliği yapan Gümüşhane ili gelenek, görenek ve adetlerine bağlı bir il özelliği göstermektedir. Bu bağlamda sürdürülebilir olmayan turizm türlerinin Gümüşhane açısından tahribat unsuru oluşturacağı söylenebilir.

- Gümüşhane iline özgü kültürel miras unsurlarının turizm yoluyla korunması ve ilin ekonomisine katkı sağlanması önemlidir. El sanatları, yöresel mimari unsurları ve gastronomi değerlerinin sahiplenilmesi ve tanıtılması Gümüşhane turizmi açısından olmazsa olmazdır. Bu bağlamda, Dölek Köyü Gudu yapımı, Kürtün ahşap işlemeciliği, Kelkit ve Şiran taş işlemeciliği, Torul ve Kürtün ekmeği, Kelkit kuru fasulyesinin ulusal anlamda tanıtılması için projeler gerçekleştirilmelidir.

- Gümüşhane yaylalarındaki yiyecek-içecek ve konaklama tesislerinin mevcut durumu hijyen ve misafir memnuniyeti unsurları açısından ziyaretçilerin beklentilerini karşılayamamaktadır. Öncelikle yaylalardaki mevzuata bağlı problemlerin giderilmesi, ardından özel sektör yatırımlarının bölgeye yönlendirilmesi ile yaylalardaki turizm hareketliliğinin artacağı söylenebilir. Yaylalardaki konaklama ve diğer turizm tesislerinin çevreye uyumlu malzemelerden yapılması sürdürülebilir turizm açısından elzemdir.

- Süleymaniye Mahallesi kültür ve kış turizmi potansiyeli ve il merkezine yakınlığı ile ilin turizm anlamında vizyon projesi olacağı söylenebilir. İl merkezi ile Eski Gümüşhane'yi bağlayan yol bitirilmiş, tarihi yapıların restorasyon projeleri devam etmektedir. Bölgede planlanan kayak merkezinin faaliyete geçmesi bölge turizmini canlandıracaktır. Ayrıca Süleymaniye Mahallesine yakın bir konumda inşa edilen Ramada Oteli Gümüşhane ilinin konaklama kapasitesini ve hizmet kalitesini yükseltmiştir.

- Gümüşhane ilinde tarih ve kültür turizmi rotaları arasında yer alacak Krom Vadisi, İmera (Olucak) Köyü, Santa Harabelerinde yer alan kilise, şapel, manastır gibi kısmen tahrip olmamış yapıların restorasyon projelerinin ve yeşil yol kapsamında planlanan yol çalışmalarının ivedilikle bitirilmesi gerekmektedir. Ayrıca Sadak Antik Kenti'ndeki arkeolojik kazıların bir an önce bitirilmesi önerilmektedir.

- Milli Parklar İl Müdürlüğü uhdesinde Gümüşhane'deki korunan alanlarla ilgili önemli turizm yatırımları gerçekleştirilmiştir. Bu yatırımlar sayesinde 2017 yılında Limni Gölü ve Tomara Şelalesi Tabiat Parklarında kayda değer ziyaretçi artışı olmuştur. Zigana Kayak Merkezi-Limni Gölü-Zigana Köyü-Gümüşhane Trabzon bağlantı yolu arasındaki güzergah içerisindeki yolun yenilenmesi bu alanların ulaşılabilirliğine olumlu etki etmiştir. Diğer taraftan Şiran Merkez ile Tomara Şelalesini bağlayan yol bitme aşamasına gelmiştir. Kürtün Merkez-Çağlayandibi Şelalesi-Kürtün Örümcek Ormanları-Güvende Yaylası güzergahı içerisindeki yol yenilenerek ziyaretçilerin kullanımına açılmıştır. Diğer taraftan Torul ilçesinde inşa edilen "Torul Kalesi Cam Teras" ilçedeki turizm

Ekoturizmin Gelişimi ve Gümüşhane

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Dr. Öğr. Üyesi
İsmail ÇALIK

hareketliliğini artırmış, kısa sürede farklı bölgelerden bir çok turist tarafından ziyaret edilmiştir.

- Gümüşhane ilindeki turizm çekiciliklerinin reel anlamda arzu edilen turist varışlarına dönüşebilmesi için bütüncül tanıtım çalışmalarına ihtiyaç vardır. Ulusal anlamda tanınırlığın sağlanabilmesi için orta ve uzun vadede turizm yatırımlarına ve tanıtım faaliyetlerine finansal açıdan öncelik verilmelidir. Diğer taraftan il dışında yaşıyan Gümüşhaneli girişimcilerinde ilde tahsise açık bulunan turizm alanlarında yatırım yapmaları özendirilmelidir.
- Tanıtım amacıyla İstanbul ve Ankara'da yapılan turizm fuarlarının konsepti yenilenmeli ve profesyonel bakış açısıyla katılım sağlanmalıdır. Fuar vb. etkinliklere il merkezinden ilgili/ilgisiz birçok kişinin katılımı yerine uzman bir ekibin koordinasyonu ve yönlendirmesi ile fuarlara katılım sağlanmalıdır.
- İlimizde Ortadoğulu turistlerin ihtiyaçlarını karşılayacak farklı turizm çekicilikleri mevcuttur. Komşu illerimizi ziyaret eden Ortadoğulu turistler maalesef ilimizi çok fazla tercih etmemektedir. Oysaki gerekli altyapı ve hizmet kalitesi unsurları hayata geçirildiğinde bu turistlerin tercih nedenleri arasında olan güven, rahat hissedebilme, temiz hava, eşsiz doğal güzellikler vb. unsurlar fazlasıyla Gümüşhane'de mevcuttur. Diğer taraftan Uzungöl, Ayder vb. turizm alanlarının taşıma kapasitesi sınırlarını aşması ve turistlere yaklaşımda olumsuz durumlarla karşılaşıması orta ve uzun vadede bu turistlerin Gümüşhane'yi tercih etmelerini sağlayabilir.

Çalışma Hayatında Kadınlara İlişkin Yasal Düzenlemeler

Av. Süreyya Turan

Türk Hukukçu Kadınlar Derneği Başkanı, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Üyesi

1964 Trabzon doğumludur.1985'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Türk Hukukçu Kadınlar Derneği'nde Yönetim Kurulu Üyesi, Genel Sekreter , Denetleme Kurulu Üyesi ve Başkan Yardımcısı olarak çalışmıştır. Dernek faaliyet konuları kapsamında seminer çalışmalarına katılarak eğitim vermiştir. Bunun yanında birçok Sivil Toplum kuruluşunda kadın ve çocukların haklarının anlatılması çalışmalarında bulunmuştur. İstanbul Barosu'nda Kültür Sanat Komisyonu ve Kamu Avukatları Komisyonunda görev yapmıştır. 2010-2006 döneminde Baro Meclisi Divan Üyeliği, 2012-2010 döneminde Baro Meclisi Başkan Vekilliği görevinde bulunmuştur. İki dönem Barolar Birliği delegeliği yapmıştır. Staj Eğitim Merkezinde, Uygulamada Avukat Bölümünde avukatların Görevleri sebebiyle işledikleri suçlar konusunda ve sanal yargılama konusunda uygulamalı eğitimler vermiştir. Avrupa Konseyi ve Türkiye Barolar Birliği'nin ortak olarak yürüttükleri Türk Avukatların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi konularında Aşamalı Eğitimleri Projesinde eğitimci avukat olarak görev almış ve bu kapsamda İzmir, Trabzon ve İstanbul'da avukatlara eğitim vermiştir. Verdiği seminerlerle ilgili sunumlar Barolar Birliği'nin sitesinde yayınlanmaktadır. Bakırköy Yerel Gündem 21 Kent Konseyi Yürütme Kurulu üyeliği, Sağlık Kurulu Başkanlığı ve Kent Konseyi Kadın Meclisi 2.Başkanlığı yapmıştır.2014-2012

Çalışma
Hayatında
Kadınlara
İlişkin
Yasal
Düzenlemeler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Av.
Süreyya Turan

dönemlerinde İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyesi olarak görev yaptı. 2014-2012 yıllarında İnsan Hakları Merkezi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Komisyonu, Kurum ve Kamu Avukatları Kurulu Koordinatörlüğü görevinde bulundu. Halen Sarıyer Kent Konseyi Kadın Meclisi 2.Başkanıdır

İstanbul Fındıklı Rotary Kulübü tarafından Türk Hukukçu Kadınlar Derneği ve İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Üyesi olarak mesleğine hizmetleri nedeniyle Rotary Üstün Meslek Hizmet Ödülü, Galandar Şenlikleri ve Lames Festivallerinde Kadınlara yönelik çalışmalarını nedeniyle başarı ödülleri almıştır. İstanbul Üniversitesi Danışma Kurulu üyesidir. ... Elif ve Esin'in annesidir...

Halen İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Üyesi ve Türk Hukukçu Kadınlar Derneği Başkanıdır.

Kadınlar hem dünyada ve hem de Türkiye’de nüfusun yaklaşık yarısını oluşturmalarına rağmen, ekonomik faaliyetlerde aynı oranda temsil olanağı bulamamışlardır. Bu durum yaşadıkları toplumun, kadının üstlenmesi gereken rollere dair çizdikleri çerçeveden kaynaklanmaktadır. Bunun yanında toplumda ve ekonomik yaşamda iş tanımlarının ve çalışma koşullarının erkek temelli olarak belirlenmiş olması, kadının iş dünyasında ikinci plana itilmesi sonucunu da beraberinde getirmiştir. Bu da işgücü piyasasında olmakla beraber kadınların kayıt dışı sektörlerde, güvencesiz işlerde çalışmaları sonucunu doğurmuştur. Toplumumuzda bugün dahi kadınlar; çalışma yaşamı, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, siyaset ve sivil toplum örgütleri gibi genel olarak toplumsal yaşama katılım sağlayan diğer alanlarda dışlanmış durumdadır.

Kadının çalışma hayatı içinde olabilmesi, toplumsal yaşamın diğer alanlarında varlık gösterebilmesinin en temel koşuludur. Empoze edilmeye çalışılan anlayışa göre kadının en temel ve birincil görevi annelik ve çocuk bakımındır. Bunun yanında ev işleri, yaşlı bakımı gibi görevlerin aksamaması için, kadından iş yaşamını ikinci plana atması beklenilmektedir. Günümüzde, kız çocuklarının büyük çoğunluğu erken yaşta evliliğe itilmekte, devamında çocuk sahibi olmakta ve bu nedenle eğitim olanaklarından yoksun kalmaktadırlar. Nitelikli eğitim alma imkanı bulamayan kadınların iş hayatına atılma gibi bir imkanları söz konusu dahi olamamaktadır. Bu şekilde çalışma yaşamından uzak kalan kadınlar aynı zamanda toplumsal yaşamın diğer alanlarından uzak kalmakta, onun toplumla bütünleşmesini sağlayan sosyal, ekonomik, politik ve kültürel kurum ve sistemlerin de dışında itilmektedir.

Kadının çalışma yaşamında dışlanması, işgücüne katılamama veya işgücü piyasasını terk etme, işgücü piyasasında ayrımcılığa maruz kalma biçimlerinde kendini göstermektedir. Dünyada kadınlar arasındaki işsizlik oranı erkeklerle kıyasla giderek yükselmektedir. Kadın işsizlerin sayısı dünya genelinde 2007 yılında 70.2 milyondan, 81.6 milyona yükselmiştir. Kadınlarda işsizlik oranı 6,4% iken erkeklerde 5,7%’dir. İş bulamadıkları için kadınlar çoğunlukla düşük verimliliğe sahip sektörlerde, ekonomik riskler taşıyan ve sosyal korumadan yoksun işlerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Aynı zamanda bu tür işlerde çalışan kadınlar erkeklerden daha az ücret almaktadırlar. İstihdamda yer alan kadınların % 66’sı herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olmaksızın çalışmaktadırlar.

Çalışan Kadınlara İlişkin Uluslararası Düzenlemeler:

Kadınlara ilişkin Uluslar arası Düzenlemeler; İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, Birleşmiş Milletler (BM), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Birleşmiş Milletler Eğitim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) gibi kuruluşların yasaları, birçok ülke tarafından imzalanan sözleşmeler, almış oldukları kararlar, yayınladıkları bildirgeler, Avrupa Birliği (AB) tüzük ve yönergeleri ile tavsiye karar ve görüşleri oluşturmaktadır. BM tarafından 1979 yılında kabul edilen ve 03.09.1981 tarihinde yürürlüğe

Çalışma Hayatında Kadınlara İlişkin Yasal Düzenlemeler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Av.
Süreyya Turan

giren Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) , kadınlara, sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal alanda fırsat ve davranış eşitliği sağlanması konusunda hedefler koyan ve tavsiyelerde bulunan temel bir belgedir. Sözleşme Bölüm 1 madde 1’de kadınlara karşı ayrımcılık tanımlanmış ve taraf devletlerin kadınlara karşı her türlü ayrımı yasaklayan ve gerekli yerlerde yaptırım da içeren yasal ve diğer uygun önlemleri almayı taahhüt ettiği hükme bağlanmıştır. Kadın istihdamını korumaya yönelik oluşturulan yasal düzenlemeler içinde birçok ülkenin de ulusal mevzuatına katkıda bulunan ILO sözleşmeleri ve tavsiyeleri ayrı bir öneme sahiptir. ILO’nun 1935 tarihli ve 97 üye devletin onayladığı 45 sayılı Sözleşme ile kadınların her türlü yeraltı işlerinde çalıştırılmaları yasaklanmıştır. Ayrıca kadınların gece çalışması 1919 tarihli 58 üye devletin onayladığı 4 sayılı, 1934 tarihli ve 11 üye devletçe onaylanmış olan 34 sayılı ve 1948 tarihli ve 65 üye devletin

onayladığı 89 sayılı sözleşmelerle yasaklanmış olup, “gece” sözcüğü aralıksız 11 saatlik bir süre olarak tanımlanmıştır. 1961 yılında üye ülkeler, Avrupa Sosyal Şartı’nı onaylayarak sosyal haklara ilişkin yükümlülüklerin detaylı olarak düzenlenmesini öngörmüşlerdir. Avrupa Sosyal Şartı, cinsiyetler arasında eşit davranma konusunda daha kapsamlı düzenlemeler içermektedir.

Türkiye’de Çalışan Kadınlara İlişkin Düzenlemeler:

AY md. 10; “Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.”

AY md. 50; “Kimse cinsiyetine uymayan işlerde çalıştırılmaz, kadınlar çalışma koşulları bakımından özel olarak korunurlar

İş Kanunu md. 5; “İşveren, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça, bir işçiye iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanmasında ve sona erdirilmesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz.

Aynı veya eşit değerinde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılmaz.

İşçinin cinsiyeti nedeniyle özel koruyucu hükümlerin uygulanması, daha düşük bir ücretin uygulanmasını haklı kılmaz”.

Geçmişten günümüze kadar süregelen kadın işgücü sorunları, toplumsal bir sorun haline gelmiştir. Kadın emeğinin bu kadar değersizleştirilmesinin altında cinsiyet temelli yaklaşımlar yatmaktadır. Bu yaklaşımları destekleyen yeni liberal politikalar, kadın işgücünün işgücü piyasalarındaki niteliğini, statüsünü ve rolünü önemli ölçüde etkilemiştir. Kadının, işgücü piyasalarında ucuz işgücü olarak değerlendirilmesi, kadınların erkeklere oranla daha

düşük ücrete çalıştırılmaları, uzun dönemli bir güvenceden yoksun olmaları, ekonominin durgun olduğu dönemlerde ya da ekonomik krizlerde işveren işten çıkartabilme potansiyeli en yüksek işgücü grubunu oluşturmaları tüm toplumlarda gözlemlenebilen sorunlardır. Kadının çalışma yaşamından uzak kalması, aynı zamanda kadının siyasete katılma ve karar süreçlerinde söz sahibi olma imkanını da ortadan kaldırmaktadır.. Kayıt dışı ekonomide kadınların önemli bir yer tutması ve kadınların sendikal yapılardan dışlanması sorunu, kadınların sendika yönetimlerinden dışlanma sorununu yaratmakta bu da Sendikalı kadınların istek ve beklentilerinin toplu iş sözleşmelerinde yer bulamamalarına neden olmaktadır. Kadınların yoğun olduğu iş kollarında dahi sendika temsilciliği ve yöneticiliklerinin erkekler tarafından yürütülmesi bu durumun çok açık bir göstergesi olmaktadır.

Sonuç olarak; kadınların çalışma yaşamından dışlanmaları temelde eğitim ve meslek edinmedeki fırsat eşitsizliği ile başlamakta, ücret ve kazançlar, işe alma, işten çıkarma gibi diğer uygulamalarda karşılaştıkları ayrımcı uygulamalar ile sürmektedir. Eğitimde fırsat eşitsizliği, kayıt dışı istihdam ve işgücüne katılma oranını etkilemektedir. Kadınların işgücüne katılım düzeyi eğitim düzeyi ile birlikte yükselmektedir. Kadınların, gerek eğitim ve meslek edinmedeki fırsat eşitsizliği kaynaklı insan sermayesi farklılıkları, gerekse ayrımcı uygulamalar nedeniyle çalışma yaşamında erkeklerin gerisinde olması, yaşamın diğer alanlarında aktif bir biçimde yer almalarını da engelleyen koşullar yaratmaktadır. Böylelikle kadınlar, sivil toplum örgütlerinde, sendikalarda, yerel yönetimin çeşitli birimlerinde ve ulusal siyaset alanında toplumdaki sayısal ağırlığına rağmen yeterli oranda yer alamamakta, temsil edilememektedir.

Kadının Çalışma Yaşamının Onun En Önemli İnsan Hakkı Olduğu Kabul Edilmeli ve Sosyal Devlet İlkesinin Gereği Olarak Kadınların Çalışma Hayatının dolayısıyla Toplumsal Ve Siyasal Hayatın İçinde Olması Devlet Politikası Olarak Benimsenmeli ve Bunun Gerçekleşmesi İçin Gerekli Önlemler Alınmalıdır.

- Kadının çalışmasının onun toplumsal ve siyasal yaşama katılmasını kolaylaştıran bir olgu olduğu kabul edilmelidir.

- Kadınların çalışma yaşamında aktif olarak yer almaları için eşit eğitim imkanlarından yararlandırılmasından başlamak üzere sosyal, hukuki bütün destekler devlet politikası olarak verilmelidir. Eğitim düzeyinin yükseltilmesi, kadınların işgücü piyasasındaki konumlarını güçlendireceği gibi, kadınların çalışma yaşamından dışlanmasına neden olan erkek egemen, ayrımcı bakış açısının bırakılmasının devlet politikası olarak kabul edilmesi gereklidir.

-Kadın istihdamını etkileyen en önemli etkenlerden birisi 5-0 yaş arası çocuklarının varlığı olduğundan, düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda kalan kadınlar çocuklarının bakım giderlerini karşılamakta zorluk çekmektedirler. Bu kapsamda yerel yönetimlerin özellikle düşük ücretli çalışan kadınların çocuklarına yönelik ev veya iş yerlerinin yakınında belediye kreşleri, etüt

Çalışma Hayatında Kadınlara İşkin Yasal Düzenlemeler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

merkezleri vb. çocuk bakım alanları kurmalı, kadınların çocuklarıyla birlikte ulaşabileceği servis imkanları sunmalıdırlar.

-Kadınların siyasete aktif bir şekilde katılmaları için yönetimde kadın temsilini artırıcı önlemler alınmalı ve bu hususta gerekli yasal düzenlemeler bir an önce yapılmalıdır. En önemlisi de kadınların özgür ve bilinçli vatandaşlar olarak oy kullanmalarını sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Zira oyunu özgüvenli ve bağımsızca kullanabilen kadın yerel ve merkezi yönetimlerde de söz sahibi olarak karar mekanizmalarında yer alarak etkin rol oynayacaktır.

-Toplumun genelinde cinsiyet ayrımcılığına ve mobbinge karşı duyarlılık oluşturmak için tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Yerel Yönetimler, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları, Askeri Kurumlar, Özel Sektör, Yazılı basın ve Görsel medya koordineli olarak çalışmalı ve işbirliği yapmalıdırlar.

Av.
Süreyya Turan

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Savaş Aydın

Zigana Doğa Okulu Başkanı

1962 yılında Zigana Köyü –Torul da doğdu, 1986 yılında KTÜ- İktisat bölümünü mezun oldu, öğrencilik yıllarında müteahhitlik yaptı. 1987 – Etibankta Müfettiş olarak göreve başladı, daha sonra, T.Emlak Bankası, T.C. Ziraat bankası teftiş kurullarında Başmüfettiş olarak görevlerini sürdürdü, 2003 yılında “T.B.M.M. Yolsuzlukların sebeplerini, sosyal ve ekonomik boyutlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan meclis araştırılması Komisyonu’nda uzman olarak geçici görev aldı, 2014 yılında, YÖK Denetim Kurulunda Denetçi olarak görev yaptı, 2002 yılından beri Maliye Bakanlığına bağlı, Milli Piyango Genel Müdürlüğü, Teftiş Kurulunda Başmüfettiş olarak görev yapmaktadır,

2005 yılından beride, “Zigana Coğrafyası Derneği Başkanı olarak Zigana Coğrafyası biyo çeşitliliği üzerine, Zigana Coğrafyası Özel Çevre Koruma ve Biyotop haritalama çalışmalarını sürdürmekte, 2012 yılından beri Türkiye Beyaz Ay Derneği Ankara Yönetim Kurulu Üyesi, Cumhurbaşkanlığının koordinasyonu olan eğitim her engeli aşar projesinin Ankara Koordinasyonunda görev yaptı, Türkiye Özel Sporcular Spor federasyonunda Yönetim kurulu üyeliği ve bu federasyonun dünya şampiyonası koordinasyon kurul başkanlığı görevlerini yaptı, halen Türkiye özel sporcular Derneği Yönetim Kurulu üyesidir.

Birçok yerel ve ulusal basında yazıları yayınlanan ve uluslar arası yatırım

Zigana
Köyünün
Turizm
Potansiyeli

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

danışmanlığı yapmanın yanında, Kredi Kartları Kanununun mimarıdır. “Kredi Kartları” adında basılmış kitap(Etibank Yayınları1994-) mevcuttur.

Türkiye de bir ilke, Şiir sergisi açarak (Erzurum Halk Eğitim Merkezi1979-) imza atanını yanında bu sergide yer alan şiirlerini “İlk ADIM” adlı şiir kitabında toplamıştır.

2007 yılından beri Zigana Doğa Okulu etkinlikler kapsamın da bir kültür faaliyeti olan “LAMES” festivalini düzenlemektedir .

2014 yılında Türkiyen’in 3. ve bitki isimleri Türkçe adlandırılan tek bitki müzesi olan, Zigana Doğa Okulu Bitki müzesini (Herbaryumunu) T.C. Su Ve Orman Bakanlığı ile birlikte, Orman bakanlığı Bitki müzesi sorumlusu “ Biyolog, Mehtap Öztekin gözetiminde açmıştır.

Zigana Coğrafyası Endemikleri Fotoğraf sergisiyle . aynı konseptte, 6 farklı yerde sergilenecek Türkiye rekoru kırmıştır.

“ Zigana Coğrafyası Endemikleri “adlı 2014 yılında basılmış kitabı mevcuttur.

Bir çok Uluslar arası ve ulusal kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde gidilerek, büyük projelerde yer almıştır Bu kasmamdaki, Zigana arboretum ilan aşamasında getirmiştir.

Gümüşhane ilinin kalkınma motoru olacak Zigana Doğa Okulu projesini Zigana Köyünde hayata geçirmiş ve Gümüşhane’nin tüm il ve ilçelerde uygulamaya koymayı planlamıştır.

Evli ve iki çocuk babasıdır.

Sayın konuklar, konuyu çok detaylı olarak anlatmak ve sizlere sunmak istiyorum. Çünkü Gümüşhane'nin turizme açılan kapısıdır. Zigana Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölgesinin kuzeyinde yer alan yüzölçümü toplam 6,575 km² olan Gümüşhane ili Torul ilçesine bağlı 37 köyden birisi olan Zigana köyü, ilin ve İlçenin kuzeyinde yer almaktadır. Coğrafi konumu itibariyle de doğu-batı arasında geçişi sağlayan tarihi ipek yolu üzerinde konumlanmış, her uygarlıktan bir parçayı bünyesinde barındıran eşsiz doğal ve tarihi değerleri olan Köy °40 47.8800 '36» enlem ve 56.5200 '21 °39 boylamdadır (haritamap.com) ve aynı zamanda Trabzon-Gümüşhane sınırında yer alır. Adeta sınır çizgisidir. Köy adını aldığı Zigana dağının güney ve güneydoğu eteklerinde, zirveden 3.5 km aşağıda 1700-1400 rakım aralığında yer alan şekliyle bir amfi tiyatrodur. Köyün kuzeyinde sınır olduğu Trabzon ilinin, Maçka ilçesi, Hamsiköy köyünden, İran - Trabzon kara yolunun, Çifte köprüler mevkiinden başlayan sınıрыyla ayrılarak Balihor tepe, Kukul tepe, Kurugöl tepe, Tuzlak tepe ve adile mezra adlı nigreni noktalarının tepeyi takip edilerek sonlanır (Üçüncüoğlu, 2007 Torul, s.21, ÇŞB, 2014).

Doğusunda Atalar Köyü (Cimera), güneyinde Cebeli Köyü (Ayfoga) ve Harmancık köyü, Güneybatı Köprübaş Mahallesi, Batı, Kuzeybatı ve Güneybatı tarafında Köstere Köyü yer almaktadır Zigana Köyü Doğu-Batı Yönünde 20 Km, Kuzey- Güney Yönünde ise 14 Km sınırları bulunmakta ve toplam 4168 hektar alanı kapsamaktadır (Gümüşhane Tapu Kadostura Müdürlüğü). Bu coğrafi bölge içinde 7 adet Mahalle 5 adet büyük yayla (Saronoy, Değirmentaş, Naharci, Merhiba, Zigana Yaylası) 6 adet mezra (Mandıroba, Çayköy, Lendap, Çayırcık, Harmanlık, Vizoronda) bulunmaktadır (Üçüncüoğlu, 2007, s.21).

Zigana dağları 2032 m rakımdan geçit vermesi dolayısı ile antik çağdan bugüne Doğu Karadenizin en önemli ekolojik, ekonomik ve kültürel geçit noktasıdır. Bu geçit Karadeniz ile Doğu- İç Anadolu kültürlerini hem ayıran ve hem de birleştiren kapıdır (Erüz. 7 ,2016)

Antik çağdan günümüze yerleşim yeri olduğu bilinen Zigana köyü ile ilgili olarak, 2004 yılında yapılan Gümüşhane yüzey araştırmalarında, Zigana Koçlar Mahallesi Camii, Zigana Köyü Hanı, Zigana, İpek Yolu Köprüsü tanımlanmıştır (Çiğdem, S-Özkan, H, Yurttaş, H. Öztürk N. 65-64 ,2005), yine benzeri çalışmalarda, Zigana Köyü Köprüsü ve Zigana Köyü Bekiroğulları Mevki Köprüsü de tanımlanmıştır (Özkan, Yurttaş, 179-178 ,2012). Zigana Köyünün 700 m. batısında konumlanan Zigana Kalesi orta çağa aittir (Çiğdem, 60 ,2008).

Köy içerisinden geçen Trabzon – Erzurum-İran (Tarihi ipek yolu) 1989 yılında güzergah değişikliği nedeniyle 3 km batıya kaydırılmış olup asfalt bir bağlantı ile köye birleştirilmiştir. Zigana tüneline Torul'a kadar devam eden ve köy içerisinden geçen eski karayolu ile de köye ulaşılmaktadır. Köy içerisinde yer alan mahallelere de ulaşım vardır. Bu yollardan özellikle Zigana tüneli, Zigana dağı geçidi, serbahat, saranoy yaylası (Limni gölü), taşlık, gazkar, moskobia, çatlak, galavria, çayırcık, behramın deresi, soğuk oluk, tivorum ormanı, düz, tumbi, okşat, godil, Eskiköy, kazangöl, zazul, flanet hattını takip ederek

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

meşhur karaca mağarasına ulaşılmakta oradan da ikisu (Harava) mevkiinde devlet yoluna birleşmektedir. Yaklaşık 25 km uzunluğundaki yolun ortalama 000 2 m rakımda çam ormanları içerisinde ilerlenmesi ve çok geniş görüş ufkuna sahip olması, çok sık aralıklarla buz gibi doğal kaynak sularının, çeşitli yaban hayvanları ile yüzlerce bitkinin bulunduğu bu yolda araçla veya yaya gezinti insana huzur, güven, cesaret ve mutluluk verir.

Bölgede Asurlular, Urartular, Medler, Pers Krallığı, Makedonlar, Pontus Krallığı, Roma İmparatorluğu, Emeviler, Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu hüküm sürmüştür (Aydın.2016,s.461).

Köyün yeni yoldan Torul'a uzaklığı 13 km olup asfalt olan yoldan yaklaşık 5 dakika sürmektedir, Gümüşhane iline olan uzaklığı 35 km olup araç ile ortalama 20 dakika, Trabzon iline olan uzaklığı 60 km olup ortalama 45 dakika sürmektedir. Doğu Karadeniz'in en önemli dağ ve yayla turizm merkezleri olan Sümela Manastırı, Kadirga, Zigana Dağı, Cami Boğazı ve Ayaser Yayları ile karaca mağarası köyün etrafında adeta bir çember oluşturmaktadır, limni gölü ve Saronay yaylası da bu çemberin içerisinde yer almaktadır. Zigana Dağında aktif kayak pisti ve kayak alanları kış turizmi için uygun potansiyele sahiptir. Ayrıca yamaç paraşütü, botanik ve fotoğraf safarileri, safari turlarını, doğa yürüyüşleri, Kuş ve Kelebek Gözlemciliği, botanik turizmi için ideal alanlar mevcuttur (Üçüncüoğlu, 28-27 ,2007).

Zigana Havzası; Genel olarak Zigana (Kalkanlı) köyünden oluşmakta olup, Gümüşhane ilinin kuzeyinde yer almaktadır. Havza yaklaşık olarak - 1136 2115 metre arasındaki yükselti kuşakları arasında yer almaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde tüm bakı gruplarını (gölgeli ve güneşli bakılar) içermektedir. Bakı da olduğu gibi eğim ve toprak yapısı bakımından da çeşitlilik gösteren Zigana havzası bitki örtüsü bakımından da kendin özgü çeşitlilik göstermektedir (Turna, 4 ,2015).

Zigana geçidi (2032m) ve Zigana Dağı silsilesi Karadeniz iklimi ile Doğu Anadolu ikliminin geçiş noktasındadır. Dağın kuzey yamaçlarında her mevsim yağışlı ve ılıman Karadeniz iklimi hâkim iken, güney yamaçlarında ve ardında kurak, yazları sıcak, kışları çok soğuk karasal iklim hakimdir. Kuzey yamaçları yılda 1000 mm üzerinde yağış alırken güney yamaçları 500 mm ve altında yağış alır. İklim, rakım, bakı, jeolojik yapı ve toprak yapısına bağlı olarak dağın güney ve kuzey yamaçları yüzlerce farklı türde kendine has, pek çoğu endemik bitki ve hayvan barındırır. Dağların kuzey yamaçları her daim yeşil ve yoğun ormanlarla kaplı, buna karşın güney yamaç ormanları daha seyrek. Buna karşın Karadeniz'in nemli havasını engelleyen Zigana Dağları ile Doğu Anadolu'nun şiddetli soğuklarının gelmesini engelleyen Kop Dağı arasında kalan Gümüşhane dünya üzerinde ender yörelerde görülen, mikro klima özellikli bir iklime sahiptir (Erüz.7 ,2016).

Zigana havzasının orman yapısı incelendiğinde, toplam ormanlık alanı 2121.9 hektar (66,55%) olup 820 hektarı (% 38.64) bozuk, 1301,9 hektarı (61.36%)

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

verimli ormandır. Orman olmayan, açıklık-tarla ve yerleşim alanı ise 1066.3 hektar (33,45%) dir. Genel olarak bakıldığında, büyük çoğunluğu ormanlık olan havzanın üst kısımlarında mera ve otlak alanları, orta kısmında ise orman ve tarımla iç içe yerleşim alanları bulunmaktadır (Turna, 4 .2016)

Zigana köyü Zigana dağ sırasının güneyinde yer almaktadır. Köyde tarım yapılabilecek alanların büyük çoğunluğu eğimli arazilerden oluşmaktadır. Köy yüzölçümünün yarısına yakın kısmını orman arazisi kaplamaktadır. Tapu kayıtlarına göre; içerisinde yapılarında bulunduğu toplamda kayıtlı tarla alanı 2,376 Dekar, Bahçe alanı 242 dekadır. Köye kayıtlı mera alanı 7.946 dekadır (GİGTHM)

Zigana Köyü Karadeniz iklimi kuşağı etkisinde olmasına rağmen Doğu Anadolu Karasal iklim kuşağı özelliklerini de göstermektedir. Uzun yıllık ortalama sıcaklığı yaklaşık olarak 5°C, maksimum sıcaklığı yaklaşık olarak 15C ve minimum sıcaklığı yaklaşık olarak 7-C civarındadır. Yıllık ortalama kar örtülü gün sayısı yaklaşık 68 gündür. Yıllık ortalama hakim rüzgar yönü Güneybatı, Batı'lı yönlerdedir. Yıllık ortalama rüzgar şiddeti 2 m/sec civarında hafif esinti şeklindedir. Yıllık ortalama toplam yağışı 850mm civarındadır. Günlük toplam güneşlenme süresi 6 saat civarındadır (Oguz,4-1 ,2016).

Zigana Köyünün turizm potansiyelini oluşturan tarihi ve coğrafi varlıkların yanı sıra kültürel ve sportif olgular da bulunmaktadır. Gün geçtikçe turizm eğilimlerinde doğaya yönelim artmaktadır. Kentsel yoğunluğu atmak isteyen insanlar kitle turizminin alternatifi olan ve birçok farklı adla tanımlanan doğa turizmi, eko turizm, yeşil turizm, kırsal turizmi (Demir ve Çevirgen, 2006; Hacıoğlu ve Avcıkurt, 2008) Zigana Köyünde uygulamak mümkündür. Bunun yanında Zigana Köyünün kendine has birçok kültürel ve folklorik özellikleri de bulunmaktadır.

Zigana Köyü'nün, doğal güzellikleri, faunası, florası, kervanların, kültürlerin ve ekosistemlerin geçiş merkezi olması, tarihi, coğrafi ve kültürel başta olmak üzere birçok turizm cazibesi olabilecek arzı bulunmaktadır. Turizm ve globalleşme ile birlikte oluşan sanayi birbiri ile zıt kavramlardır. Özellikle alternatif turizm çeşitlerini değerlendirme içi tutuğumuzda, Globalleşmenin getirdiği sanayinin olduğu yerde turizm, turizmin olduğu yerde sanayi olmaz. Bu nedenle Zigana Köyünün sanayi bölgesi olmaması, köyün doğal güzelliklerini koruduğunun ve gelişmemiş olduğunu da ifade etmektedir. Hem köyün gelişmesine katkı sağlamak hem de bu potansiyeli ortaya çıkarmak açısından böyle bir çalışma gerekli görülmüştür. Bu gerekçe ile araştırma Zigana Köyünün turizm potansiyelini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Turizm potansiyelinin ortaya konmasının kültürel, sosyal, sportif ve ekonomik katkıları olacağı düşünülmektedir. Bu sayede, bölge insanının kalkınmasına katkı sağlanabileceği bu katkının diğer köy ve ilçelere de yansıtacağı böylece ilin ve dolayısıyla çevre illerin de etkileneceği umulmaktadır. Bütün bu çalışmaların da, koruma ve kollama dengesi içerisinde sürdürülebilir ölçekte yapılmasının fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

Zigana Köyü'nün Turizm Potansiyeli: Zigana Köyü'nün turizm potansiyeli turizm çeşitleri konu başlıkları altında incelenmiştir. Birçok turizm çeşidi için hali hazırda arz bulunmakta iken özellikle alternatif turizm, ekolojik turizm doğaya dayalı turizm çeşitlerinin yapılabileceği bölgeler bu yazımızda önerilmiştir.

Tarih ve Kültür Turizmi: Zigana Köyü'nün de turistik değeri olan birçok mimari eser bulunmaktadır. Bu eserler türlerine göre, 3 adet köprü, 1 adet cami, 1 adet antik dönemden kalma kale kalıntısı, 1 adet kervansaray, 1 adet şehitlik, 1 adet anıt mezar, 1 adet tabiat parkı, 1 adet kış sporları ve turizm merkezi, 1 adet bitki müzesi, 1 adet kültür merkezi Zigana Doğa Okulu olmak üzere, toplam 12 adet kültür ve turizm varlığı mevcuttur.

Zigana Coğrafiyasının kuzeyi alpin çayırlarla kaplı yaylaları, gür ormanlar ve uçurumlar, hırçın dereleri ve vadilerinin kısıtlı da olsa verimli tarım alanları ile yerleşime uygun yamaç ve dar vadi taban ovaları, tarih boyunca yerel kültürlerin oluşup gelişmesine olanak sağlamıştır. Çok geniş yaylalara sahip olan bölgede iklimsel avantaj ile antik çağdan günümüze, hayvancılık önemli bir ekonomik güç olmuştur.

Zigana Köyü, jeolojik yapıya bağlı çok zengin değeri maden yataklarına (Altın, Gümüş, Bakır, Çinko, demir vb.) sahiptir. Bu maden yatakları bölgeye ve bölge dışına yoğun insan göçlerine neden olduğu gibi antik çağdan günümüze sürekli çatışmalar sahne olmuştur. Anadolu da hâkim olan hemen tüm büyük uygarlıkların idari ve kültürel egemenliğini yaşamış bir coğrafyadır.

Zigana coğrafyası doğal zenginlikleri yanında Antik çağın İpek Yolu ve sonraki çağlarda kullanılan kervan yollarının en kısa mesafede denize ulaştığı yer olan Trabzon Limanına yaz kış her mevsim ulaşmayı sağlayan geçitlere sahiptir. Bu geçitler ve kervan yolları bölgeden çıkan madenlerin taşınmasında kullanılırken, aynı zamanda kervanlarla yapılan ticaret bölge yerleşimlerine önemli zenginlik ve refah sağlanmıştır (Eruz.7 ,2016). Ayrıca, medeniyetler yolu üzerinde bulunan Zigana köyü'nden sadece ipek yolu geçmemekte, Onbinlerin Göç yolu, Kral yolu, Markopolo Yolu, Katırcı Yolu, Osmanlı Topçu yolu gibi tarihi yollar da geçmektedir (Gümüşhane Valiliği, 2010).

Zigana Coğrafiyası, Zigana Köyü ve Değirmendere ve Kurum vadilerinde olduğu gibi dağın diğer vadilerindeki yerleşimler, çok sayıda doğal ve tarihi değeri bünyesinde barındırmaktadır. Doğal ve kültürel açıdan marka değeri olan Zigana Coğrafiyasında, bozulmamış doğal kayalık, orman, alpin çayır, dere, göl vb. ekosistemler, Zigana geçidi ve köyü, Karaca mağarası, Kurum-İmera tarihi yerleşimleri, Maçka ve çevresi doğal ve tarihi değerleri ile bir bütün olarak koruma kullanma dengesi içerisinde mutlaka koruma altına alınarak, sürdürülebilir turizm, eko turizm kapsamında planlanarak değerlendirilmesi gereken önemli bir havzadır (Aydın, 647 ,1-2016).

Zigana Köyü Hanı: Han Torul-Trabzon yolunun 1 Km doğusunda köyün girişinde ana yolun üzerinde handan adını alan Handeresi mahallesinin girişindedir. Hanın kuzeyinden kalenin deresi ve batısından hanın deresi

geçmektedir. XVI-XVII Yüzyıl Osmanlı Dönemi eseri olarak kabul edilmekle birlikte (Gürşever,1975) köylüler tarafından büyük bir bölümü tahrip edilmiş ve kullanılamaz durumdadır.

Plan ve mimari özellikleri, 16.00 mx 12.80 m. Ölçütlerindedir (*Ciğdem- Özkan-Yurttaş- Öztürk, 2005 s.70-57*) büyük ölçüde tahrip olmuş, üzerinde kitabesi bulunamamış olduğundan orijinal ismi konusunda da bilgi yoktur. Yapı derinlemesine üç sahanlıdır. İkişer sırada dörder paye ile üç sahanlı olarak düzenlenen yapının orta sahanını yan sahanlardan daha geniştir. Orta sahnın genişliği 4.80 m olup, yan sahanlar 3.54 m genişliğe sahiptir. Payelerden ikisi ve destekledikleri sivri tonozlarla yan duvarlar yer yer yıkılmıştır. Kare payelerin bir kenarı 1.50 m genişliğe sahiptir. Tuğladan beşik tonozlarla kapatılan hanın önünde bir avlunun varlığı izlenebilmektedir. Çünkü dikdörtgen mekanın önünde bulunan duvar kalıntısı bu kısımda başka bir mekanın varlığına işaret etmektedir (*Özkan- Yurttaş, 179-178, 2012*). Zaten buraya hanlar mevki denilmesi de birden çok hanın burada bulunduğu somut kanıtıdır. Kaldı ki hanları son olarak işleten Bekiroğulları ailesi de, hanlara çok yakın bir mevkide ve adlarına kayıtlı Bekiroğulları Mahallesinde yerleşiklerdir. Hanın yapımında sarı renkli düzgün kesme taşlar kullanılmış olup kaynaklarda yapının inşasında antik Zigana köprüsünün taşlarının kullanıldığı belirtilmektedir (*Uslu, 1980, s.30*).

Zigana Köyü Marufu Camisi (Koçlar mahallesi Camisi): Cami Koçlar Mahallesi'ndedir. Cami üzerinde 1010 tarihli, sonradan yazılmış bir levha bulunmaktadır. Yöre halkı caminin 400 yıllık olduğunu belirtirken, yazılan 1010 tarihi Hicri olarak kabul edildiğinde 1610 Miladi tarihine denk geldiği görülür. Ancak mimari özellikleri bu yapının XIX yüzyıla ait olacağına işaret etmektedir. 8.48 m. X 7.90 m. Kareye yakın ölçütlerdeki cami, ortada kubbe dört yanda tonozların bulunduğu bir şema gösterir (*Ciğdem- Özkan-Yurttaş- Öztürk, 2005 s.70-57*).

Girişin üzerindeki ahşap sütunlar üzerine oturtulan mahfil yer almaktadır. Ortada 2.87 m. Çapındaki kubbe dört bağımsız sütun tarafından taşınırken, sütunlar yuvarlak kemerler ile birbirine bağlanmıştır. Caminin kuzeyinde 3.70 m. X 9.53 m. Ölçütlerinde iki katlı olarak düzenlenmiş bir son cemaat yeri bulunmaktadır. Bu bölün camiye sonradan eklendiği izlerinden anlaşılmaktadır. Son cemaat yerinde 3.00 m. Genişliğinde düzgün kesme taştan yapılan yuvarlak kemerli bir kapı ile girilmektedir. Cami doğu ve batı yönünde üçer, kuzey ve güneyde açılan dikdörtgen çerçeveli ikişer pencere ile aydınlatılmaktadır. Caminin mihrabı eski, minberi ise yenidir. Mihrabın duvar içine girinti yapan yarım yuvarlak planlı olup kervansaray düz silmelerle işlenmiş çevresi yağlı boya ile boyanmıştır. Mihrabın önünde her iki yanda şamdanlar bulunmaktadır. 1989 yılında minaresinin eklendiğini muhtar belirtmiştir. Minareye çıkış son cemaat yerinden sağlanmaktadır. Minareyle son cemaat yerinin bir birine uyumu, son cemaat yerinin de 1989 yılında minareyle birlikte yapıldığını göstermektedir. Cami içerisinde taş baskı olarak hazırlanmış bir Kuran-ı Kerim vardır. Caminin kubbesi 1985 yılında zarar görmesin diye saç ile kapatılmıştır. Caminin batısındaki hazirede Ermeniler Tarafından katledilmiş yedi kişinin mezarı

**Zigana
Köyünün
Turizm
Potansiyeli**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

bulunmaktadır (Özkan-Yurtaş,2012 s.138-137). Caminin önünde bulunan bahçenin içerisinde yer alan 1918 yılında Ermeniler tarafından katledilen (7 adet) şehittin bulunduğu mezarlık alanı da, 2014 yılında Anıtlar üst kurulunca tescil edilmiştir.

Zigana İpek Yolu Köprüsü: Zigana dağı eteklerinde tarihi ipek yolu üzerindeki köprülerden biridir. Zigana köyünün 1.5 km kuzeydoğusundadır, XIIX-XIX yy. yapıldığı, Tarihi yol üzerinde bulunan köprü, Plan ve Mimari özellikleri 15.20 m uzunluğunda 2.95 m genişliğinde 4.5 m yüksekliğine sahip yuvarlak kemerli tek gözlü köprüdür (Çiğdem- Özkan-Yurttaş- Öztürk, 2005 s.70-57). Köprü kemeri düzgün kesme taş diğer yerler moloz taş malzeme ile yapılmıştır. Köprünün devamında antik yolun izlerine rastlanmaktadır. Taş döşeli yol aralıklarla takip edilebilmektedir. Bu köprünün üzeri de orijinal taş döşelidir, köprüden eski tarihi yol takip edilerek Maçka'ya ulaşılmaktadır, köprü kemeri düzgün kesme taştan diğer yerler moloz taş malzemedendir (Özkan-Yurtaş,2012 s.138-137). Bu gün dahi köylüler tarafından kullanılmakta, Doğa ve Dağcılık Kulüpleri tarafından sürekli ziyaret edilmektedir.

Zigana Köyü, Bekiroğulları Mevkii Köprüsü: tarihçesi XX. YY olan bu köprünün Plan ve Mimari Özellikleri de köyde o dönemde yapılan yapılarla ortak özellikler taşımaktadır. Zigana köyü yolu üzerinde kurulmuş, 10.20 m uzunluğunda 6.30 m genişliğinde ve 3.30 m yüksekliğinde yuvarlak kemerli tek gözlü bir köprüdür, Köprü kemeri açıklığı diğer köprülerden az olup düzgün kesme taş ile inşa edilmiştir. Köprü üzerinde beton tabliye atılmış eski köprü yeni yolun altında kalmıştır. Günümüzde araç ulaşımı bu köprü üzerinden sağlanmaktadır (Özkan-Yurtaş, 2012 s.204). Yol altında kalmakla beraber köprü özelliğini devam ettirmekte ve üst beton tabliye hariç diğer özellikleri aynen korunduğu görülmektedir.

Zigana Köyü Köprüsü: Yeni Zigana köyü yolu üzerine kurulmuş Zigana köyü güneş sanat merkezinin hemen yanındadır tarihçesi XX.YY'dir. Kültür bakanlığı tarafından restorasyonu yapılmış 28.60 m uzunluğunda, 6.30 m genişliğinde ve 9.20 m yüksekliğinde yuvarlak kemerli tek gözlü bir köprüdür, köprü kemeri düzgün kesme taş diğer yerler moloz taş malzeme ile yapılmıştır. Restorasyondan sonra tüm kesme taş kaplama olarak değiştirilmiştir, günümüzde halen sağlam ve kullanılmaktadır (Özkan-Yurtaş,2012 s.204).

Köyde mevcut üç adet köprü başlı başına bir turizm değeri taşımaktadır. Zigana köyü veya köprüsü üzerindeki alan sosyal amaçlı buluşmalar için kafe ve canlı performans alanı olarak kullanabilecek durumdadır.

Zigana Kalesi; Gümüşhane-Trabzon yolundan 1 km içeride, Zigana Köyünün 700 m. batısında konumlanan ve Orta Çağ'a tarihlendirilen Zigana Kalesi, Köyün Kalederesi denen mevkide dik yamacındaki tepede kalıntıları bulunmaktadır. Defineciler tarafından kazı amaçlı olarak yıkılmıştır. Bulunduğu bölge olarak halen maden ocağı bulunan ve maden müzesi yapıma potansiyeline sahip olan bu bölgede bulunan kale ile ilgili olarak tarih sayfalarında bölgeden geçen seyyahların notlarında sıkça bahsedilen bir kaledir.

Alman seyyah Clavijo şöyle bahsetmektedir. “Gayet güzel ormanlar ve mükemmel yollar içinden ilerliyorduk. Yalnız yolun bir kısmını güçlüklerle geçebildik. Çünkü bir tepeden aşağı inerken yol bozulmuş adeta kapanmıştı. O geceyi açıkta geçirdik. Salı günü yolumuz yüksek dağlara doğru uzanıyordu. Ortalık kar içindeydi. Bundan başka birçok mecralar aşmak icap ediyordu. Akşam üzeri Zegana (Zigana) kalesine vardık. Yüksek bir tepe üzerindeki bu kalenin yegâne girişi, civardaki bir kayanın üzerindeki kale kapısına kadar uzanan bir köprüdür. Burada Kyril Cabasica adında bir Rum’un adamları bulunuyordu. (Saylan, 2015,48)

Zigana Çığ Şehitleri Anıtı: 25 Ocak 2009 tarihinde 2 bin 100 rakımlı Zigana Dağı’nda yürüyüşe çıkan Trabzon Tenis Dağcılık Kayak İhtisas Kulübü (TEDAK) üyesi 17 doğaseverin çığ altında kalmış bunlardan 10 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu merhum dağcılar anısına Trabzon- Gümüşhane yolunun Trabzon dan Gümüşhane’ye giriş yönünde Zigana tüneline 150 m mesafede ve Zigana dağının eteğinde Merhum dağcılarının can verdikleri yerde onları ölümsüzleştirmek adına, Gümüşhane valliği tarafından 7 metre yüksekliğinde, kaidesiyle birlikte 9 metre. Yaklaşık 1.5 ton ağırlığında, Fiberglas malzemenin üretilen anıtın ön yüzünde, ölen 10 dağcının ayak izlerini simgeleyen 20 ayak izi ve üzerinde İçğ düşme kompozisyonu var. Anıtın arka yüzünde ise ölen 10 dağcının isimleri ile ölüm tarihleri yazılıdır. Her yıl düzenli olarak anılan dağcılarının doğa severler için önemli bir mabet olduğu ortadadır.

Bölgenin ekolojik önemi ve ekolojik turizm potansiyeli : Zigana Köyünün turizm potansiyeli turizm çeşitleri başlıkları altında incelenmiştir. Birçok turizm çeşidi için hali hazırda arz bulunmakta iken özellikle doğaya dayalı turizm çeşitlerinin yapılabileceği yerler önerilmiştir.

Özellikle Gümüşhane ilinde doğa, yayla, kış ve spor turizmi gerçekleştirilebilecek birçok alan bulunmakta ve bu alanlara olan ilgi sürekli artmaktadır. Bu bağlamda Zigana Coğrafyası yılın 12 ayında doğa, yayla, kış ve spor turizmi açısından önemli bir konumdur. DOKAP Bölgesindeki yaylaları üst kottan birbirine bağlayacak olan Yeşil Yol Projesi (Dokap, 2016, s.54-43), kapsamında, Doğu Karadeniz’in en önemli dağ ve yayla turizm merkezleri olan Kadırga, Zigana, Cami Boğazı ve Ayeser Yaylaları ile Karaca Mağarası, Sümela Manastırı, Zigana’nın etrafında adeta bir çember oluşturmaktadır (www.zigana.org: 2016).

Dünya jeoloji mirasının önemli bir parçası olan Karaca mağarası ve farklı büyüklükte 30’un üstünde mağara sistemi ve Artabel Doğa Parkı’nın Gümüşhane İli sınırları içerisinde bulunması ve bunların birer jeosit alanı olarak tescillenmesinin önerilmiş olması da, havzada ekoturizm potansiyelinin önemli bir göstergedir (İnan, 2008, s. 83-80).

Adını Zigana Dağı’ndan alan Zigana Köyü, kervanlara yol gösteren, konaklatan ve kervanların ihtiyacı olan ürünleri pazarlayan, en az 1000 yıllık yerleşim olması yanında birçok tarihi eseri de bünyesinde barındırmaktadır. Ayrıca, antik kervan

**Zigana
Köyünün
Turizm
Potansiyeli**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

yolu kalıntısı ve kalesini, Doğu Karadeniz’de tek Selçuklu Kervansarayını, biri antik diğer Osmanlı dönemi iki kemer köprüyü, Maruflu Camisi (Selçuklu veya Osmanlı dönemine ait özgün mimari yapılı cami), Tarihi maden ocakları (Zigana eski bir madenci yerleşimidir), özgün yöresel mimari ürününü evleri ile korunması gereken bir tarih, doğa ve kültür havzasıdır (Erüz, 2016, s. 7).

Bu coğrafyanın, Doğu Karadeniz’den, Doğu Anadolu’ya doğal geçit özelliğinde olması nedeniyle, endemik tür çeşitliliğiyile birlikte, florası ve faunası ile eşsiz bir doğaya sahiptir. Bu yönüyle de endemizmi zengindir (Aydın, 2015, s. 570).

Zigana dağlarının bitki örtüsünde Kuzey yamaçları, Doğu Karadeniz Köknarı, Doğu Ladini, Akçaağaç, Huş, Kayın, Sakallı Kızılağaç, Adi Gürgen, Anadolu Kestanesi, Adi Fındık, Ceviz, Titrek Kavak, Trabzon çayı, Kafkas İhlamuru, Meşe, Karayemiş, Hanimeli, Ormangülü, Kuş üvezi, Tüylü Kartopu gibi türler ve diğer otsu bitki türleri barındırır (ÇŞB, 2015, s. 63). Geniş adi gürgen, kestane, doğu kayını ormanları ve büyük çeşitlilik içeren geniş yapraklı ve Rhododendron ağırlıklı çalı toplulukları alpin mera ve çayırıklar ve çok yüksek zirvelerde alpin göl taşlık yamaç ve sarp kayalık bitki topluluktan bulunur (Eruz, 2016, s. 7).

Zigana Coğrafyası dünya ölçeğinde korunması gereken en önemli 200 bölge ve 23 sıcak noktadan birisi olan Kafkasya ekosisteminin güney batı ucunda yer alır. Zigana Dağı ve çevresi biyoçeşitliliği ve endemizmi ile korunması gereken özel bir ekosistemdir (Eruz, 2016, s. 7).

Türkiye’deki 65 öncelikli kelebek alanından 5 tanesi Gümüşhane sınırları içindedir. Bunlardan bir tanesi de Zigana geçidir. Torulensis, Kelebeği sadece Zigana’ya özgü endemiktir. Gümüşhane ili genelinde 7 adet endemik olmak üzere, 219 çeşit kelebek bulunmaktadır (Kasapoğlu, 2015).

Zigana dağları ve çevresi geniş coğrafyalarda görülebilen, geniş ve iğne yapraklı yağmur ormanları-alpin çayırlar ve yarı kurakçıl sarıçam-geniş yapraklı odunsu ve otsu bitki türlerini kısa mesafede görme, tanıma ve inceleme şansı sağlayan yamaç, vadi, göl ve platolara sahiptir (Eruz, 7 ,2016) Zigana Dağlarının zirveleri aynı zamanda su bölüm çizgilerine karşılık gelmektedir (Özey, 316-315 ,1991)

Havzanın güney yamaçlarında vadi tabanlarından 2100 metre rakıma kadar olan kısımlarında çam, Doğu Karadeniz köknarı, doğu ladini, mazı, meşe, titrek kavak ve Özbek kavağı, büyük yapraklı ihlamur, dağ akça ağacı, aksöğüt, adi ceviz, sakallı kıızılağaç, kiraz, yabani elma, armut, mahlep, sarıçam, katran ardıcı, bodur ardıç, boyacı sumadı, çakal eriği, ılıgın, yabani fındık, kuşburnu, alıç ve tespiti yapılmamış pek çok odunsu bitki ve dünyada sadece bu dağda mevcut bir laleye ve henüz tespiti yapılmamış önemli bir kısmı endemik yüzlerce otsu bitki çeşidi bulunmaktadır(Eruz. 7 ,2016; Turna, 3 ,2015)

Bölgede tilki, karaca, kurt, çakal, kirpi, yaban kedisi, tavşan, porsuk, gelincik, yaban domuzu, Bozayı, vaşak, karaca, sansar, kaya sansarı, kör fare, fındık faresi, Arap tavşanı, yedi uyur, dağ keçisi, sincap, kurt gibi memeliler ile atmaca, kartal, akbaba, doğan, ağaçkakan, puhu kuşu, şahin, kuzgun,

çulluk, bıldırcın, cüce baykuş, çil, saksağan, keklik, urkeklik, karatavuk, peçeli baykuş, çavuşkuşu, tavşancıl, kırlangıç, güvercin, kumru, guguk, ibibik, saka, kızılgerdan, baştankara, kiraz kuşu, ala karga ve tespit yapılmayı bekleyen onlarca farklı yerli ve göçmen kuş türü mevcuttur (Erüz. 7 ,2016; Turna, ,2015 3) .

Zigana Köyünün turizm potansiyelini oluşturan tarihi ve coğrafi varlıkların yanı sıra kültürel ve sportif olgular da bulunmaktadır.

Zigana'nın Yaylaları: Gümüşhane ili Türkiye'nin yaylalar açısından en zengin, illerindendir(Kalaycıoğlu,2002, s.784) Zigana Köyünün bağlı olduğu Torul ilçesinde toplam 56 yayla bulunurken İl genelinde 383 adet yayla bulunmaktadır (Demirel, 2016, s.11). Köy sınırları içerisinde bulunan 5 adet yayladan en bilinen ve adını Zigana dağından alan ve antik çağdan bu güne geçit özelliğini koruyan Bakanlar Kurulu Kararı (BKK)1514/1991 ile Zigana Kış Ve Kayak Sporları Turizm Merkezi (ZKKSTM),olarak da faaliyet gösteren Zigana Yaylasıdır. Ayrıca Limni Gölünün bulunduğu Saronoy Yaylası, Merhiba Yaylası, Loriya Yaylası, Eskiköy (Godil, Ragan) Yaylası mevcuttur.

Zigana Yaylası, Zigana Kış Ve Kayak Sporları Turizm Merkezi (ZKKSTM): Gümüşhane-Trabzon yolunun 50.km'sinde bulunan Zigana Tünelini geçtikten sonra 3,5 km stabilize yolla ulaşılan Zigana Yaylası 2032 m yüksekliktedir. Zigana Yaylası elektrik, içme suyu, 800 m teleski kayak eğitimi tesisi ve telsiz-telefon haberleşme sistemine sahip olup; yaylada otel, lokanta, kır kahvesi, et lokantası, bakkal, kasap ve manav işletilmektedir. Yaylada düzenlenen şenlikler Zigana Dağı Yayla Şenliği ve Zigana Dağı Kış Şenlikleridir(OSİB, 63). Zigana'ya Trabzon merkezden 112 km. asfalt yolla ulaşılabilir. Zigana yaylası aynı zamanda kayak merkezidir. Her türlü alt yapı hizmeti tamamlanmış durumdadır.

Zigana, yaz aylarında çim kayağı, kış aylarında kayak turizmine elverişli ender beldelerimizden biridir. Nemli deniz iklimi ile kara iklimi arasında çok ilginç bir bölge olma özelliği taşımaktadır.

Saronoy Yaylası, Limni Gölü Tabiat Parkı: Zigana Köyü'nde bulunan Saronoy yaylasındaki Limni Gölü 2000 m yükseklikte yer almaktadır. Etrafındaki zengin orman alanları ve tabiat güzellikleri ile yaz-kış ziyaret edilebilecek göl sağlık turizmi için de iyi bir alternatif oluşturmaktadır .s.41

11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiş olup 32,50 ha alana sahiptir. Gölün bulunduğu noktada yer alan eşsiz peyzaj ve sahanın pek çok yerinde var olan etkileyici manzara yöreye bu açıdan büyük bir üstünlük katmaktadır (Gümüşhane İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2023 – 2013,s.55).

Zigana Kış ve Kayak Sporları Turizm merkezinden stabilize yollarla ayrıca Merkez ilçe Dumanlı Köyü Taşköprü yaylasını takiben veya Gümüşhane Merkez, Krom Şehri Camiboğazı yaylasını takiben ulaşılmaktadır. Göl (Çakırgöl Turizm Merkezi) Zigana Turizm Merkezi, Deveboynu Zirvesi, Santa Kiliseler Grubu, Taş köprü yaylası, İmera Manastırı, Krom Antik Şehri ve Karaca Mağarasıyla

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

aynı bölgededir (Gümüşhane İlinde Doğa Turizmi Master Planı 2023 – 2013, s. 42)

Limni Gölü: Zigana Coğrafyasında Torul ilçesi Zigana Köyü sınırları içerisinde bulunan 1700 rakımlı Saronay Yaylasındadır. 1999 yılında mesire yeri olarak ilan edilen Limni Gölü 25.06.2004 tarihinde A Tipi Mesire Yeri (A Tipi Mesire Yeri) Yüksek ziyaretçi potansiyeline sahip, çadır, karavan, motor-karavan ve bungalov tipi tesislerle sadece geceleme ve/veya geceleminin yanında günübirlik kullanım imkânı da sağlayan sahaları)statüsüne alınmıştır. Bölgede hakim ağaç türü sarıçam ve ladindir. Yılın belirli mevsimlerinde zaman zaman ayı, tilki, ceylan, karaca gibi yaban hayvanlarına rastlamak mümkündür.

Gümüşhaneinin önemli turizm alanlarından biri haline gelen Limni Gölü için Çevre ve Orman Bakanlığı Gümüşhane İl Müdürlüğü tarafından Rehabilitasyon Projesi hazırlanmıştır. Bu proje kapsamında gölün ulaşım sorunu öncelikli olarak ele alınmış, parka gelecek olanlar için sosyal tesislerin inşaatı gerçekleştirilerek ilk etapta tuvalet ve çocuk oyun parkı kurulmuştur.

Limni Gölüne 2 farklı güzergah ile ulaşılabilir. Zigana kayak merkezine ulaşılan yol güzergahı kullanılabilir. Bu güzergah kullanıldığında uzaklık ortalama 60 km.dir. Zigana kayak merkezini takiben 7 km. sonra toprak yoldan göle ulaşım sağlanır. Ayrıca Torul ilçesi üzerinden eski Trabzon-Erzurum karayolu kullanılarak yaklaşık 16 km. sonra göle ulaşılabilir. Bu güzergah kullanıldığında ise Gümüşhane-Limni Gölü arası uzaklık yaklaşık 40 km.'dir.

Zigana yaylasından 3 km. patika yolla ulaşılan Limni (Saranoy) gölü görülmeye değerdir. Limni gölüne araç ile Kalkanlı köyü içinde geçen 11 km. asfalt, 8 km. toprak yolla ulaşılabilir. Kalkanlı köyünde, elektrik, su, PTT bulunmaktadır. Yaz kış, bakkal, kasap, manav, kır kahvesi işletilmektedir.

Konaklama-Yeme-içme: Kayak merkezi olarak kullanıldığından, yaylada her türlü konaklama ve yeme-içme yerleri bulunmaktadır (www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr).

Güneş Sanat Merkezi: Zigana da bir sanat merkezi mevcuttur yerli yabancı birçok turistin ziyaret ettiği güneş sanat merkezini Azmi Aytekin faaliyete geçirmiştir. Çeşitli figürlere benzeyen doğal kökler ve Azmi Aytekin'in resimleri sanat merkezinde sergilenmektedir.

El işçiliğinin halen devam ettirildiği ve geçmişini halen koruyan orijinal faaliyetini sürdüren demirci atölyesi görmeye değer yapılarıdır, Zigana'nın girişinde bulunan (Eski hanlar mevki) kükürtlü suyunun özellikle cilt hastalıklarına iyi geldiği, Saranoy Yaylasında ve köy içeride yer alan Gonazi doğal maden sularının sağlık ve içilmeye değer olduğu bilinmektedir. Ayrıca köyün doğal ve ekolojik yapısını koruduğu bir tanesi çarşının üzerinde Zeki dayının değirmeni olarak bilinen, diğeri çarşının altında hanın deresi mahallesinde Gosere'nin değirmeni olarak bilinen iki adet su değirmenleri ki bu değirmenlerin su kanalları antik çağdan kalma olduğu da bilinmektedir (Üçüncüoğlu, 28-27 ,2007).. Turizm açısından ve köy kültürü açısından önemli değer taşımaktadır. Bu su değirmenleri aslına uygun restore edilerek turizm kazandırılabilir.

Zigama Köyü Akarsuları: Köy sınırları içinde çıkan bir çok dere mevcuttur. Zigana

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

derelerinin hepsi içilebilir durumdadır. Bu derelerden köyün içme su ihtiyacı karşılanmaktadır. Hepsi köyün ormanları içerisinde çıkmakta ve her birinin ayrı doğal güzellikleri ve ekosistemleri mevcuttur. Dere boyları doğa yürüyüşleri için uygun yerlerdir Bu derelerden en çok bilinenleri Çubuklar mahallesinde bulunan Okşat Deresi, Işıklar mahallesinde, Larda Deresi - Kamışlık Deresi, Koçlar Mahallesinde bulunan Lazutluk (Behram) Deresi, Maden Mahallesinde bulunan Kalenin deresi, tüm dereler köyün Torul çıkışında bulunan Handeresi mahallesi girişinde iki ayrı ana kol olarak gelir Kervansaray (eskihanlar) mevkiinde birleşir ve Zigana deresi adını alır ve buradan Torul ilçesi içinden geçen Harşit nehrine ulaşarak katılır. Hali hazırda akar halde olan bu derelerin tamamı konumları itibariyle önemli turizm potansiyeli oluşturmaktadırlar. Bu derelerin, dere boylarının gezilebilmesi için yerel rehber yetiştirilmesi uygun olacağı görülmektedir. Derelerin ayrı bir özellikleri de vadilerinde keşfedilen kelebek çeşitliliği ayrı bir turizm değeri taşımaktadır.

Zigana Coğrafyasının Turizm Potansiyeli: Zigana vadilerin oluşturduğu farklı mikro iklimlerin sağladığı zengin bir bitki örtüsüne sahip olması, özellikle doğa turizmi için mükemmel bir yöredir. Orman açıklıklarının bulunması ve yaban hayatını besleyen meyvelerin bulunması, yaban hayatının eko zincirinin devamlılığını sağlamaktadır.

Zigana, doğanın sunduğu görsel kalite bir yanda biyolojik çeşitliliği bir yanda da turizmi yöreye davet etmektedir (Tuma, 2014).

Zigana Coğrafyası'nın coğrafi konumu ve iklim özellikleri göz önüne alındığında, sahanın doğa turizmi potansiyelinin öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler olarak da; doğa yürüyüşü (Trekking), dağ bisikletçiliği ve bisiklet gezileri, atlı doğa yürüyüşü, yayla turizmi, kamp ve karavancılık, yaban hayatı ve kuş gözlemciliği öngörüldüğü (OSİB, 2013), ayrıca, Gümüşhane İli Turizm potansiyelleri çalışmasına göre de, bu turizm çeşitlerine ilave olarak, kış sporları, karavan turizmi, paraşütle atlama, bitki, hayvan fotoğrafçılığı gibi doğaya yönelik turizm türleri açısından uygun olduğu görülmektedir (Çalık, Kaya, Akdu, vd. 2013, s.50-38).

Bölgede Asurlular, Urartular, Medler, Pers Krallığı, Makedonlar, Pontus Krallığı, Roma İmparatorluğu, Emeviler, Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu hüküm sürmüştür. Bugün itibariyle il ölçeğinde 391 adet tescilli taşınmaz kültür varlığı bulunmaktadır (Aydın,2016,s.461).

Gümüşhane ilinde, ön plana çıkan turizm alanları arasında Krom Vadisi, Karaca Mağarası, Örümcek Ormanları Tabiat Parkı, Limni Gölü, Tomara Şelalesi, Çakırgöl Turizm Merkezi, Zigana Turizm Merkezi, Artabel Gölleri, Süleymaniye Mahallesi yer almaktadır (www.gumushane.gov.tr 2016).

Yine Zigana Yaylasına yakın bulunan Zigana Kış Merkezi, alternatif turizmin en yaygın bir şekilde yapılacağı bölgeyi oluşturmaktadır.

Gümüşhane İlinde Bakanlar Kurulu Kararı (BKK)1514/1991 ile Zigana Kış Ve Kayak Sporları Turizm Merkezi (ZKKSTM), BKK 8454/1996 ile, Erikbeli Kış Sporları Turizm Merkezi, BKK 11712/2007 ile Çakırgöl Kış Sporları Turizm

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

Merkezi, BKK 647/2010 ile Süleymaniye Mahallesi Kış Sporları Turizm Merkezi olarak ilan edilen dört merkez mevcuttur. Bu özelliğiyle ülkemizde il sınırları içerisinde, 4 adet kış sporları merkezi bulunan tek il olma özelliğine sahiptir (ÇOB, 2006, s 109). Ancak, bu merkezlerden sadece ZKKSTM aktif olarak çalışmaktadır.

Zigana Dağı'nda Bulunan Kayak Merkezi; Sümela Manastırı, Limni Gölü, Karaca Mağarası, Kadırğa Yaylası, Cami Boğazı Yaylası gibi bir çok turistik destinasyona yakın olan Zigana Kış Sporları Turizm Merkezi'nin, kış sporları, dağcılık, kampçılık, izcilik, çim kayağı, dağ ve yayla turizmine elverişli olduğuna dair ilgili kuruluşlar tarafından düzenlenmiş olumlu raporlar mevcuttur (Üçüncüoğlu, 2007, s. 27).

ZKKSTM her türlü alt yapı hizmeti tamamlanmış durumdadır. Endemizm oranı ve biyoçeşitlilik oldukça yüksektir ve Zigana etekleri dağ ve doğa yürüyüşleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. ZKKSTM yayla turizmi, yayla şenlikleri, yamaç paraşütüne elverişli parkurları, kamp ve karavan turizmi açısından önemli alanlarıyla kış ve kayak sporları açısından da çok önemli bir destinasyondur (OSİB, 2013, s 78).

Köyün içinde bulunan tarihi cami ve Selçuklulardan kalma kervan saray yanında enkazı halen dahi duran bir çok kilise tarihi değere sahip olmanın yanında, zengin ekosistemleri, faunası ve florası ayrı bir özellik taşımakta, İpek Yolunun üzerinde olması da tarihi ve kültürel zenginliğini daha da artırmaktadır. ZDO Zigana köyünü marka yapma yolundadır (Aydın. 2016, s.462).

Gümüşhane ili zengin turizm kaynaklarına sahip olmasına rağmen ilin sadece Trabzon'a komşu olan Kuzey kesimi Karadeniz turlarından faydalanabilmektedir. Zigana geçidi ve Karaca Mağarası bölgeye gelen turların 41% oranında ziyaret edilmesine rağmen Gümüşhane Kenti ziyareti 3%'te kalmaktadır (Barlas, 2010, s.26).

Ekoturizm merkezi durumunda olmaya aday olan ve konu itibariyle de İpek Yolu üzerinde bulunan Zigana Köyü'nün ve ZDO oluşumuyla turizmde alacağı payı dahada artıracakđı görülmektedir.

Zigana Dağı'nda endemizm oranı ve biyoçeşitlilik oldukça yüksektir ve Zigana etekleri dağ ve doğa yürüyüşleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir (Acuner, 2015, s. 72-71).

Zigana Doğa Okulu (ZDO) Zigana Köyü'nün ve Zigana Coğrafyası'nın tüm değerlerinin korunarak kalkınmasının sağlanabilmesi için günümüzde artarak gelişen, alternatif turizm potansiyelinin değerlendirilmesi gerektiği yönünde Savaş AYDIN tarafından yapılan çalışma sonucu, tanıtım ve doğayı korumaya yönelik projeler yapılması, sergiler ve konferanslar düzenlemesi, doğa eğitimlerinin verilebilmesi gibi benzeri faaliyetleri için bir sabit mekana ihtiyaç olduğu, bu amaçla Zigana Köyü içersinde, tarihi bir değere ve mimariye sahip ve atıl olan tarihi ilköğretim okulu binasını 2011 yılında, Zigana Köyü Muhtarlığı. Zigana Köyü Çevre Koruma Turizm Ve Dayanışma Derneği ile

Zigana Coğrafyası Derneği girişimleri sonucu Torul Kaymakamlığı'nın da destekleriyle "Zigana Doğa Okulu"na (ZDO) dönüştürülmüştür. Bu dönüşüm aynı zamanda Kamu ve Sivil Toplum Kuruluşlarının işbirliğine örnek bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır (Aydın.2016, s.462).

ZDO Zigana Köyü Koçlar Mahallesinde 3 dönüm arazi içerisinde, yaklaşık 750 metrekare alanda inşa edilen bir binadır. Cumhuriyetten hemen sonra 1928 yılında açılmış 1992 yılına kadar hizmet vermiştir. İçerisinde mevcut 7 adet sınıf, 2 adet koridor bulunmaktadır. Bu sınıflardan bir tanesi köyün yüksek akademisyen potansiyeline atfen "Akademisyenler" sınıfı olarak düzenlenmiş ve doğa eğitimlerinin burada verilmesi sağlanmıştır. Bir sınıfa da köyde doğan ünlü Ankara Devlet Opera ve Balesi Solisti Tenor Ömer Yılmaz adı verilerek burada sanatsal etkinlikler yapılmaya başlanmıştır. Diğer bir sınıfta Bitki Müzesi (Herbaryum) olarak faaliyetine devam etmektedir. Sınıflardan bir diğeri ise köyde doğan ve ülkeye mal olmuş köy enstitüsü mezunu 18 adet öğretmen için ayrılmış ve bu sınıfa da "Başöğretmenler" adı verilerek onların, tanıtılması ve anılmasının yönünde çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bir sınıfında "Zigana Doğa Kütüphanesi" olarak planlanması yapılmıştır. Eski müdür odası yönetim ofisi yapılarak kullanıma sunulmuştur. Okulun mevcut 2 adet koridoru da sanatsal etkinlikler için sergi salonu ve atölye olarak "Güneş Sanat merkezi" ve "Mehriba" salonları olarak kullanılmaktadır. Sanatsal etkinlikler için bir "ZDO Sanat Grubu" oluşturulmuştur.

ZDO oluşumu ve faaliyetlerinin artmasından sonra, yörenin alternatif turizm değerlerinin ön plana çıkarılmasına yönelik olarak, yörede mevcut olan alanlardan faydalanılarak, herbaryum açılması ve Zigana Dağındaki atıl kalan Jandarma karakol binası kış sporları için kullanıma açılmıştır (Aydın.2016, s.463).

Soyut ve Somut Kültür varlığı olan Lames Şenlikleri; ZDO tarafından her yıl geleneksel olarak gerçekleştirilen "Lames Şenlikleri"inde yapılan Lames, Gümüşhane il merkezinde Lemis olarak geçen bu yiyecek, yöre otlarıyla birlikte saç üzerinde yarım ay şeklinde hamurun içine ispanak, peynir, patates, kıyma konulup katlanmış yufka ile yapılır (<http://ne-demek.net/>). Gümüşhane Gözlemesi, (kolaylezzet.com) olarak bilinmekte, Mitolojik bir eğlence olan Lames şenlikleri tam olarak doğrulanmamış olmakla birlikte, Onbinlerin yolu üzerinde olan Zigana köyüne Onbinlerin ordusu uğrayınca, köyü yağmalamış ve köylü bu nedenle aç kalmıştır. Onbinler köyden ayrılınca, köylüler bu durumu kutlamak için ellerinde kalan son unlardan Lames yapıp kutlamaya katılanlara dağıtmışlardır. Böylece Lames şenlikleri doğmuştur. Her yıl ZDO tarafından geleneksel olarak yapılan şenliğin bu yıl 06 Ağustos 2017 tarihinde 9. 'ncusu yapılmıştır. Bu şenlik köyden göç edenler buluşma geleneği ve yöresel kültürün yaşamasına neden olmaktadır (Aydın, 1146-2016,1139).

ZDO'nda Yapılan Eko Turizm ve Alternatif Turizm Faaliyetleri: Gümüşhane Valiliği, Gümüşhane Üniversitesi, Zigana Köyü Muhtarlığı ve STK'lar birlikte Hareket stratejisi belirlenmiş olduğu görülmektedir. Ulusal, uluslararası ve

**Zigana
Köyünün
Turizm
Potansiyeli**

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

TÜBİTAK destekleme Projeleri için çalışmalar yapılmaktadır. 7' den 70'e herkese doğa eğitimi verilecek ilkesinden hareketle, öncelikli olarak doğada eğitimcilerin eğitimi yapılması, doğa bilinci kazandırması ve doğada yaşam eğitimleri 8 adet akademisyen tarafından verildiği, Biyotop haritalama çalışması yapılması için ekip kurma çalışmaları devam ettiği. Geleneksel hale getirilen, soyut ve somut bir kültür olan Lames şenlikleri her yıl Ağustos ayında sürdürölmektedir. Akademik etkinlikler yanında sanatsal etkinliklere de ağırlık verilerek sergiler açılmaktadır. Jeolojik miras korunmasına özen gösterilerek çalışmalar yapılmakta, Maden bölgesi olan Zigana Köy'ünde (Köstere Madeni, Zigana Eskiköy Madeni) (Üçüncüoğlu, 2008, s.49-46), maden müzesi açılması çalışmaları yapılmaktadır.

Coğrafyanın endemik bitki ve hayvan türlerini yerinde kendi doğal yaşam alanlarında gözlenme imkanı sunulması, bir eğitim alanı olarak kullanılarak doğayı bilen, seven ve koruyan alternatif turizm değerlerini bilinçli bir şekilde sunabilecek insanların yetiştirilmesine yönelik olarak, meri mevzuatlar çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak sertifikalı yerel rehber yetiştirilmesi çalışmaları yapılmaktadır (Aydın. 2016, s.464).

Doğa sporları ve foto safariler gibi etkinlikler düzenleyerek gelecek neslin "Ekolojik Okur Yazar" olarak hazırlanmasına yönelik alanlar belirlendi ve uygulamalar Torul kaymakamlığı ile birlikte yürütöldüğü.

"Zigana Endemikleri Fotoğraf Sergisi " öлке çapında, açılış kokteyli, mini konser etkinlikleriyle aynı konseptte 8 ayrı yerde sergilenerek Türkiye rekoru kırmıştır. Bu sergi öлке içinde ve dışında sergilenmeye devam edilmektedir.

Foto safari ve doğa yürüyüş turları için bölgeler belirlenmiştir ve katılımcı sayısı en fazla on kişiye kadar olan turlara yerel rehberlerle devam edilmektedir. Orman Ve Su İşleri Bakanlığı ile yapılan işbirliği Çerçevesinde 12-10 Temmuz 2017 tarihinde Limni Gölün tesislerinde "1. Foto Kamp " düzenlenmiştir.

T.C. Orman Ve Su İşleri Bakanlığı ile yapılan iş birliği çerçevesinde ZDO için bir sözleşmeli eleman çalıştırılması uygulamaya konulmuştur. Hali hazırda bir personel ZDO da çalışmaktadır.

Bu Coğrafyanın değerlerini tanıtılabilmek için 2015 Mayıs ayından itibaren "Zigana Doğa Okulu" adıyla 3 ayda bir yayınlanan bir dergi çıkartılmaktadır.

Gümüşhane İli sınırları içerisinde, Torul İlçesi ve 10 köy sınırını kapsayan, Zigana Canlı Bitki Müzesi (Arboretum) çalışması da Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birlikte yürütölmektedir (Aydın. 2016, s.465).

Zigana kökenli değerlerinin tanıtılmasına yönelik anma programları düzenlenmesi yapılmaktadır.

Zigana Bitki Müzesi (Herbaryum): İnsanların başta gıda olmak üzere temel ihtiyaçlarının karşılanmasında vazgeçilmez bir yeri olan canlı kaynakların temeli, biyolojik çeşitliliğdir (www.milliparklar.gov.tr, 2015). Ölkemize hayvan ve bitki çeşitliliği açısından oldukça zengin bir konumdadır. Karasal alanlarının 30%'a yakını

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

ormanlarla kaplı olan ülkemiz, neredeyse tüm Avrupa kıtası bitki çeşitliliğine denk olan, 12.000 bitki taksonuna sahiptir. Bu bitki türlerinin 3708 adedini endemik bitki türleri oluşturmaktadır (Karaköse, Terzioğlu, 2012, s. 50).

Ülkemizin endemik bitkilerce zengin illerinden biri olan Gümüşhane'den bilim dünyasına ilk kez tanıtılan bitki sayısı 50'nin üzerindedir. Gümüşhane, Türkiye endemik bitkilerinden 200'den fazlasına ev sahipliği yapmaktadır. Bu zenginliğin asıl nedeni ilin değişik ekosistemlere sahip olmasıdır (ÇŞB,2015, s.64.)

Biy çeşitlilik envanteri çıkarılmayan bölgemizde, kısmi olarak yapılan çalışmalarda, Zigana Coğrafyası'nda 471 adet endemik bitki tespit edilmiştir (Terzioğlu, 2014). Zigana Dağının adını alan endemiklerde var. Tulipa gumusanica (Gümüşhane Lalesi) ve Festuca ziganensis (Zigana Çimi) (Torlak, Vural, Aytaç, 24-20 :2010). gibi endemiklerinin Zigana da bulunması ve bu yönde yapılacak çalışmalarda bu sayısında daha da artacağı bilinmektedir. Bu Zigana bölgesinin ekolojik olarak ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir.

Biy çeşitliliğin nerede olduğunu bilemeden koruyamayacağımıza göre, bunların bir an önce tespiti gerekmektedir (Eken, Bozdoğan, 2016, s. 12). İşte bu tespitin başlangıcı olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birlikte, (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bitki Müzesi Sorumlusu Uzman Biyolog Mehtap Öztekin'in katkı ve katılımlarıyla) ZDO içerisinde Türkiye'nin ilk sivil toplum kuruluşunun bitki müzesi (Herbaryum) oluşturulmuş ve ziyaretçilere açık hale getirilmiştir.

T.C. Orman Ve Su İşleri Bakanlığının en büyük projesi olan ve ulusal biyoçeşitliliği korumayı amaçlayan Nuh'un Gemisi projesine üye olunarak verilerin uluslararası alana da taşınmış olduğu görülmüştür (Aydın, 2015, s 3).

Bitki Müzesi ile birlikte yörede endemik ve bilindik olan Gümüşhane elmasını da korumak ve yaşata bilmek için Gümüşhane Tarım Ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ile yapılan iş birliği çerçevesinde ZDO binasının 400 m. Altında 3 dönüm arazi üzerine peyzaj çalışmaları yapılan "Gümüşhane Elması" müzesi aynı zamanda Gümüşhane'de bir elma gen merkezi oluşturma yolunda ilk adım atılmıştır. Burada oluşacak olan elma müzesi ile Yörede turizm ve bilim açısından ayrı bir farkındalık yaratılması amaçlanmaktadır.

ZDO Uygulamasının Yöre Turizmine Katkıları ve Önerileri; ZDO yörenin geleneksel organik beslenme tarzını korumayı ve tanıtmayı amaçlar. Geleneksel el dokumaları ürünlerinin üretimi ve pazarlanmasını destekler. Yayla turizminin geliştirilmesi için çalışmalar yapar. Birer soyut ve somut kültür varlığı sayılan Köy düğünü ve Lames kültürünün sürekliliğini sağlayan çalışmalar yapar. Zigana'ya özgü mimari yapısının korunması için "Köy Tasarım Rehberi" hazırlama çalışmaları yapmaktadır.

Her biri ayrı bir tarihi miras olan tarihi eserlere sahip çıkar. Marufu Camisi, eski hanlar, Osmanlı Köprüsü, İpek Yolu Köprüsü, Zigana Coğrafyası sınırları içerisinde olan İpek yolu, Markopolo yolu, Onbinlerin yolu ve kral yollarının korunması için çalışmalar yapar.

**Zigana
Köyünün
Turizm
Potansiyeli**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

Zigana Köyüne mülki olarak bağlı olan uzak veya yakın (Zigana Yaylası, Merhiba Yaylası, Saranoy Yaylası), bütün yayların ve arada kalan bütün tabiat varlıkların korunmasını amaçlayan çalışmalar yapmaktadır.

Canlı bitki müzesi oluşumuyla, coğrafyanın doğasının bir prototipi oluşturulup tanıtım ve istihdam sağlama potansiyeli yaratılabilir.

Hali hazırda Limni Gölü çevresinde gerekli ekosistem ön çalışması yapılmaksızın, konaklama amaçlı bungalovların konulması, maalesef doğayı yok etmekte ve var olan ekosistemi tahrip etmektedir. Ekolojik dengeyi bozulmadan da bu tür turizm faaliyetleri yapılabilir. Örneğin, seyir terasları yapılarak buranın tahrip edilmeden korunması sağlanabilir. Kuş gözlemlene turizmi, foto safari, yayla ve köylere bisiklet turları yapılabilir. Ayrıca arazi dağlık bir yapıya sahip olduğundan dağcılık gibi doğa sporları ve ZKKSM, Kadırğa, Kazıkbeli, Taşköprü Yaylaları çevresi ile Aktutan Köyü'nde yamaç paraşütü yapılabilecek parkur alanları mevcuttur. Hava sporları düzenlenebilir. Köylerin ayrı ayrı turizm potansiyelleri değerlendirilerek turizm desteğinin sağlanmasına çalışılmalıdır.

Dünyada gelişen yeni turizm ve konaklama tercihleri göz önüne alındığında doğa turizmini tercih eden bireyler, konaklama ihtiyaçlarını da doğal ortamlarda karşılamak istemektedirler (2015 yıl sonu itibarıyla Gümüşhane İlinde Turizm belgeli konaklama tesisi 4 adet toplam yatak sayısının sayısı da 450 adettir). Bu yetersizdir ancak yatak kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalarda büyük beton yığınları yerine, kültürel ve doğal dokuya uygun, birer ailenin konaklayabileceği, ahşap dağ evleri kurmak daha etkili olacaktır.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü bünyesinde turizm bürosu kurulmalıdır. Otantik evlerimizden biri restore edilerek bir turizm bürosu olarak düzenlenebilir. Zigana köyü içerisinde yer alan Güneş Sanat Merkezi, demirci dükkanı ve tarihi caminin yanı sıra mevcut değirmenlerde korunmalı ve restorasyon yapılmalı, doğal hayatın korunması için ıslah edildiği belirtilen dere duvarlarının hayvan geçişlerine uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Köy halkı ve esnafın turizm konusunda bilinci artırılmalıdır. Halkın turizme bakış açısıyla ilgili bilimsel çalışmalar yapılmalı, halk eğitim merkezi, belediye ve derneklerin de katkılarıyla turizm eğitimine yer verilmeli, konferans, panel gibi çalışmalar bireylere sıkıcı gelebilmektedir. Bu nedenle halkın katıldığı sosyal aktivitelerin içerisinde turizm bilinçlendirmesi yapılmalı, bireyler eğlenerek öğrenebilmelidir.

Zigana Dağı, çok eski tarihlerden günümüze kadar doğal güzelliği ve mangalık etiyle turizm sektöründe önemli bir yere sahiptir. Bunun bilincinde olan turist grupları, günöbirlik seyahatler şeklinde Zigana Dağına gezmek ve yemek amacıyla ziyaret etmektedir. Bu seyahatlerin günöbirlik değil de daha uzun bir sürece yayılması şüphesiz Zigana Köyü'nün ve bölgenin sosyal ve ekonomik açıdan kalkınmasına katkı sağlayacaktır. Misafirlerin kalış sürelerinin uzatılması ancak alternatif turizm türlerinin Zigana Coğrafyası'nda uygulanabilirliğinin sağlanmasıyla mümkündür.

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

ZDO bulunduğu Zigana Köyü zengin coğrafyası ve doğal potansiyeli, doğa turizmi türleri açısından büyük bir şanstır. Ancak bilinçsizce davranılması sonucunda, hızla çevre değerlerinin bozulması da kaçınılmaz olacaktır. Bu potansiyel tehlikeyi acilen görüp, doğa içinde yapılan tüm turizm türlerinde «çevreyle barışık» tarz ve yöntemleri benimsemeliyiz.

Bunlarla paralel olarak ve daha uzun bir süreç boyunca da, hem turizm profesyonellerinin, hem de bölge halklarının, ekoturizm konusunda bilinçlendirilmeli ve eğitilmelidirler.

Özellikle ekoturizmden gelir sağlayacak olan bölge halklarının, sahibi oldukları doğal ve kültürel zenginliklerin bilincine varmaları ve bunları ancak koruyarak, insanlığa ve kendilerine fayda sağlayacaklarını kavramaları sağlanmalıdır. Yerel yöneticilere ve bölge halkına ekoturizm çeşitleri ve yöntemleri hakkında eğitim, kurs ve brifingler verilmeli, kendilerinin de ürün ve eko-konaklama imkanları geliştirmesi için destek sağlanmalıdır. Bu amaçla Kültür Ve Turizm Bakanlığı, ZDO işbirliği çerçevesinde ilki 16-11 Temmuz 2017 tarihlerinde düzenlenen “Ev Pansiyonculuğu Kursu” coğrafya için önemli bir kazanımdır.

Zigana Coğrafyasının coğrafi konumu ve iklim özellikleri göz önüne alındığında, yayla turizmi, doğa yürüyüşü (trekking), bisiklet turizmi, atlı kamp karavan turizmi, paraşütle atlama gibi doğaya yönelik turizm türleri açısından idealdir. Ayrıca yöre halkının misafirperverlik ve turizme bakış açısının olumlu olması turizm açısından önemli bir değerdir.

Zigana Dağı kayak merkezinin ve Coğrafyanın tanıtımı kurumsal bir şekilde yapılmadığı için yeterli olmamakta, tanıtımı geliştirici yöntemler benimsemenin yanında seyahat acentelerini bilgilendirme amaçlı broşür basılıp gönderilmeli, alternatif turizm türlerine de yer verilmelidir. Fuarlarda mutlaka ilçeyi temsil edecek görevliler ve ürünlerimiz yer almalıdır.

ZDO tarafından her yıl düzenlenen “Lames” Şenlikleri kapsamında Zigana Coğrafyasındaki büyük bir kitleye ulaşılmaktadır. Bölgedeki turistik ve doğal yerlerin tanıtım ve bilgilendirme levhalarının oluşturulması için projeler yapılması bu bağlamda coğrafyanın tanıtımına katkı sağlayacaktır.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Günümüzde deniz, kum, güneş turist profili giderek değişmekte, turizm geleneksel destinasyonlardan uzaklaşmaktadır. Alternatif turizm gelirlerinin büyük ölçüde yöre insanına döndüğü ve bu insanların daha çok toplumun en yoksul kesimini oluşturan dağ ve orman köylüleri ve pansiyon çalıştıran aile grupları düşünüldüğünde, bu kesimin ekonomik olarak iyileşme gösterebileceği açıktır. Üstelik alternatif turizm gelirlerinin bir kısmı da doğal değerlerin korunması ve geleneksel kültürlerin yaşatılmasında kullanılmaktadır.

Çevreye duyarlı turizmin gelişebilmesi için, doğal zenginliklerin, sit alanlarının, özel çevre koruma alanlarının, doğrudan turizm alanı olarak kullanılması yerine bu alanların özelliklerini dikkate alarak koruma esaslı alternatif turizmin geliştirilmesi önemlidir. Ayrıca doğa koruma ile ilgili kuruluşların çalışmaları esas

**Zigana
Köyünün
Turizm
Potansiyeli**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Savaş Aydın

alınarak, sürdürülebilir kullanımların dikkate alınması ile taşıma kapasitelerine bağlı turizm sektörünün gelişmesini sağlayacak planlamalar yapılmalıdır.

ZDO'nun yer aldığı coğrafyanın andemisine ilişkin önceliğimiz endemik çeşitliliğin envanterini çıkarmaktır. Yöreye özgü tüm bitki ve hayvan çeşitlerini tespit etmek, bu alanları doğal ortamlarında korumak amaçlanmaktadır. Bu faaliyetlerle ZDO, coğrafyasının dinamosu olacaktır. Endemik çeşitliliğin tespiti için açılan ZDO ve Zigana Bitki Müzesi uygulamasının ülke çapında tanıtımı gerekmektedir.

Alternatif turizm temelli projelerin yerel otoriteler ve kamu kurumları tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Ekolojik temeli çalışmalarda koruma ve kullanma dengesinin göz ardı edilmemesi, yöre halkı, STK ve üniversite işbirliğinin fayda sağlayacağı kanaatindeyiz.

Doğal kaynakların hızla tükendiği günümüzde, kaynakların korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Turizm faaliyetlerinin olumsuz etkilerini en aza indirmek veya ortadan kaldırmak için, alternatif Turizmle birlikte sürdürülebilirlik yaklaşımları konusunda bilinçlenmek ve bu yaklaşımları benimseyerek hareket etmek izlenilebilecek yollardan biridir.

Sürdürülebilirlik anlayışlarıyla gerçekleştirilen turizm faaliyetleri, sadece ekonomik fayda sağlamak amacıyla, doğayı ve turizm değerlerini hiçe sayarak gerçekleştirilen turizm faaliyetlerinin önüne geçilmesi açısından önem taşımaktadır. Diğer bir ifadeyle, alternatif turizm yaklaşımlarıyla turizm faaliyetlerini gerçekleştirmek turizmin sürdürülebilir olmasını sağlamaktadır.

Zigana Köyünün mevcut turizm potansiyelinin değerlendirilerek yıl geneline yayılması, yörenin kalkınması açısından da fayda sağlayabilecek niteliktedir. Var olan turistik değerlerin korunarak kullanılması ise, devamlılığı olan bir turizm hareketliliği için temel teşkil etmektedir.

Zigana Köyünde alternatif turizm yaklaşımıyla yapılabilecek birçok turizm faaliyeti ve bu faaliyetler için birçok alan bulunduğu görülmektedir. Söz konusu faaliyetler, hali hazırda yapılan araştırma kapsamında ortaya çıkanlar olmakla birlikte, daha geniş ve kapsamlı bir araştırmayla daha fazlasının ortaya çıkabileceğinden şüphe yoktur. Bu nedenle, Zigana Köyünde alternatif turizm alanında yapılacak olan çalışmalarda, yörenin taşıma kapasitesi, doğal, tarihi ve kültürel değerleri ile turizm potansiyellerinin araştırılması önerilebilir. Böylece, daha çok bilgiye ulaşmak net bilgilere ulaşmak mümkündür.

Bir bölgenin turistik talebi alabilmesi için bir takım koşulları sağlaması gerekmektedir. Bunlar ulaşım, konaklama, tesisleşme, güvenlik ve bilinirlik gibi unsurlardır. Yapılan saha çalışmasında, mevcut turistik unsurların çeşitlenmesi ve gelişmesi için yeterli bir ortam oluşmadığı gözlenmiştir. Her şeyden önce bölgenin turizm potansiyelini talebe dönüştürecek konaklama olanakları kısıtlıdır. Özellikle Köyün içinde tanıdıkları olmayanların konaklama yeri bulmaları zor olmaktadır. Doğa yürüyüşleri ve diğer alternatif turizm etkinlikleri yapmak isteyen kişi ya da gruplar için böyle bir olanak yoktur. Diğer

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

yandan botanik turizmi için hangi endemik türlerin nerelerde yetiştiği hakkında yeterli bilgiye ulaşmak kolay değildir. Kuş ve Kelebek gözlemciliği, için gözlem kuleleri bulunmamaktadır. Yaban hayatı için çalışma yapılmamıştır. Yayla turizmi, gastronomi turizmi, doğa sporları kampı, tarım turizmi, Hazırlanan turizm raporları ise kavramsal düzeyde kalmakta uygulamaya yönelik öneriler getirmemektedir. Bunun yanında İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü internet sayfasında yer alan turizm çeşitlerinin görselleri yeterli değildir. Köyün turistik bölgelerinin haritası çıkarılmadığı gibi bir ön çalışma olarak da rotalıma yapılmadığı. Etnobotanik ilişkilerin araştırılmadığı görülmüştür.

Zigana Doğa Okulu içerisinde açılan Coğrafyanın tek Bitki müzesinin tanıtımı yeterli değildir. Ayrıca ZDO tarafından gerçekleştirilen LAMES şenliklerinin Uluslararası hale getirilip Köyün cazibe merkezi haline dönüştürülmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Zigana Köyünde turizmi geliştirmek için yapılması gereken işlerin başında Zigana Köyünün özel kılan turistik çekiciliklerin listesinin güncellenmesi gerekmektedir. Bunların buldukları yerlerde iyi çekilmiş fotoğraflarıyla birlikte işlevsel bir Zigana Köyü Turist Rehberi hazırlanmalıdır. Bunun yanında ev pansiyonculuğu küçük değişiklik ve teşviklerle bölgenin konaklama kapasitesi yükseltilebilecektir. Özellikle kırsal turizm tercih eden turistler için cazip olabilecek bir gelişmedir. Köylere yönelik konaklama kapasitesinin artması ile tarım turizmi, eko turizm ve doğa turizmi gibi birçok ad altında ancak birbirine benzeyen turizm türlerine yönelik imkânlar artmış olacaktır. Turizmle tanışan kırsal kesim halkı yöresel yiyecek ve hediyelik ürünlerin ortaya çıkması ve satışından gelir sağlayabilecektir.

Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane şubesi

2. OTURUM

Kırsal Turizmde İnovasyon ve Girişimcilik

Oturum Başkanı

Prof. Dr. Hülya Kalaycıoğlu

Karadeniz Teknik Üniversitesi

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

Gümüşhane’de Türk Kadınlar Birliğinin Faaliyetleri

Aynur Çubukçu

TKB Gümüşhane Şube Başkanı

Aydın ilimiz doğumlu olup, ilk, orta ve liseyi Aydın’da tamamladı. Isparta öğretmen yetiştirme merkezinden mezun oldu. Sonrasında Gümüşhane’ye öğretmen olarak tayini çıktı. Gümüşhane’de 7 yıl Öğretmenlik yaptı. 12 Eylül darbe sonrası 1984 yılında tekrar faaliyete geçen Türkiye Kadınlar Birliği Gümüşhane şubesinin kuruluşunda ve yönetiminde yer aldı. Uzun süredir ve halen aynı derneğin Gümüşhane Şube başkanlığını yürütmektedir. Okul Aile Birliği başkanlığı, kadınlara yönelik dernek çatısı altında birçok proje yöneticiliği, sosyal ve hayri yardım etkinlikleri, kadınlara yönelik konferans faaliyetleri, fakir öğrencilere burs yardımı ve yine kadınlara yönelik yurt içi ve yurt dışı tanıtım etkinliklerini gerçekleştirdi. Bunlarla birlikte Kent Konseyi Genel Kurul üyeliği, Gümüşhane Sosyal Yardımlaşma Vakfı ve il istihdam kurulu üyeliği gibi görevleri bulunmakta. 2 oğlu vardır.

**Gümüşhane’de
Türk
Kadınlar
Birliğinin
Faaliyetleri**

Sayın Misafirler ve Değerli konuklar.

Derneğimiz;

Cumhuriyetin ilanından sonra kurulan ilk demek olup ismi Türk Kadınlar Birliği derneğidir. Türk Kadınlar Birliği Derneği 10.04.1954 tarih ve 2734 sayılı bakanlar kurulu kararıyla Kamu yararına çalışan dernekler arasına kabul edilmiştir. Biz Türkiye'de ilkiz ve tekiz.

Derneğimiz Gümüşhane ilinde 1956 yılında kurulmuştur belli zamanlarla faaliyetlerine ara vermiş olup 1984 yılında itibaren faaliyetlerine devam etmektedir.

Amacımız kadın sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda eşitliğin sağlanması, gerçekleşmesi ve değişen dünya koşullarına göre değerlendirilmesini yapmak. Kadınlarımızın sosyal alanlarını ele alarak okuma yazma öğrenmesi yanında, ekonomik özgürlük kazanmasına yardımcı olmak yol gösterici çalışmalar yapmak.

Kadın ve ailenin ayrılmaz parçası olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim ve öğrenimlerine destek olmak amacıyla çalışmalar yapmak.

Bu nedenle derneğimiz çok çeşitli faaliyetler yapmıştır. Bu faaliyetleri gerçekleştirirken zaman zaman kamu Kurumlarıyla iş birliği halindedir. Derneğimiz her zaman eğitime destek vermiştir. Birçok öğrenciye burslar verilmiş olup hala günümüzde şartlarında devam etmektedir.

Derneğimiz günün ve yılın önemine göre kısa süreli bir çok faaliyet gerçekleştirmiştir ama ben size uzun süren etkinliklerden bahsetmek istiyorum. Derneğimiz ulusal eğitime destek vermek amacıyla okuma yazma kursu açmıştır. Bu kurs bir dönem devam etmiş olup kadınları= okuma yazma sertifikalarını almışlardır.

Yine kadınlarımız el becerilerini geliştirme ev ekonomilerine katkıda bulunmak amacıyla kumaş, ahşap, ve resim kursları açmış olup kadınlarımız sertifikalarını alıp kursun sonunda sergilerini açmışlardır.

Yine daha önceki yıllarda Gümüşhane Devlet Hastanesinde bir oda döşenmiştir. Derneğimiz « bir oyuncakta sizin olsun» adıyla bir oyuncak kampanyası başlatmış. Topladığı ve yeni aldığı oyuncakları ve kitapları Milli Eğitim Müdürlüğü'nün belirlediği Beş ilçenin üçer köyüne götürmüş olup öğrencileri sevindirmiştir.

Kimsesiz yaşlılara destek olma projesi ile ihtiyaç sahibi ve kimsesiz yaşlılara sahip çıktık ihtiyaçlarını karşıladık, gönüllerini aldık. Bu etkinlik her yıl belli zamanlarda ziyaretlerle ve gıda yardımlarıyla tekrarlanmaktadır.

Sağlık taramalarına destek olduk, ilçelerimize gittik.

İhtiyaçlılara yardım amacıyla «Sevgi Yumağı» adı altında bir giysi mağazası açtık. Binlerce ihtiyaç sahibine yardım ettiğimiz bu mağazamızda hala hizmet vermeye devam etmekteyiz.

Daha önceki yıllarda maddi durumu iyi olmayan bir çiftin düğününü yaptık eşyaları aldık evlendirek. Evini zevkle yerleştirdik ve düzenledik.

Gümüşhane'de Türk Kadınlar Birliğinin Faaliyetleri

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Aynur Çubukçu

Bir 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde nikahsız dört çiftimizin nikahını yaptık. Meslekleri tanıtan defileler yaptık.

Fidan dilme çalışmalarımız oldu, Şehit aileleri zaman zaman ziyaret edildi. Ramazan ayında TRT İzmir televizyonunda 21 çeşit yöresel yemekler hazırlayıp ilimizi canlı yayında tanıttık.

Her yıl 5 Aralık Türk Kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin yıl dönümlerinde ve 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde çeşitli panel ve konferanslar düzenledik örneğin Ankara Barosu avukatlarından «Kadınların yasal hakları ve insan hakları» konulu panel düzenlenmiştir. Ayrıca menopoz, kemik erimesi, genel sağlık ve çocuk bakımı obezite, aile içi şiddet gibi bir çok konuda paneller düzenlendi.

Kırsal kesimde yaşayan kadınlara ekonomik ve sosyal açıdan desteklemek, günlük yaşam içerisinde bölge ve becerilerine artırmak için 10 köyümüzü kapsayan «Bilen Elle?ı adıyla AB projesi uyguladık.

1 yıl süren bu projede 3 ayrı eğitimci ile çalıştık. Köylerde kurslar açtık. Yarışmalar yaptık. Bu kurslarda genel sağlık, menopoz, kırım Kongo, kuş gribi, meyve ve sebze yetiştiriciliği, süt ürünleri, turşu ve konserve yapımı ve besinleri saklama koşulları gibi konularda dersler verildi.

Kırsaldaki kadınlarımızın ürettikleri ürünleri satmaları için kermesler düzenledik. Çevremizi tanımak ve tanıtmak amacıyla her yıl bölge ve yalan illere geziler düzenledik.

Kadın ve sivil toplumun güçlendirilmesi için Kadın Dostu Kentler diye AB projesi uyguladık.

Amacımız kadın haklarının korunması ve geliştirilmesini sağlayacak uygun ortamların oluşturulması için Toplumsal Cinsiyet eşitliğine dayalı bakış açısının yerelde yerleştirilmesidir.

Kadınların sosyal, ekonomik ve siyasal hayatta güçlendirilmesi, kadınların yerel yönetime ve siyasete aktif katılımına teşvik edilmesi ve kamusal hizmetlere erişiminin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yaptık. Kadınlarımızı eğitime, kurslara girişimciliğe teşvik etmektir. Bunları gerçekleştirmek için demekte kadın destek birimi oluşturduk.

Proje kapsamında Siyaset ve Liderlik Okulu, kursları açtık. Bu eğitimler 25'er kişiye verildi. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunu kişiler tarafından verildi. Eğitimlere kendini geliştirmiş, isim yapmış iş dünyasından ve siyasetten deneyimli kişiler davet edildi.

Kent Konseyinde bir kadın meclisinin oluşturulması da bizim gayretimizle gerçekleştirildi.

Lise ve ortaokullarda kadın ve sosyal hayat konulu yarışmalar düzenlendi. İlçelerin Halk Eğitim kurslarında ve merkezde Halk Eğitim ve Kuran Kurslarına gidilerek avukat, doktor, sosyolog tarafından eğitici çalışmalar yapıldı.

Bir yıl süren çalışmalar sonucunda yerel eşitlik eylem planı hazırlandı. Bu çalışma Birleşmiş Milletler tarafından cinsiyet ayrımcılığının azalmasında kullanılan bir araç olarak tercih edilmiştir.

Neticede bütün hikâyelerin baş kahramanı olan kadın kalkınmada ve turizmde yerini almalıdır.

Emin olun ki kadınlarımızın yapabileceği çok işler vardır. Kadınlar kendilerine tanınan bütün haklara layık olduğunu, hem söz konusu haklar tanınmadan önce asaleten ve kahramanlığı ile hem de bir haklat tanındıktan sonra kısa zamanda çeşitli mesleklerde gösterdikleri başarılarla kendilerini kanıtlamışlardır.

Gümüşhane valiliğinin projesine (Hayata Dokunuşlar) ortak olduk. Bu projede en büyük görev bize düştü. Gümüşhaneide bir ilki gerçekleştirmek için 7 ay süren çalışma sonucunda 24 kişilik bir koro çıkarttık. TRT programı gibi sunuldu. Ayakta alkışlandı yine korodaki gibi gönüllü arkadaşlarımla bir tiyatro oyunu gösterime sunuldu bu oyun için yedi buçuk ay çalışma yapıldı.(Kamınanın Melekleri) adlı oyun Gümüşhaneide bir ilk olarak ayakta alkışlandı. Son olarak Zigana Doğa Okulu ve Türk Kadınlar Birliği şubesi olarak «Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadınlar» adı ile bir sempozyum gerçekleştirdik. Edinilen bilgilere ve telefonlara göre sempozyum Gümüşhaneide çok ses getirdi. Bu sempozyumun baş kahramanı olan Zigana Doğa Okulu Başkanı Savaş AYDIN beye sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Bir toplumun kalkınması kadınlarında ekonomik ve sosyal hayatta gerçek yerlerini almaları ile mümkündür.

Toplumun yarısını temsil eden biz kadınlar unutmayalım ki «Dünyada hiçbir milletin kadını» Ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım.

Bizim çalışmalarımız değişen dünya şartlarına ve günlerin mana ve ehemmiyetlerine göre devam edecektir.

Milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar emek verdim diyemez. Çift süren, tarla eken, çocukları büyüten büyük ruhlı, büyük duygulu kadınlarımızı kutsal biletim, Şükran ve minnetle anarım

Sözlerimi şu dörtlülle devam etmek istiyorum.

Dünya üzerinde cefakar kadın,

Kadın ana, kadın sevda, kadın yar,

Bazen dargın, bazen baş tacı kadın,

Kadın ana, kadın sevda, kadın yar.

Hepinize sonsuz teşekkürler.

Gümüşhane'de Türk Kadınlar Birliğinin Faaliyetleri

Turizmin Parlayan Yıldızı Zigana

Tevhide Eroğlu
İş İnsanı

1

Turizmin
Parlayan
Yıldızı
Zigana

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Tevhide
Eroğlu

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

Öncelikle kendimi tanıtmam, turizm sektörü ile olan bağımlı anlatmam gerek. Ben Tevhide Eroğlu. Büyük dedelerimizden devraldığımız bir mesleğin devamı olarak aile şirketimiz bünyesinde Zigana Dağı Gümüştane Tesislerini ve Limni Gölü Tabiat Parkını işletiyoruz.

Dediğim gibi dedelerimizden devralınmış mesleği, (o zamanlar için sektör bile denilemese de) kendimizi bildiğimizden beri sürdürüyoruz. Zigana geçidine yolu düşen turistlere çocukluğumuzda yayla çiçeği, maden parçaları, ekmek ve bunun gibi şeyler satar, lokanta hizmeti sunardık. Yıllar geçti, devir değişti iptidai şartlarda yaylacılar haricinde tek tük gelen insanlara hizmet veren işletmelerimiz bu gün yüzbinlere ulaşan ziyaretçiyi ağırlamaya başladı.

Tabii bu gelişimde yapılan yatırımların çok önemli bir payı olsa da esas pay bizatihi Zigana Dağının kendisine aittir. Orta Asya'dan Anadolu'ya oradan da Avrupa'ya uzanan İpekyolunun en zorlu noktalarından biri olan Zigana Geçidi, yaşanmışlıkları ile ziyaretçisine sunduğu güzellikleri ile, engelleri ile haklı bir üne sahip olmuştur. Bu ün yüzyıllar boyunca dilden dile söylenegelmis ve adına türküler, hikayeler, masallar yazılmıştır. Hal böyle olunca da Zigana Dağı dünyanın neresinde olursa olsun insanoğlu ile bir bağ kurmayı başarabilmiştir. Kurulan bu bağ sonucu adını duyan her insanın yüreğinde bir yer etmiş ve Zigana denildiğinde kulak kabartılmıştır. Bu konuyla alakalı ulusal haber ajanslarında çalışan bir muhabir arkadaşımız, «Her gün haber merkezlerimize günlük gelişmeleri haber yapıp gönderiyoruz. Eğer bu haberlerin kenarında köşesinde Zigana varsa emin olun o haberi ajansın ana sayfasında görebiliyorsunuz. Biz Ziganaya emek veriyoruz ama Ziganada bize karşılığını veriyor» ifadelerini kullanmıştı. Bizim için de aynı durum söz konusu. Biz Zigana için harcadıkça Ziganada bize nimetlerini sunuyor. Yatırım anlamında ektiğinizin karşılığını alıyorsunuz.

Peki, yeterli mi? potansiyeline tam anlamıyla kullanabiliyor musunuz? diye soracak olursanız tabii ki hayır. Bu gün Zigananın potansiyelinin belki de yüzde birini dahi harekete geçiremedik. Bunun başlıca sebebinin şehir olarak turizm anlayışımızın henüz emekleme döneminde olmasına bağlıyorum. Ve maalesef bu anlamda ne kadar sorunlu olduğumuzu da basına yansıyan yansımayan, gördüğümüz, duyduğumuz, tanık olduğumuz durumlar ortaya koyuyor. Örnek mi; başka illerde yılda 15 konağın restorasyonu az bulunurken, biz bir konağı bile ancak 5-3 yılda tamamlayabiliyoruz. Tabii bir de nasıl tamamladığımız ve nasıl değerlendirdiğimiz konusu var değil mi?

Konu çok geniş, işin özünü de kaybetmemek gerekiyor. Kendime dönersem yaşadığım problemler ile

ilgili bazı konuları da aktarayım. Aile işletmesi dedik ya, faaliyetimizi otel ve restoran işletmeciliğinden ziyade profesyonel pansiyonculuk olarak tanımlayabilirim. İşletmenin mutfağından müdürlüğüne kadar her kademesinde görev yapıyorum. Hal böyle olunca, üzerine bir de Zigana Dağının coğrafi şartları ve işletmelerin fiziki yetersizlikleri eklenince zaman zaman ciddi problemler ile karşı karşıya kalıyoruz. Zorlu koşullar kalifiye eleman eksikliğine ve hatta eleman bulunamayışına neden oluyor. Dolayısıyla da müşteriyi tam anlamıyla memnun edemediğimiz durumlar oluyor.

**Turizmin
Parlayan
Yıldızı
Zigana**

Ataç Konağı

Hatice Dilek Çimen

İş İnsanı

Gümüşhane doğumlu olup, Kocaeli Anadolu Güzel Sanatlar Müzik Lisesi okuyup, Karadeniz Teknik Üniversitesi müzik öğretmenliği lisans, Karadeniz Teknik Üniversitesi Yüksek lisansını tamamladıktan sonra kişisel gelişim Doğan Cüceloğlu, Ahmet Şerif İzgören ve Siyaset Akademisi ve Orf Eğitimleri alan ve bu konuda ihtisas sahibi olan keman ve piyano çalabilen bu konuda eğitimleri veren. Müzik, Kayak ve Yemek yapmaktan hoşlanan, doğayı seven, Tik Tak Sahne Hobi işletmesinden sonra şu anda da Ataç Konağını işleten girişimci ve işletmecidir. Medeni hali bekarıdır.

Ataç Konağı

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Hatice Dilek
Çimen

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

Öncelikle böyle bir organizasyon içerisinde olmaktan mutluluk duyuyorum. Beni davet ettiği için Aynur hanıma teşekkür ediyorum.

Kısaca Kendimden bahsetmek istiyorum. İlk ve orta öğrenimimi Gümüşhane’de tamamladıktan sonra Kocaeli’de Güzel sanatlar lisesi müzik bölümünü bitirdim. Daha sonra Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi müzik öğretmenliğini bitirdim.Şuanda Yüksek lisansım devam etmektedir.

Beni tanıyanlar bilir Küçüklüğümden beri mutfağa ilğim vardı.Hayalim müzikle mutfağı birleştirerek müzik dinletileri olan butik bir sanat cafe açmaktı. Gümüşhane ye döndükten sonra iş planı yaparken ailem ataç konağının işletmesini teklif etti.Benim için kaçırılmaz bir fırsattı.Ataç konağını bilmeyenler için kısaca bahsedeyim.Cumhuriyet Dönemin ilk maliye bakanı Hasan Fehmi Atacın evi varisleri tarafından valiliğe hibe edilmiştir.Valiliğin restarasyonundan sonra Gümüşhane’de halka açılan 3 konaktan bir tanesidir.İlk planda Konak içi motel dışansı çay bahçesi olarak kullanılmaktaydı.Ben devraldığımda ufak bir tadilat yaptım.Bir seneye yakın bende aynı şekilde işlettikten sonra Balık restorana çevirdim.Konak kışın pasif durumdaydı.Bu tarihi dokudan sürekli herkes nasıl yararlanabilir diye düşündüm.Gümüşhane’de olmayan bir şeyi yapmak istedim.Trabzon’da getirmiş olduğum ustayla balık restoranına çevirdim.Usta erkek olduğu için mutfakta çalışan bayanlar ilk etapta ustayı istemediler.Trabzon’da günlük balık getirerek Ekim ayında konağı kışında hizmete açılmak üzere sadece yaz dönemi açık olduğundan eleman bulmakta sıkıntı yaşadım.Mutfakta özellikle bayan eleman aradığımda zorlandım; çünkü bayanlar kışın işkurdan çalışırım yazında köyüme gider gelir bağ bahçe işlerimde yaparım düşüncesindeydiler.Ayrıca geç saate kadar çalıştığımız için bu durum sıkıntı yaratıyordu Öyle ki çalışan personelimi gece saat bir iki dahi olsa evlerine erkekle gitmek istemedikleri için ben bırakmak durumunda kalıyordum. Servis elemanı konusunda Gümüşhane’de ataerkil bir yapı olduğundan özellikle erkek çocukları rahat yetiştirildiğinden çalışabilecek genç eleman bulmakta çok zorlandım.Üniversitenin açık olduğu dönemlerde başka illerden gelen üniversite öğrencileriyle zorlu çalışma temposuna alışık olduklarından. Daha verimli çalışıyorlardı.Yaz okulu olmadığı için yaz döneminde üniversite öğrencileri memleketlerine gidiyor buda bizim gibi işletmeleri zora sokuyordu. Büyük şehirlerdeki yeme içme sektörü kadar tam oturmadığından Gümüşhane yerlisi garsonluğu ya da mutfak elemanı olmayı meslek olarak görmediğinden çok sık personel değişikliğine gitmek durumunda kalıyorum.Her yeni gelen personele sil baştan eğitmek durumunda kalıyorum.

Restoran ve cafeye gitmenin bir kültür olduğunu düşünüyorum.Beş on yıldır bu tarz yerlerin sayısının artmasıyla bu kültürün yerleşeceğine inanıyorum. Çünkü bizde hala sıcak su isteyip çantasından para vermemek için kahvesini çıkarıp içenler,işletmenin oyun parkına çocuğunu getirip halka açık bir parkmış gibi hiçbir şey yiyip içmeden giden,işletmenin sadece tuvaletini kullanmak isteyen,oturup örgümü örüp gidicem bir şey yemek içmek istemiyorum diyenlerle karşılaşabiliyoruz.

Ataç Konağı

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Hatice Dilek
Çimen

Gümüşhane çok fazla turist çeken bir il değil. Gelen turistler Karaca mağrasına kadar gelip oradan geri dönüyorlar. Şehrimizi daha cazip hale getirmemiz için Valilik ve belediyenin çalışmaları var. Tanıtım için bende yabancıların ve yerli turistlerin görebileceği sosyal medya hesaplarını kullanıyorum. Ayrıca konağın bahçesindeki kamelyalara Gümüşhanernin tarihi turistik mekanlarının isimlerini vererek gelen yabancı müşteriye farkındalık oluşturmak istedim. Herşeyin çok daha güzel olacağına inancım tam. Teşekkür ediyorum. İy günler diliyorum.

Kırsal Kesimde Bayan Girişimcinin Yaşadığı Sıkıntılar ve Ataç Konağı

Konuya başlamadan önce kısaca kendimden bahsetmek istiyorum. İlk ve orta öğrenimi Gümüşhane Gazi Paşa ilköğretiminde tamamtadım, orta okul yıllarında bağlama çallyordum ve hocamın yönlendirmesiyle Gümüşhaneide Güzel sanatlar lisesi olmadığı için, Kocaelinde Güzel sanatlar lisesine gitmek durumunda kaldım. Müzik eğitimimin ilk basamağını Kocaelinde tarnamladım. Daha sonra Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi müzik öğretmenliğini bitirdim. Şuanda Yüksek lisansun devam etmektedir. Mezun olduğumda müzik öğretmenliği yapıp yapmama konusunda İcararsudınıÇiinkii beni tanıyanlar bilir; küçüildüğümden beri mutfağa hep bir ilgim vardı. Farlı tarifler denemeyi kendimden bir şeyler katmayı çok seviyordum ilayalim müzikle mutfağı birleştirerek sanat cafe açtıktı. Gümüşhane ye döndükten sonra iş fikrimden aileme bahsettim. Ailem işletmekte olduğu, Ataç Konağım teklif etti. Bu Benim için kaçırılmaz bir fırsattı. Ataç konağını bilmeyenler için kısaca bahsetmek istiyorum. Hasan Fehmi Ataç (1961 - 1879) Osmanlı Meclisi Mebus anında iki dönem, TBMMide de ilk sekiz dönem Gümüşhane milletvekilliği yapmış, iki ayrı hıldimette de Maliye Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı yapmış siyaset adamıdır. 1874 yılında inşa edilen Konak, inan Ataç tarafından valiliğe hibe edilmiş. Valilik tarafından yapılan restorasyon çalışmasından sonra. 2005 yılından bu yana motel Cafe/Restaurant olarak işletilmektedir Gümüşhaneide halka açılan 3 konalctan bir tanesidir. İlk planda Konak 3 katlı olup içi motel dışarısı çay bahçesi olarak kullanılmaktaych. Bir seneye yakın bende aynı şekilde işlettikten sonra ufak bir değişiklik yaptım. Değişiklik yapmanın sebebi sadece yaz dönemi açık olduğundan Gümüşhaneili insammız sadece 4ay yaz döneminde geliyor ve 4ay için eleman bulmakta sıkıntı yaşıyordum. Özellikle mutfakta bayan eleman aradığımda çok zorlandım; çünkü bayanlar kışın işcurdan çalışırım yazında köyüne gider gelir bağıma bahçeme bakarım düşüncesindeydiler. Ayrıca geç saate kadar çalıştığımız için bu durum sıkıntı yaratıyordu. Öyle ki çalışan personeliini gece saat bir iki dahi olsa evlerine erkekle gitmek istemedikleri için ben bırakmak durumunda kalıyordum. Bu durumlar karşısında konağı 12 ay açık tutmak için Gümüşhane'de olmayan bir şeyi yapmak istedim. Trabzonidan getirmiş olduğum ustayla birlikte konağı Balık restoramna eevirdini Tabi ilk etapta çalışan bayanların= erkekle çalışmak istemedi ama zamanla farklı tarifler öğrendikçe mutlu oldular ve bu duruma alıştılar. Servis elemanı ayrı bir sıkıntı yaratıyor. Özellikle Gümüşhaneide ataerkil bir yapı olduğundan erkek çocuklarını çalıştırmak benim için çok zor oldu. Mesela

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

çalışma kıyafetini giyimden gerekiyor dediği mde kendilerine yaloştraniadıldan için hiçbir şey demeden çekip gittiler.Ya da günlük yapılan ternizlikleri yapmak istemedilerinde zora gelmediklerinde işten çıkıp gidiyorlardı. Ama iyi ki Üniversite var.Ohnası bizim gibi sektörler için çok fayda sağlıyor.Çünkü öğrenciler zorlu çalışma temposuna alışık olduklandıanniçbir iş zor gelmeden daha verimli,istekli çalışıyorlar.Yaz dönemi gelince, öğrenciler memleketleri/ le gidiyor buda bizim gibi işletmeleri zora soluyor.Bunun için alternatif olarak konuştuğum bir iki öğrenciyle yazın konaldamalarım sağlamanın koşuluyla Konakita hizmet vermeye devam edecekler. Ayrıca servis elemanı açığımı Turizm Lisesinden aldığım bir iki öğrenciyle biraz daha rahatlatlanıyorum. Restoran ve kafeye gitmenin bir kültür olduğunu düşünüyorum. Beş on yıldır bu tarz yerlerin sayısının artmasıyla bu kültürün yerleşeceğine inanıyorum. Çünkü:Nasıl ki misafiriğe giderken ev sahibi sizin için özel hazırlıklar yapar ve o sizi beklerken yanını zda yemekler gtitinürsünüz böyle bir durumda ev sahibi ne hissediyorsa bizde onu hissediyoruz.Çünkü bizde hala daha değerli misafirlerimizi bütün hazırlıklannuzı yapıp beklerken dışarıdan yemeklerini getirip yiyenler ve kaldım mısınız dediğimizde biz sahibini tanıyoruz diyip kendilerinde hak görmeleri ya da öyle oluyor ki su isteyip para vermemek için kahvesini çıkarıp içenler,ı şletmenin oyun parkına çocuğunu getirip halka açık bir parkım., gibi hiçbir şey yiyip içmeden gidenler,tuvaletini kullanıp gidenler,oturup örgümü örüp gideceğim bir şey yemek içmek istemiyorum diyenlerle karşılaşabiliyoruz.Tabi bu durumlar karşısında demoralize oluyoruz. Zarnanla aşacağınuza inanıyorum. Gümüşhane çok fazla turist çeken bir il değil. Gelen turistler Karaca mağarasına kadar gelip geri dönüyorlar .Ayarlayabildiğimiz bir kaç tur şirketini konağımızda ağrıyoruz. Ama şehrimizi daha cazip hale getirmemiz için valilik ve belediyenin çalışmaları olduğunu biliyorum.Benee Kuşak kaya dağı Gümüşhanede en ihtişamh dağlardan biri ve orada dağmlık, yamaç paraşütil ya da doğa yürüyüşleri için düzenlenirse farklı ve renkli görüntüler sergileyeceğini düşünüyorum. Ya da konaklarımızın içinde Internet ortamından görebilecekleri sanal tur yapılabilir. Bende tanıtım için yabancıların ve yerli turistlerin görebileceği sosyal medya hesaplarını kullanıyorum. Ayrıca konağın bahçesindeki kamelyalara Gümüşhaneinin tarihi turistik mekanlannın isimlerini vererek gelen yabancı müşteride farlandalık oluşturmak istedim. Her şeyin çok daha güzel olacağına inancım tam. Emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Ataç Konağı

Türkiye’de Kırsal Alanda Kadın

Hülya Yalvaç

Ziraat Yüksek Mühendisi

04.12.1970 Gümüşhane doğumlu İlk ve Orta öğretimini Gümüşhane’de tamamladı. 1997 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümünü, 1999 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım İşletmecilik Anabilim Dalını bitirdi. Halen Gümüşhane Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünde Ziraat Yüksek Mühendisi olarak devam etmektedir.

Türkiye’de
Kırsal
Alanda
Kadın

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Hülya Yalvaç

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

Sanayileşme ve kentleşme sürecine bağlı olarak, temelde kır ve kent olmak üzere iki yerleşim birimi ortaya çıkmıştır. Bu oluşumun bir ucunda gelişmiş bir birim olan kent yer alırken, diğer ucunda kırsal yerleşim birimleri yer almaktadır. Yerleşim birimlerinin kır ve kent olarak ayrılmasının sonucu olarak da genel kalkınmanın yanı sıra bir de lıköy kalkınması daha genel ifadeyle kırsal kalkınma» sorunu gündeme gelmiştir. Kırsal kalkınma son yıllarda uluslar üstü kuruluşlarca hem akademik düzeyde hem de uygulamada bir hayli önemsenen bir konu olmaya başlamıştır. Kırsal kalkınma sadece kırsal alanda kişi başına düşen gelir düzeyinin artması değil, aynı zamanda kırsal nüfusun yaşam standartlarının da iyileşmesidir. Kadınlar kırsal ekonominin kalkınmasında temel potansiyeldir.

Yerleşik hayata geçişten bu yana var olan tarımsal faaliyetler hem üretim hem de tüketim biçimlerinde coğrafyaya, kültüre ve ürünün özelliklerine göre farklılık gösterebilir de günümüzde kadının tarımdaki emeğinin yoğunluğu neredeyse hiç değişmeden artarak süregelmektedir.

Tarımsal üretim sürecinde, ailenin ve toplumun beslenmesinden sorumlu sayılan kadınlar ile kız çocukları, tohumun saklanması ürünlerin yetiştirilmesine, hasattan, ürünün sofraya ulaşımına kadar farklı dönemlerde ve farklı coğrafyalarda en önemli rolü üstlenmektedir. Kırsalda kadın emeği, üretim sürecinde tüm girdilerin birbiriyle etkileşimi yoluyla, hane içi tüketimi ve pazar için ürün elde ederek tarımsal sistemin sürdürülmesini ve ailenin ekonomik refahının geliştirilmesini sağlamaktadır. Gümüşhane ilinde 170.173 olan nüfusun 27%'sini köy, 72%'sini şehir nüfusu oluşturmaktadır.

Kırsalda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılma biçimleri toplumun kültürel yapısı ve ekonomik gelişme düzeyi ile yakından ilişkilidir. Türkiye'de ve ilimizde tarımsal üretim, çoğunlukla küçük ölçekli üreticilik veya geçimlik üretim olarak adlandırılan aile içi üretimle gerçekleştirilmektedir. Bu durum kırsalda iş yeri-konut ayrımı kesin çizgilerle yapılamamasını getirmekte ve yapılan işlerden hangisinin ev işi hangisinin ekonomik faaliyet olarak tanımlanacağını belirsizleştirmektedir.

Bilindiği gibi çalışma hayatının hemen her alanında toplumsal cinsiyet eşitsizliği yaşanmaktadır. Tarımsal üretimde bu eşitsizlik daha da görünür olmuştur. Genellikle erkeklerin yaptıkları işler toplumsal bağlamda daha fazla gelir getiren işler olarak görülmekteyken kadınların yaptıkları işler daha çok ev eksenli, emeğe dayanan mevsimlik, yarı zamanlı, ücretsiz işler olmaktadır. Bunlara bağlı olarak kadınların yaptıkları işlerden elde edilen ürünler yiyecek, giyecek çoğunlukla hemen tüketildikleri için ekonomik olarak bir değer ifade etmemektedir. Bunun bir sonucu olarak kırsalda ev işleri ile tarımsal faaliyetlerin birbirine yakın görünmesi ve bazı ev işlerinin tarımsal işletmeyi destekleyici olması kadın işini değersiz ve görünmez kılmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında "erkek işi" ve "kadın işi" tanımlamalarında birincisinin değerli, ikincisinin ise daha az değerli olduğu yolunda yargılar toplumda kabul görmektedir. Dünyanın birçok yerinde aile işletmeleri tarafından ekilen ürünlerin toplanması ve hasadı "ev işi" olarak

Türkiye'de Kırsal Alanda Kadın

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Hülya Yalvaç

tanımlanmıştır. Buna bağlı olarak da kadının üretimdeki konumu “ücretsiz aile işçiliği” olarak belirlenmektedir. Kadınların “ucuz emek” veya “aile ekonomisine yardımcı” olarak görülmesi ve faaliyetlerinin büyük bölümünün ev işi yani gerçek anlamda üretim değil doğal yaşamlarının bir parçası olarak kabul edilmesi, işin değerinin düşük algılanmasına neden olmaktadır. Kadının ev içi sorumluluklarından kaynaklanan emeği, kapalı aile ekonomisi içerisinde kalmakta ve kadınlar ekonomik değişim değeri olmayan görünmez emeğin karşılığını alma ve kullanma olanağından yoksun kalmaktadır. Oysaki kadının tarımda görünmeyen emeği bugün üretimden tüketime en yoğun kullanılan emeğin kendisidir.

Kırsalda kadın emeğinin görünmezliği doğal olarak kadını yoksullaştırmakta ve yoksunlaştırmaktadır. Bu yoksulluğun önüne nasıl geçilir diye düşünülerek hazırlanmış yoksullukla mücadele politikaları bulunmaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız tarafından kırsal alanda kadının güçlendirilmesi için; Genç Çiftçi Projesi desteğinden yararlanmak isteyen kadın üreticilere pozitif ayrımcılık yapılmakta proje değerlendirilmesinde öncelik verilmektedir. Ayrıca Tarımsal üretim sürecinin her aşamasında bulunan kadın çiftçilerin bilgi ve becerilerini artırarak sürdürülebilir tarımsal faaliyetlerin yapılması ve kaliteli ürün artışının sağlanması amacıyla bağçılıktan hayvancılığa, meyvecilikten seracılığa, arıcılıktan ipekböcekçiliğine kadar birçok tarımsal konularda çeşitli yayım teknikleri kullanılarak eğitimler verilmektedir. Bakanlığımızca diğer kuruluşlarla 12 adet proje yürütölmektedir. Yürütölen projeler;

- 1) Kadınlara Karşı Her Türölü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW) Çalışmaları
- 2) Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Ulusal Eylem Planı Çalışmaları
- 3) Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı Çalışmaları
- 4) Kadına Yönelik Şiddeti İzleme Komitesi Çalışmaları
- 5) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çalışmaları yapılan «Ulusal İstihdam Stratejisi Çalıştayı» Çalışmaları
- 6) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı «Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması Başbakanlık Genelgesi Gereği oluşturulan «Kadın İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulu» Çalışmaları
- 7) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütölen Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi, Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinde Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Önlenmesi Projesi Çalışmaları
- 8) Birleşmiş Milletlerin dört kuruluşu Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Ulusal Göç Örgütü (IOM), Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile Ulusal Program uygulayıcısı olarak İŞKUR ortaklığında yürütölen «Herkes için İnsana Yakışır İş: Ulusal Gençlik İstihdam Programı ve Pilot Bölge Uygulaması» Projesi Çalışmaları

9) Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından yürütülen «Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi» projesi çerçevesinde «Toplumsal Cinsiyet « konularına yönelik çalışmalar

10) Kalkınma Bakanlığı tarafından yürütülen 10. Kalkınma Planı çalışmaları

11) Avrupa Birliği ve Türkiye tarafından finanse edilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İŞKUR koordinatörlüğünde yürütülen «Genç İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu» çalışmaları

12) Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) işbirliği ile yürütülen ve İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA) tarafından finanse edilen «Kadınlar için Daha Çok ve Daha İyi İşler: Türkiye'de İnsana Yakışır İş için Kadınların Güçlendirilmesi Projesi» çalışmaları.

Kırsal kalkınma sadece kırsal alanda kişi başına düşen gelir düzeyinin artması değil, aynı zamanda kırsal nüfusun yaşam standartlarının da iyileşmesidir. Kadınlar kırsal ekonominin kalkınmasında temel potansiyeldir. Dünya nüfusunun yaklaşık yarısının kadınlardan meydana gelmesi ve toplam işgücünün yaklaşık üçte birini kadınların oluşturması bunda önemli etkindir. Dünya Bankası, sosyal kalkınma programlarının anahtar unsurunun “kadınların güçlendirilmesi” olması gerektiğini ifade etmektedir. Kadınlar ekonomik ve sosyal olarak güçlendikleri zaman gelişim için potansiyel güç olacaklardır. Tarih geçmişte kadınların rolünü dikkate almadan hazırlanan kırsal kalkınma programlarının başarısız olduğunu göstermiştir. Bunun farkına varan ülkeler kadınların kendini geliştirebilmesi için organizasyonlar ve enstitüler kurarak onların toplumda sosyal, politik ve ekonomik durumlarını iyileştirmişlerdir. Sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olarak güçlenen kadınlar kırsal kalkınmada daha etkili rol oynamışlardır. Bu çalışma kırsal kalkınmada kadının rolüne ışık tutmaktadır. İlimizde kadına yönelik çeşitli projeler bulunmaktadır.

Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda ilerlemesi kadının toplum içinde, toplumsal değerler sisteminde, sanayi ve hizmetlerde hak ettiği yere ulaşmasıyla doğru orantılıdır. Nüfusun yarısını oluşturan kadınların iş ve toplum hayatına katılması ve özellikle zor koşullarda çalışma ve yaşam mücadelesi veren kırsal alandaki kadınların sorunlarının çözümü önem taşımaktadır. Ayrıca, Türkiye'de tarımda çalışan kadın nüfusunun fazlalığı, bu alanda ele alınması gereken bir diğer önemli husus olarak belirmektedir. Çünkü bu nüfusun çok büyük bir çoğunluğu sosyal güvenlikten yoksun ve kayıt dışı çalışan nüfus olup, kırsal alanda da en zor koşullarda çalışmaktadırlar.

Türkiye'de tarım ciddi bir dönüşüm geçirmekte ve ortaya olumlu-olumsuz gelişmeler ortaya çıkmaktadır. Bir yandan azalan tarım alanları, tarım işletmeleri, tarımsal ticaret yapısındaki değişimler, göç, kırsal alanların boşlaması diğer yanda ise organik tarım, kırsala olan özlem, artan makineleşme, kapitalistleşen işletmeler gibi olumlu görünürlükte olan değişimler var. Bu değişimlerin iyice analiz edilip, kırsal alandaki kadın için ne getirdiğini, ne götürdüğünü saptamak ve buna göre stratejiler belirlemek önemlidir.

Kırsal kesimde kadının işgücüne katılım oranı, tarımda ücretsiz aile işçisi olarak

**Türkiye'de
Kırsal
Alanda
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

çalışması nedeniyle yüksek olsa da Türkiye’de tarım istihdamındaki hızla azalma, kadın istihdamının da giderek düşmesine yol açmaktadır. Tarımda çalışan kadınlar, tarım dışına çıktıklarında veya göç ettiklerinde işgücüne katılamamaktadır. Katılan kadınlar ise daha çok statüsü düşük, kalifiye olmayan işlerde güvenceden yoksun bir biçimde çalışmaktadır. Bu ise kadının gelecekte çalışma ve toplum hayatının dışında kalmasına neden olabilecektir. Türkiye’deki sosyo-kültürel faktörler yani toplumsal cinsiyete dayalı işbölümü üzerinde şekillenen toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde kadınlar genelde ev işleri ve çocuk bakımından sorumlu görülmektedir. Kadının ev içi sorumlulukları işgücü piyasasına çıkmasını, iş aramasını büyük ölçüde engellemektedir. Kadından öncelikle ev hanımı-anne olması beklenmektedir. Kırdaki kadınlar gündelik işlerin bir uzantısı olarak tarımsal üretime ücretsiz aile işgücü olarak katılmaktadır. Bütün bu nitelermeler kırsal alandaki kadın sorunlarının ele alınmasını, tartışılmasını ve çözüme yönelik adımlar atılmasını, stratejiler belirlenmesini gerekli kılmaktadır.

Hülya Yalvaç

Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır

Rabia Köprülü

Ev Hanımı

05.01.1980 Gümüşhane doğumlu Gümüşhane İmam Hatip Lisesi mezunu, özel sektör deneyimi yüksek iyi düzeyde arapça bilen, iç mekan tasarımı, doğa yürüyüşü, tırmanmayı çok seven ve halen Gümüşhane’de girişimcilik yapmaktadır medeni hali bekindir.

**Türkiye’de
Kırsal
Alanda
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Rabia
Köprölü**

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

Değerli Konuklarımız;

Malumunuz üzere konumuz kırsal kalkınmanın temeli kadındır.

Kadınlar, bir şeyi başarmak istediklerinde, en iyisi ile karşımıza çıkan varlıklar.

Madem ki; toplum refahı ve kalkınma toplumun en küçük parçası olan ailede başlıyor ve kadın ne kadar üretken, kültürlü, sağlam olursa aile de toplum da o çerçevede gelişiyor. Bireysel olarak neler yapabilirim? Diye düşünürken ve kendimce bir araştırma süreci içerisindeyken yapılabilecek birçok şey keşfettim, Birçok fikrin kafamda uçtuğu bir dönemde uzun süre ara verdiğim işime ve iş yerime gittim.

Gördüğüm manzara karşısında şaşkınlık ve üzüntü içerisindeydim, İş düzenini ve iş disiplini oturtma bilmek için gerektiğinde günlük 18 saat çalıştığım kafemiz vasat bir hal almıştı. Bir frenchasing zincirinden ayrılmamız sonrasında boş raflar, tezgah, pasta dolapları, müşteri azlığı, yeteri kadar ürün arzı yaratamamak beni evde üretim yapmaya teşvik etmişti.

Üzgün bir halde evime geldim. Evde bulunan tüm malzemeyi tezgah üstüne çıkardım. Kolları sıvadım ve çeşit çeşit tepsiler dolusu kurabiyeler yapmak için hazırlıkları başladım. Sütlü tatlı çeşitleri, salatalar, ara soğuklar, mezeler, pratik atıştırmalıklar.

Önce rafları doldurdum satışlar artmıştı Müşterilerimiz daha ilk tadımda yedikleri ürünlerin hazır pastahane imalatı olmadığını fark ediyor ve beğenilerini ifade ediyorlardı. Ardından talep üzerine su böreği geldi. Sonrasında dilber dudağı, şöbiyet, kekli baklava gibi özel ikramlıklar. Her geçen gün daha farklı ne yapabilirim diye yeni ürün arayışlarına girdim.

Ev ortamında üretim yapmanın temizliği, kendi mutfağımın ve ekipmanlarımın rahatlığı beni stressiz bir üretim sürecinde ilerletirken, evde çoluk çocuğuma, eşim dostuma ikram ettiğim ürünleri, insanların beğenisine sunmak en büyük mutluluğum oldu. İnsanlardan aldığım tebrikler, teşekkürler, beğeniler oldukça motive ediciydi

İlk etapta kendi iş yerimizi atılıktan çıkarabilmek adına başladığım imalatlar zaman içinde genişledi partiler, etkinlikler, özel günler için aldığımız siparişler maddi manevi doyum yarattı.

Genellikle tek başıma, yoğunluk ve sipariş durumuna göre yardımcı olarak yaptığım imalatlar sırasında hamurla uğraşmanın ve üretmenin verdiği haz tüm yorgunluğumu unutturmuştu. Maddi getirileri ve başka bir kadına daha istihdam sağlamak paha biçilemez bir histi. Üretimden arta kalan zamanlarda kafedeki deforme olmuş mobilyaları tamir ettim. Masalarımı, sehpalarımı ahşap boyama teknikleri kullanarak boyadım. Gıda sektörü olduğu için mümkün mertebe su bazlı, sağlıklı ahşap boyaları kullanmayı tercih ettim. Duvarlarımı yeni panolar yaptım. Dekopaj teknikleri kullanarak tüm mobilyalarımızı sanat atölyelerinden çıkmışçasına özenle yeniledim. Sandalye ve Koltuklarda özel boyalar ve tekstil medyumları kullanarak onları yeni renkleriyle buluşturdum.

**Türkiye’de
Kırsal
Alanda
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Rabia
Köprülü**

Yenileme sürecine birebir tanıklık eden müşterilerimiz, tüm bu işleri bir kadının yaptığını gördüklerinde ilgiyle izliyor ve beğenilerini içtenlikle ifade ediyorlardı. Gerekliğinde sıva yaptım, iç cepe duvarlarımızı boyadım.

Güzel şeydi takdir edilmek ve bunun verdiği ruhsal doyumla her gün daha motive daha azimle çalıştım.

Etrafımda aile bütçelerine katkı sağlamak adına uğraşan birçok kadın vardı. Temizlik işlerinde çalışan, mantı yapan, pasta börek yapan kadılar. Hepsinin gerekçelerini ve hayat hikayelerini dinlediğimde ayrı ayrı çok şeyler öğrendim.

Maddi anlamda yaşam standartı yüksek bir ailede yetiştim. İnsanlardan duyduğum şey otur aşağı babanın parası mı yok, yiyecek ekmeği mi yok ? Gibi hadsiz söylemlerdi ortalıkta fazla görünme, işe güce bulaşma gibi söylemler, Kadın neydi ? Kadın ütücü, kadın aşçı, kadın temizlikçi ve kadın anaydı, öğretmendi her şeyden önce bir bireydi. Ben de her kadın gibi bir kadındım. Anlaşılamayan şey; kimileri oturduğu yerden ekmeğini yiyerek yaşar kimileri üretmek, var olma savaşı vererek ve paylaşarak yaşar. Bana kadın olmanın gücünü, direncini özverisini öğreten kendi söküğünü kendi dikmeye çalışan tüm bu kadınlardan çok şey öğrendim ve hepsine minnettarım.

Giriştiğim her işte başarabilir miyim ? Korkusu yaşamadan, korkmadan, cesaretle kolları sıvadım. Başkaları yapabiliyorsa imkansız değildi ve bende yapabiliyordum. Bu benim oldu.

Tüm girişimlerimde beni maddi manevi destekleyen başta kardeşim Sinan KÖPRÜLÜ olmak üzere, babam, annem ve kızıma ki onlar benim koruyucu meleklerim. Sonsuz teşekkür ediyorum.

Ayrıca bugün burada olan ve bizlere kendimizi, yaptığımız işleri ifade etme olanağı sunan siz değerli büyüklerime bu platformun fikir sahibi ve mimarlarına emekleri geçen herkese, Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Başkanı Aynur ÇUBUKÇU hanımefendiye daima beni yüreklendiren Fatma IŞIK hanımefendiye tüm katılımcı ve konuşmacı arkadaşlarıma huzurlarınızda sonsuz teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümle

Av. Seval Kaçıran

11.06.1970 Kars doğumluyum. Babamın polis memuru olması nedeni ile Malatya, Arapgir ve Adana'da ilk, orta ve lise eğitimimi tamamladım. 1993 yılında Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldum. Aynı yıl evlenerek eşimin doktor olarak atandığı Gümüşhane'de yaşamaya başladım.

Eşimin askerliği nedeni ile 1995-1994 yılları arasında Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gittik. Döndükten sonra 1997 yılında ofisimi açarak, serbest avukat olarak çalışmaya başladım. Avukatlık mesleğimi yaparken Gümüşhane-Bayburt Bölge Barosu Yönetim Kurulunda Başkan Yardımcısı olarak bazı dönemler görev aldım.

2001 yılında Gümüşhane AK Parti İl Yönetim Kurulu'nda Kurucu İl Başkan Yardımcılığı görevi yaptım. Yine sonra ki dönemlerde de İl Başkan Yardımcılığı görevlerim oldu. 2015 yılı Milletvekili Genel Seçimlerinden 7 Haziran seçimlerinde AK Parti Gümüşhane Milletvekili Aday Adayı oldum. Aynı yıl 1 Kasım seçimlerinde de yine AK Parti'den Kars ve Gümüşhane'de milletvekili aday adayı oldum.

Halen Gümüşhane'de serbest avukat olarak çalışmaktayım

Çalışma
Hayatında
Kadınlara
Yönelik
Hükümle

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Av. Seval
Kaçiran**

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

ANAYASAL TEMİNAT

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası belirli maddelere kadınların pozitif ayrımcılığına işaret ederek hak ve özgürlüklerini Anayasal güvence altına almıştır. Anayasanın «Kanun önünde eşitlik» konusunu ele alan 10. Maddesi aşağıdaki şekildedir.

Kanun Önünde Eşitlik

Madde 10 — Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eskitir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz...»

Çalışma hayatında ayrımcılığa gidilmemesi açısından İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (Universal Declaration of Human Rights) dikkatle incelendiğinde; 23 ve 24.maddelere kısaca değinecek olursak; Her şahsın çalışmaya, işini serbestçe seçmeye, adil ve elverişli çalışma şartlarına ve işsizlikten korunmaya hakkı vardır. Herkesin, hiçbir fark gözetilmeksizin, eşit çalışma karşılığında eşit ilerde hakkı vardır. Çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun bir yaşam sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma vasıtaları ile de tamamlanan adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır. Herkesin, menfaatlerinin korunması için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır. Her şahsın dinlenmeye, eğlenmeye, bilhassa çalışma müddetinin makul surette tahdidine ve muayyen devrelerde ücretli tatillere hakkı vardır.

Ayrımcılık Yasağı

Kadınların çalışma hayatında eşit tutulması, ayrımcılığa tabi tutulmaması gerekmektedir.

4857 sayılı İş Kanununu «Eşit davranma ilkesi» başlıklı 5.maddesine göre; «İş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz. İşveren, esaslı sebepler olmadıkça tanı süreli çalışan işçi karşısında kısmi süreli çalışan işçiye, belirsiz süreli çalışan işçi karşısında belirli süreli çalışan işçiye farklı işlem yapamaz. İşveren, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça, bir işçiye, iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanması/ıda ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz. Aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılmaz işçinin cinsiyeti nedeniyle özel koruyucu hükümlerin uygulanması, daha düşük bir ücretin uygulanması haklı kurnaz.»

Yer Altında ve Su Altında Çalışma Yasağı 4857 Sayılı İş Kanununun 72. maddesinde, maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yeraltında veya su altında çalışılacak işlerde on sekiz yaşını doldurmamış erkek ve her yaştaki kadınların çalıştırılması yasaklanmıştır.

İş Kanunu ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Kadınlar İçin Gibi Hükümler

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Av. Seval
Kaçıran

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

Bulunmaktadır?

Hem 4857 sayılı İş Kanunu hem de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu nezdinde kadınlara tanınan haklardan kısmen ve ayrıntıya girmeden bahsedecek olursak;

Kadınlara sağlanan doğum borçlanması, Emzirme ödeneği, Doğum ve süt izni, Memurlar için doğum yardımı ödeneğinin bulunması, Kadın memura 24 aya varana kadar aylıksız izin Kadın çalışana doğumdan önce ve sonra Analık iş göremezlik izni, Kadınlara yönelik yeraltında ve su altında çalışma yasağı, Kadın çalışana 6 aylık ücretsiz izin hakkı, Malid çocuğu bulunan kadınlara yönelik fiili hizmet süresi zammı hakkı, Yardımcı üreme yöntemi (tüp bebek)

Gebe çalışan kadın açısından fazla çalışma saatinin engellenmesi,

Gibi haklar kadınlara yönelik bazı Yasal Hükümlerin olduğunu göstermeyecektedir. Analık Halinde Çalışma ve Süt izni 4857 sayılı İş Kanununun 74. Maddesi gereği; Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları eqnstm Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerine eklenir. Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelere eklenmek suretiyle kullanılır. Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü halinde, doğum sonrası kullanılmayan süreler babaya kullanılır. Üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinene çocuğun aileye fiilen teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta analık hali izni kullanılır. 6663 Sayılı Kanuna istinaden getirilen ekleme ile, 4857 Sayılı İş Kanununun 74.maddesinin birinci fıkrası uyarınca kullanılan doğum sonrası analık hali izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla ve çocuğun hayatta olması kaydıyla kadın işçi ile üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri halinde birinci doğumda altmış gün, ikinci doğumda yüz yirmi gün, sonraki doğumlarda ise yüz seksen gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilir. Çoğul doğum halinde bu süreler otuzar gün eklenir. Çocuğun engelli doğması halinde bu süre üç yüz altmış gün olarak uygulanır. Bu fıkra hükümlerinden yararlanan süre içerisinde süt iznine ilişkin hükümler uygulanmaz. Yukarıda öngörülen süreler işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse arttırılabilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilir.

Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir. Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz. İsteği halinde kadın işçiye, on altı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde on sekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir Bu izin üç yaşını

doldurmamış çocuğu evlat edilme halinde eşlerden birine veya evlat edinene verilir. Bu süre, yıllık ücreti! izin hakkının hesabında dikkate alınmaz. Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır.

Evlene Kadına Kıdem Tazminatı

4857 Sayılı İş Kanunu ile 1475 Sayılı İş Kanununun Kıdem tazminatına ilişkin 14. maddesi dışındaki maddeleri yürürlükten kaldırılmıştı. Bu nedenle, kıdem tazminatına ilişkin hükümler yeni bir düzenleme yapıncaya kadar kıdem tazminatına ilişkin uygulama aynen devam ettirilmektedir.

1475 sayılı İş Kanununun 14. maddesinin (e) bendinde;

«Kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi rızası ile iş sözleşmesini sona erdirmesi durumunda» kıdem tazminatına hak kazanacak hükme bağlanmıştır.

Analık Geçici İş Göremezlik Ödeneği

5510 Sayılı Kanununun 18. maddesine göre sigortalı kadının analığı halinde, Kadın sigortalıların doğumdan önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartı ile, doğumdan önceki ve sonraki sekizer haftalık sürede, çoğul gebelik halinde ise doğumdan önceki sekiz haftalık süreye iki haftalık süre ilave edilerek çalışmadığı her gün için analık geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Emzirme Ödeneği

5510 Saplı Kanununun 16. maddesine göre kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve SOK Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife ile belirlenen emzirme ödeneği verilmektedir. 2018 yılı için belirlenen emzirme ödeneği 148 TL'dir.

Doğum Borçlanması

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41. maddesine göre sigortalı çalışanların ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile sigortalı kadının, üç defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanılacak sürelerde uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması şartlarıyla talepte bulunulan süreleri borçlanması mümkündür. Kadınların çalışma hayatındaki öneminin «nihayet» fark edildiği ülkemizde, kadın istihdamının artırılmasına yönelik politikalar üretilmeye başlanmıştır. Özellikle Kanun koyucunun kadını çalışma hayatının içerisinde tutmaya çalışarak bir taraftan nüfus politikalarını kontrol altında tutmaya çalışmış diğer taraftan kadın çalışanlara yönelik pozitif uygulamalara yönelmiştir.

Kadın istihdamının artırılmasına yönelik politikalar geliştirilmesine rağmen Türkiye'de kadın istihdamı, Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırıldığında, oldukça düşük bir orana sahiptir.

**Çalışma
Hayatında
Kadınlara
Yönelik
Hükümler**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Av. Seval Kaçıran

Kadınların çalışma hayatındaki yerinin ve öneminin giderek artmasının yanında, kayıt dışı istihdamda bir çok kadının mevcut olduğu da gözden kaçırılmamalıdır. Özellikle işverenlerin, kadınların çalışması açısından bir takım destek teşviklerle yönlendirilmesi hem kadın çalışanların kayıt altına alınmasını hem de kadının iş gücü piyasasında etkin rol alabilmesini sağlayacaktır.

Kadınların çalışma ve sosyal alanda bir takım pozitif ayrıcalıklı haklara sahip olması her ne kadar çalışan kadınlar açısından geçmişe nazaran büyük bir ilerleme olarak görülmesinin yanında bu ayrıcalıklarının bazen de kadınların çalışma hayatından uzaklaştırılabileceğinin de göz önünde bulundurmamak gerekmektedir. Macro ekonomik politikalar ışığında kadının iş gücü piyasasındaki rolünün artırılmasını sağlamak isterken işçi-işveren dengesini ve sosyal adalet dengesini korumak da Devletin görevlerinden birisi olmalıdır. Kamu oyununda bazı yasal düzenleme ve uygulamalar istihdam edilen kadınları çalışmaktan caydırıcı nitelikte olduğu görüşü de dikkate alınarak, sosyal adalet dengesini bozmadan ve işverenleri kadın çalışan tercihinden uzaklaştırılmadan üretilecek politikalar hem iş gücü piyasasında kadının hak ettiği yere gelmesini sağlayacak hem de bireysel ekonomik güç olması ile Ülkemiz sosyal hayatında olumlu yönde etkiler bırakacaktır.

Çalışma hayatında kadın olmak başlı başına zordur. Ataerkil olan toplumumuzda kadının çalışması evde ki rolünü çok fazla etkilememektedir. Yani kadın iş yerinden evine geldikten sonra, evinin kadını, çocuklarının annesidir. Kadının mevkii, makamı, pozisyonu evdeki rolünde pek etkili değildir. Eve geldiğinde o bir anne ve eştir. Ailenin diğer bireyleri rollerinin gereğini kadından beklerler. Hal böyle olunca da kadının mesaisi evde de devam eder.

Gelişen teknoloji ile birlikte çalışan kadının evde ki mesaisi geçmişe nazaran daha da kolaylaşsa da, ana hatları ile görevler aynıdır. Sosyal hayatta ki bir takım değişiklikler, kadın-erkek arasındaki ilişkiler, erkeklerin ev hayatındaki rollerinin eskiye nazaran değişiklik göstermesi, evde eşine yardımcı olması, paylaşımcı olması çalışan kadını bir nebze de olsa rahatlatmaktadır.

Ev hanımlığı en ağır işçilik sayılırken, çalışan kadın hem dışarda eşi, kocası gibi para kazanan ve hem de evde ev hanımları gibi çalışan bir kişidir. Bu nedenle sosyal devlet politikalarında özellikle çalışan kadının iş yükünün azaltılması için düzenlemeler yapılmaktadır. Yukarıda bahsettiğimiz süt izni, ücretsiz izin hakkı, doğum izni gibi durumlar bu politikaların sonucudur.

Kırsal kesimde çalışan kadınların durumları, daha gelişmiş bölgelere göre biraz daha zor olmakla birlikte, avantajlı olduğu durumlar da vardır. Küçük yerlerde çalışan kadının kreşe gitmeyen küçük çocuğuna güvenilir bakıcı bulması, büyük şehirlere göre daha kolaydır. Yine küçük yerlerde çocuğun takibi, arkadaşlarının takibi, okulunun takibi çok daha kolay ve hızlıdır. Bunlar avantaj olmakla birlikte; çocuğun eğitimi ve geliştirilmesinde küçük yerler de sınırlı imkanlara sahip olunması da dezavantaj olabilmektedir.

İş hayatında kadın ve erkek arasında ki çekişme, kadınların başarılı olmak için iş hayatında daha fazla mücadele etmek zorunda kalması ve bunların

yanında kadınların evdeki rol ve görevleri kadınları daha çabuk yıpratmaktadır. Kadınlara kağıt üzerinde erkeklerle aynı siyasal, sosyal haklar verilmiş olsa da, kadınlar bir çok hakkına kavuşmak için erkeklerin dünyasında, erkeklerin onayı ile bazı haklarını elde edebilmektedirler ne yazık ki. Mesela siyasette kadınlar erkeklerin onayına muhtaçlar. Şöyle ki, siyasi partilerde kadınların teşkilatlarda görev almalarında «kota» belirlenmiş, kadınların belirli bir miktarın altına düşmemeleri, belirli sayılarda görev almaları, erkeklerce belirlenmiştir. Yine milletvekili olarak da mecliste belirli sayılarda olmaları amaçlanmıştır. Hatta kadın adayların sayılarının bir önceki döneme göre artması siyasi partilere neredeyse övünç sebebi olmuştur. Seçmenin neredeyse %51'inin kadın olduğu toplumumuzda, temsil noktasında çok aşağılarda olunması, bunun için de erkeklerin onayına muhtaç olunması kabul edilebilir değildir.

Kadın olmak gerek dünyada ve gerekse ülkemizde zor olmakla birlikte, eğitim seviyesinin artması ile birlikte eski dönemlere nazaran daha da iyiye doğru gitmektedir. Eğitim aile içinde başlamakla birlikte, özellikle aile içinde kız ve erkek çocukların rollerinin eşit olması sağlandığında, ilerisi için toplumda, kendisine yeten erkekler ve kadınlar olacaktır. Evde erkek çocuğuna «sen yapma, ablan yapsın», «kız kardeşin yapsın»; ya da kız çocuğuna «sen bilemezsin, abin bilir» şeklinde ataerkil yapının uzantısı şeklinde ayrımcılık yapılmadan çocuklar yetiştirilirse, iler ki hayatında da eşitliği düstur edinen toplumlar oluşabilir. Kendi yemeğini, ütüsünü yapabilen, çamaşırını, bulaşığını yıkayabilen erkek çocukları iler ki hayatında eşine yardımcı erkekler olurla ki bu da bir nebze kadın olmamın zorluklarını hafifletebilir.

Çalışma hayatında kadın-erkek eşitliliği Anayasa ve kanunlarla sağlanmaya çalışılmışsa da uygulama tamamen farklıdır. Mesela işe alımlarında erkeğin evli olup olmaması ya da evlenecek olup olmaması sorun değilken, kadınlarda evli olması ya da evlenecek olması işveren tarafından sorun teşkil edebilmektedir. Yine işyerlerinde küçülmeye gidildiğinde ilk işten çıkartılanlar kadınlar olmaktadır. İş alımlarında çoğunlukla erkeklerin tercih edildiği bir gerçektir. Çalışan kadının doğum iznine ayrılması ya da çocuğuna daha iyi bakabilmek için ücretsiz izin kullanması, kadının kariyerinde belki de telafisi imkansız bir takım olumsuzluklar ortaya çıkartabilmektedir. Yine ücretsiz izne ayrılan kadının, tekrar çalışma hayatına geri dönmesi çevre baskısı, aile baskısı ve kadının annelik duygularının şiddeti ile çok zor olabilmektedir.

Kadınlara sosyal devlet gereği iş hayatının kolaylaştırılması adına verilen bir takım haklar ne yazık ki kadının iş hayatında tercih edilmesini ya da iş hayatında devamlılığını olumsuz da etkileyebilmektedir. Kadına verilen süt izni, doğum izni, ağır işte çalıştırmama zorunluluğu gibi durumlar bazen işverenlerce kadınların istihdam edilmelerini olumsuz etkilemektedir. İşveren, iş yerinde sorun yaşamak istemediğinden, iş sürekliliğinin kesintiye uğramadığı işçilerle çalışmak istediğinden çoğunlukla erkek işçiler çalıştırmak istemektedir.

Kadınların çalışma hayatında erkek tacizine maruz kalmaları da zaman zaman çalışma hayatlarında olmalarını olumsuz etkilemektedir. İş hayatında

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

bir erkeğin, bir kadın tarafından cinsel, psikolojik tacizine şahit olmazken; bir kadının çalıştığı iş yerinde mesai arkadaşı ya da işvereni bir erkek tarafından her türlü tacize maruz kaldığına ne yazık ki çoğunluklu şahit oluruz. Bu da kadının iş hayatında olmasını, kalmasını zorlaştıran olumsuz durumdur. Kanun koyucunun bu konuda ki cezalarının belki de yeterince caydırıcı olmaması, toplumların eğitim seviyesinin durumu, kadının utancından ya da suçlu addedilmemek adına sessiz kalması, kadınların erkek tacizine uğramasını sonlandırmamaktadır.

Eğitim ile her sorunun çözümlenebileceği mümkün olduğundan; kadın- erkek arasında ki cinsel ayrımcılığın da yine eğitim ile çözülebileceği ortadadır. Aile içinde çocuklar arasında cinsel ayrımcılığın ortadan kaldırılması durumunda toplumların bu kanayan yarasına belki de çare bulunabilir. Aile içinde sorumluluklarını erkek-kız çocukları arasında istisnai durumlar hariç eşit paylaştırıldığında; kocanın, eşi olan karısına ev içinde yardımcı olduğu ve sorumlulukları paylaştığında; kanun koyucunun amaçladığı şey de iş hayatında kadının yer aldığı durumda dünya daha mutlu insanlarla olabilir bir hale gelecektir.

**Av. Seval
Kaçıran**

Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır

Rabia Köprülü

Ev Hanımı

05.01.1980 Gümüşhane doğumlu Gümüşhane İmam Hatip Lisesi mezunu, özel sektör deneyimi yüksek iyi düzeyde arapça bilen, iç mekan tasarımı, doğa yürüyüşü, tırmanmayı çok seven ve halen Gümüşhane’de girişimcilik yapmaktadır medeni hali bekindir.

**Türkiye’de
Kırsal
Alanda
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Rabia
Köprölü

Gümüşhane Kültür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

Değerli Konuklarımız;

Malumunuz üzere konumuz kırsal kalkınmanın temeli kadındır.

Kadınlar, bir şeyi başarmak istediklerinde, en iyisi ile karşımıza çıkan varlıklar.

Madem ki; toplum refahı ve kalkınma toplumun en küçük parçası olan ailede başlıyor ve kadın ne kadar üretken, kültürlü, sağlam olursa aile de toplum da o çerçevede gelişiyor. Bireysel olarak neler yapabilirim? Diye düşünürken ve kendimce bir araştırma süreci içerisindeyken yapılabilecek birçok şey keşfettim, Birçok fikrin kafamda uçtuğu bir dönemde uzun süre ara verdiğim işime ve iş yerime gittim.

Gördüğüm manzara karşısında şaşkınlık ve üzüntü içerisindeydim, İş düzenini ve iş disiplini oturtma bilmek için gerektiğinde günlük 18 saat çalıştığım kafemiz vasat bir hal almıştı. Bir frenchasing zincirinden ayrılmamız sonrasında boş raflar, tezgah, pasta dolapları, müşteri azlığı, yeteri kadar ürün arzı yaratamamak beni evde üretim yapmaya teşvik etmişti.

Üzgün bir halde evime geldim. Evde bulunan tüm malzemeyi tezgah üstüne çıkardım. Kolları sıvadım ve çeşit çeşit tepsiler dolusu kurabiyeler yapmak için hazırlıkları başladım. Sütlü tatlı çeşitleri, salatalar, ara soğuklar, mezeler, pratik atıştırmalıklar.

Önce rafları doldurdum satışlar artmıştı Müşterilerimiz daha ilk tadımda yedikleri ürünlerin hazır pastahane imalatı olmadığını fark ediyor ve beğenilerini ifade ediyorlardı. Ardından talep üzerine su böreği geldi. Sonrasında dilber dudağı, şöbiyet, kekli baklava gibi özel ikramlıklar. Her geçen gün daha farklı ne yapabilirim diye yeni ürün arayışlarına girdim.

Ev ortamında üretim yapmanın temizliği, kendi mutfağımın ve ekipmanlarımın rahatlığı beni stressiz bir üretim sürecinde ilerletirken, evde çoluk çocuğuma, eşim dostuma ikram ettiğim ürünleri, insanların beğenisine sunmak en büyük mutluluğum oldu. İnsanlardan aldığım tebrikler, teşekkürler, beğeniler oldukça motive ediciydi

İlk etapta kendi iş yerimizi atılıktan çıkarabilmek adına başladığım imalatlar zaman içinde genişledi partiler, etkinlikler, özel günler için aldığımız siparişler maddi manevi doyum yarattı.

Genellikle tek başıma, yoğunluk ve sipariş durumuna göre yardımcı olarak yaptığım imalatlar sırasında hamurla uğraşmanın ve üretmenin verdiği haz tüm yorgunluğumu unutturmuştu. Maddi getirileri ve başka bir kadına daha istihdam sağlamak paha biçilemez bir histi. Üretimden arta kalan zamanlarda kafedeki deforme olmuş mobilyaları tamir ettim. Masalarımı, sehpalarımı ahşap boyama teknikleri kullanarak boyadım. Gıda sektörü olduğu için mümkün mertebe su bazlı, sağlıklı ahşap boyaları kullanmayı tercih ettim. Duvarlarımı yeni panolar yaptım. Dekopaj teknikleri kullanarak tüm mobilyalarımızı sanat atölyelerinden çıkmışçasına özenle yeniledim. Sandalye ve Koltuklarda özel boyalar ve tekstil medyumları kullanarak onları yeni renkleriyle buluşturdum.

**Türkiye’de
Kırsal
Alanda
Kadın**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Rabia
Köprülü**

Yenileme sürecine birebir tanıklık eden müşterilerimiz, tüm bu işleri bir kadının yaptığını gördüklerinde ilgiyle izliyor ve beğenilerini içtenlikle ifade ediyorlardı. Gerekliğinde siva yaptım, iç cepe duvarlarımızı boyadım.

Güzel şeydi takdir edilmek ve bunun verdiği ruhsal doyumla her gün daha motive daha azimle çalıştım.

Etrafımda aile bütçelerine katkı sağlamak adına uğraşan birçok kadın vardı. Temizlik işlerinde çalışan, mantı yapan, pasta börek yapan kadılar. Hepsinin gerekçelerini ve hayat hikayelerini dinlediğimde ayrı ayrı çok şeyler öğrendim.

Maddi anlamda yaşam standartı yüksek bir ailede yetiştim. İnsanlardan duyduğum şey otur aşağı babanın parası mı yok, yiyecek ekmeği mi yok ? Gibi hadsiz söylemlerdi ortalıkta fazla görünme, işe güce bulaşma gibi söylemler, Kadın neydi ? Kadın ütücü, kadın aşçı, kadın temizlikçi ve kadın anaydı, öğretmendi her şeyden önce bir bireydi. Ben de her kadın gibi bir kadındım. Anlaşılamayan şey; kimileri oturduğu yerden ekmeğini yiyerek yaşar kimileri üretmek, var olma savaşı vererek ve paylaşarak yaşar. Bana kadın olmanın gücünü, direncini özverisini öğreten kendi söküğünü kendi dikmeye çalışan tüm bu kadınlardan çok şey öğrendim ve hepsine minnettarım.

Giriştiğim her işte başarabilir miyim ? Korkusu yaşamadan, korkmadan, cesaretle kolları sıvadım. Başkaları yapabiliyorsa imkansız değildi ve bende yapabiliyordum. Bu benim oldu.

Tüm girişimlerimde beni maddi manevi destekleyen başta kardeşim Sinan KÖPRÜLÜ olmak üzere, babam, annem ve kızıma ki onlar benim koruyucu meleklerim. Sonsuz teşekkür ediyorum.

Ayrıca bugün burada olan ve bizlere kendimizi, yaptığımız işleri ifade etme olanağı sunan siz değerli büyüklerime bu platformun fikir sahibi ve mimarlarına emekleri geçen herkese, Türk Kadınlar Birliği Gümüşhane Başkanı Aynur ÇUBUKÇU hanımefendiye daima beni yüreklendiren Fatma IŞIK hanımefendiye tüm katılımcı ve konuşmacı arkadaşlarıma huzurlarınızda sonsuz teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümle

Av. Seval Kaçıran

11.06.1970 Kars doğumluyum. Babamın polis memuru olması nedeni ile Malatya, Arapgir ve Adana'da ilk, orta ve lise eğitimimi tamamladım. 1993 yılında Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldum. Aynı yıl evlenerek eşimin doktor olarak atandığı Gümüşhane'de yaşamaya başladım.

Eşimin askerliği nedeni ile 1995-1994 yılları arasında Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gittik. Döndükten sonra 1997 yılında ofisimi açarak, serbest avukat olarak çalışmaya başladım. Avukatlık mesleğimi yaparken Gümüşhane-Bayburt Bölge Barosu Yönetim Kurulunda Başkan Yardımcısı olarak bazı dönemler görev aldım.

2001 yılında Gümüşhane AK Parti İl Yönetim Kurulu'nda Kurucu İl Başkan Yardımcılığı görevi yaptım. Yine sonra ki dönemlerde de İl Başkan Yardımcılığı görevlerim oldu. 2015 yılı Milletvekili Genel Seçimlerinden 7 Haziran seçimlerinde AK Parti Gümüşhane Milletvekili Aday Adayı oldum. Aynı yıl 1 Kasım seçimlerinde de yine AK Parti'den Kars ve Gümüşhane'de milletvekili aday adayı oldum.

Halen Gümüşhane'de serbest avukat olarak çalışmaktayım

Çalışma
Hayatında
Kadınlara
Yönelik
Hükümle

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

**Av. Seval
Kaçiran**

Gümüşhane Kültür Merkezi
**'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'**
3. Ekoturizm Sempozyumu

ANAYASAL TEMİNAT

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası belirli maddelere kadınların pozitif ayrımcılığına işaret ederek hak ve özgürlüklerini Anayasal güvence altına almıştır. Anayasanın «Kanun önünde eşitlik» konusunu ele alan 10. Maddesi aşağıdaki şekildedir.

Kanun Önünde Eşitlik

Madde 10 — Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eskitir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz...»

Çalışma hayatında ayrımcılığa gidilmemesi açısından İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (Universal Declaration of Human Rights) dikkatle incelendiğinde; 23 ve 24.maddelere kısaca değinecek olursak; Her şahsın çalışmaya, işini serbestçe seçmeye, adil ve elverişli çalışma şartlarına ve işsizlikten korunmaya hakkı vardır. Herkesin, hiçbir fark gözetilmeksizin, eşit çalışma karşılığında eşit ilerde hakkı vardır. Çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun bir yaşam sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma vasıtaları ile de tamamlanan adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır. Herkesin, menfaatlerinin korunması için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır. Her şahsın dinlenmeye, eğlenmeye, bilhassa çalışma müddetinin makul surette tahdidine ve muayyen devrelerde ücretli tatillere hakkı vardır.

Ayrımcılık Yasağı

Kadınların çalışma hayatında eşit tutulması, ayrımcılığa tabi tutulmaması gerekmektedir.

4857 sayılı İş Kanununu «Eşit davranma ilkesi» başlıklı 5.maddesine göre; «İş ilişkisinde dil, ırk, renk, cinsiyet, engellilik, siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ve benzeri sebeplere dayalı ayırım yapılamaz. İşveren, esaslı sebepler olmadıkça tanı süreli çalışan işçi karşısında kısmi süreli çalışan işçiye, belirsiz süreli çalışan işçi karşısında belirli süreli çalışan işçiye farklı işlem yapamaz. İşveren, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılmadıkça, bir işçiye, iş sözleşmesinin yapılmasında, şartlarının oluşturulmasında, uygulanması/ıda ve sona ermesinde, cinsiyet veya gebelik nedeniyle doğrudan veya dolaylı farklı işlem yapamaz. Aynı veya eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret kararlaştırılmaz işçinin cinsiyeti nedeniyle özel koruyucu hükümlerin uygulanması, daha düşük bir ücretin uygulanması haklı kurnaz.»

Yer Altında ve Su Altında Çalışma Yasağı 4857 Sayılı İş Kanununun 72. maddesinde, maden ocakları ile kablo döşemesi, kanalizasyon ve tünel inşaatı gibi yeraltında veya su altında çalışılacak işlerde on sekiz yaşını doldurmamış erkek ve her yaştaki kadınların çalıştırılması yasaklanmıştır.

İş Kanunu ve Sosyal Güvenlik Hukukunda Kadınlar İçin Gibi Hükümler

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Av. Seval
Kaçıran

Gümüşhane Kültür Merkezi
‘Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır’
3. Ekoturizm Sempozyumu

Bulunmaktadır?

Hem 4857 sayılı İş Kanunu hem de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu nezdinde kadınlara tanınan haklardan kısmen ve ayrıntıya girmeden bahsedecek olursak;

Kadınlara sağlanan doğum borçlanması, Emzirme ödeneği, Doğum ve süt izni, Memurlar için doğum yardımı ödeneğinin bulunması, Kadın memura 24 aya varana kadar aylıksız izin Kadın çalışana doğumdan önce ve sonra Analık iş göremezlik izni, Kadınlara yönelik yeraltında ve su altında çalışma yasağı, Kadın çalışana 6 aylık ücretsiz izin hakkı, Malid çocuğu bulunan kadınlara yönelik fiili hizmet süresi zammı hakkı, Yardımcı üreme yöntemi (tüp bebek)

Gebe çalışan kadın açısından fazla çalışma saatinin engellenmesi,

Gibi haklar kadınlara yönelik bazı Yasal Hükümlerin olduğunu göstermeyecektedir. Analık Halinde Çalışma ve Süt izni 4857 sayılı İş Kanununun 74. Maddesi gereği; Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları eqnstm Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerine eklenir. Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelere eklenmek suretiyle kullanılır. Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü halinde, doğum sonrası kullanılmayan süreler babaya kullanılır. Üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinene çocuğun aileye fiilen teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta analık hali izni kullanılır. 6663 Sayılı Kanuna istinaden getirilen ekleme ile, 4857 Sayılı İş Kanununun 74.maddesinin birinci fıkrası uyarınca kullanılan doğum sonrası analık hali izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla ve çocuğun hayatta olması kaydıyla kadın işçi ile üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri halinde birinci doğumda altmış gün, ikinci doğumda yüz yirmi gün, sonraki doğumlarda ise yüz seksen gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilir. Çoğul doğum halinde bu süreler otuzar gün eklenir. Çocuğun engelli doğması halinde bu süre üç yüz altmış gün olarak uygulanır. Bu fıkra hükümlerinden yararlanan süre içerisinde süt iznine ilişkin hükümler uygulanmaz. Yukarıda öngörülen süreler işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse arttırılabilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilir.

Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir. Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz. İsteği halinde kadın işçiye, on altı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde on sekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir Bu izin üç yaşını

doldurmamış çocuğu evlat edilme halinde eşlerden birine veya evlat edinene verilir. Bu süre, yıllık ücreti! izin hakkının hesabında dikkate alınmaz. Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır.

Evlenen Kadına Kıdem Tazminatı

4857 Sayılı İş Kanunu ile 1475 Sayılı İş Kanununun Kıdem tazminatına ilişkin 14. maddesi dışındaki maddeleri yürürlükten kaldırılmıştı. Bu nedenle, kıdem tazminatına ilişkin hükümler yeni bir düzenleme yapıncaya kadar kıdem tazminatına ilişkin uygulama aynen devam ettirilmektedir.

1475 sayılı İş Kanununun 14. maddesinin (e) bendinde;

«Kadının evlendiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde kendi rızası ile iş sözleşmesini sona erdirmesi durumunda» kıdem tazminatına hak kazanacak hükme bağlanmıştır.

Analık Geçici İş Göremezlik Ödeneği

5510 Sayılı Kanununun 18. maddesine göre sigortalı kadının analığı halinde, Kadın sigortalıların doğumdan önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartı ile, doğumdan önceki ve sonraki sekizer haftalık sürede, çoğul gebelik halinde ise doğumdan önceki sekiz haftalık süreye iki haftalık süre ilave edilerek çalışmadığı her gün için analık geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Emzirme Ödeneği

5510 Saplı Kanununun 16. maddesine göre kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve SOK Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife ile belirlenen emzirme ödeneği verilmektedir. 2018 yılı için belirlenen emzirme ödeneği 148 TL'dir.

Doğum Borçlanması

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41. maddesine göre sigortalı çalışanların ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile sigortalı kadının, üç defaya mahsus olmak üzere doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanılacak sürelerde uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması şartlarıyla talepte bulunulan süreleri borçlanması mümkündür. Kadınların çalışma hayatındaki öneminin «nihayet» fark edildiği ülkemizde, kadın istihdamının artırılmasına yönelik politikalar üretilmeye başlanmıştır. Özellikle Kanun koyucunun kadını çalışma hayatının içerisinde tutmaya çalışarak bir taraftan nüfus politikalarını kontrol altında tutmaya çalışmış diğer taraftan kadın çalışanlara yönelik pozitif uygulamalara yönelmiştir.

Kadın istihdamının artırılmasına yönelik politikalar geliştirilmesine rağmen Türkiye'de kadın istihdamı, Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırıldığında, oldukça düşük bir orana sahiptir.

**Çalışma
Hayatında
Kadınlara
Yönelik
Hükümler**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Av. Seval Kaçıran

Kadınların çalışma hayatındaki yerinin ve öneminin giderek artmasının yanında, kayıt dışı istihdamda bir çok kadının mevcut olduğu da gözden kaçırılmamalıdır. Özellikle işverenlerin, kadınların çalışması açısından bir takım destek teşviklerle yönlendirilmesi hem kadın çalışanların kayıt altına alınmasını hem de kadının iş gücü piyasasında etkin rol alabilmesini sağlayacaktır.

Kadınların çalışma ve sosyal alanda bir takım pozitif ayrıcalıklı haklara sahip olması her ne kadar çalışan kadınlar açısından geçmişe nazaran büyük bir ilerleme olarak görülmesinin yanında bu ayrıcalıklarının bazen de kadınların çalışma hayatından uzaklaştırılabileceğinin de göz önünde bulundurmamak gerekmektedir. Macro ekonomik politikalar ışığında kadının işgücü piyasasındaki rolünün artırılmasını sağlamak isterken işçi-işveren dengesini ve sosyal adalet dengesini korumak da Devletin görevlerinden birisi olmalıdır. Kamu oyununda bazı yasal düzenleme ve uygulamalar istihdam edilen kadınları çalışmaktan caydırıcı nitelikte olduğu görüşü de dikkate alınarak, sosyal adalet dengesini bozmadan ve işverenleri kadın çalışan tercihinden uzaklaştırılmadan üretilecek politikalar hem iş gücü piyasasında kadının hak ettiği yere gelmesini sağlayacak hem de bireysel ekonomik güç olması ile Ülkemiz sosyal hayatında olumlu yönde etkiler bırakacaktır.

Çalışma hayatında kadın olmak başlı başına zordur. Ataerkil olan toplumumuzda kadının çalışması evde ki rolünü çok fazla etkilememektedir. Yani kadın iş yerinden evine geldikten sonra, evinin kadını, çocuklarının annesidir. Kadının mevkii, makamı, pozisyonu evdeki rolünde pek etkili değildir. Eve geldiğinde o bir anne ve eştir. Ailenin diğer bireyleri rollerinin gereğini kadından beklerler. Hal böyle olunca da kadının mesaisi evde de devam eder.

Gelişen teknoloji ile birlikte çalışan kadının evde ki mesaisi geçmişe nazaran daha da kolaylaşsa da, ana hatları ile görevler aynıdır. Sosyal hayatta ki bir takım değişiklikler, kadın-erkek arasındaki ilişkiler, erkeklerin ev hayatındaki rollerinin eskiye nazaran değişiklik göstermesi, evde eşine yardımcı olması, paylaşımcı olması çalışan kadını bir nebze de olsa rahatlatmaktadır.

Ev hanımlığı en ağır işçilik sayılırken, çalışan kadın hem dışarda eşi, kocası gibi para kazanan ve hem de evde ev hanımları gibi çalışan bir kişidir. Bu nedenle sosyal devlet politikalarında özellikle çalışan kadının iş yükünün azaltılması için düzenlemeler yapılmaktadır. Yukarıda bahsettiğimiz süt izni, ücretsiz izin hakkı, doğum izni gibi durumlar bu politikaların sonucudur.

Kırsal kesimde çalışan kadınların durumları, daha gelişmiş bölgelere göre biraz daha zor olmakla birlikte, avantajlı olduğu durumlar da vardır. Küçük yerlerde çalışan kadının kreşe gitmeyen küçük çocuğuna güvenilir bakıcı bulması, büyük şehirlere göre daha kolaydır. Yine küçük yerlerde çocuğun takibi, arkadaşlarının takibi, okulunun takibi çok daha kolay ve hızlıdır. Bunlar avantaj olmakla birlikte; çocuğun eğitimi ve geliştirilmesinde küçük yerler de sınırlı imkanlara sahip olunması da dezavantaj olabilmektedir.

İş hayatında kadın ve erkek arasında ki çekişme, kadınların başarılı olmak için iş hayatında daha fazla mücadele etmek zorunda kalması ve bunların

yanında kadınların evdeki rol ve görevleri kadınları daha çabuk yıpratmaktadır. Kadınlara kağıt üzerinde erkeklerle aynı siyasal, sosyal haklar verilmiş olsa da, kadınlar bir çok hakkına kavuşmak için erkeklerin dünyasında, erkeklerin onayı ile bazı haklarını elde edebilmektedirler ne yazık ki. Mesela siyasette kadınlar erkeklerin onayına muhtaçlar. Şöyle ki, siyasi partilerde kadınların teşkilatlarda görev almalarında «kota» belirlenmiş, kadınların belirli bir miktarın altına düşmemeleri, belirli sayılarda görev almaları, erkeklerce belirlenmiştir. Yine milletvekili olarak da mecliste belirli sayılarda olmaları amaçlanmıştır. Hatta kadın adayların sayılarının bir önceki döneme göre artması siyasi partilere neredeyse övünç sebebi olmuştur. Seçmenin neredeyse %51'inin kadın olduğu toplumumuzda, temsil noktasında çok aşağılarda olunması, bunun için de erkeklerin onayına muhtaç olunması kabul edilebilir değildir.

Kadın olmak gerek dünyada ve gerekse ülkemizde zor olmakla birlikte, eğitim seviyesinin artması ile birlikte eski dönemlere nazaran daha da iyiye doğru gitmektedir. Eğitim aile içinde başlamakla birlikte, özellikle aile içinde kız ve erkek çocukların rollerinin eşit olması sağlandığında, ilerisi için toplumda, kendisine yeten erkekler ve kadınlar olacaktır. Evde erkek çocuğuna «sen yapma, ablan yapsın», «kız kardeşin yapsın»; ya da kız çocuğuna «sen bilemezsin, abin bilir» şeklinde ataerkil yapının uzantısı şeklinde ayrımcılık yapılmadan çocuklar yetiştirilirse, iler ki hayatında da eşitliği düstur edinen toplumlar oluşabilir. Kendi yemeğini, ütüsünü yapabilen, çamaşırını, bulaşığını yıkayabilen erkek çocukları iler ki hayatında eşine yardımcı erkekler olurla ki bu da bir nebze kadın olmamın zorluklarını hafifletebilir.

Çalışma hayatında kadın-erkek eşitliliği Anayasa ve kanunlarla sağlanmaya çalışılmışsa da uygulama tamamen farklıdır. Mesela işe alımlarında erkeğin evli olup olmaması ya da evlenecek olup olmaması sorun değilken, kadınlarda evli olması ya da evlenecek olması işveren tarafından sorun teşkil edebilmektedir. Yine işyerlerinde küçülmeye gidildiğinde ilk işten çıkartılanlar kadınlar olmaktadır. İş alımlarında çoğunlukla erkeklerin tercih edildiği bir gerçektir. Çalışan kadının doğum iznine ayrılması ya da çocuğuna daha iyi bakabilmek için ücretsiz izin kullanması, kadının kariyerinde belki de telafisi imkansız bir takım olumsuzluklar ortaya çıkartabilmektedir. Yine ücretsiz izne ayrılan kadının, tekrar çalışma hayatına geri dönmesi çevre baskısı, aile baskısı ve kadının annelik duygularının şiddeti ile çok zor olabilmektedir.

Kadınlara sosyal devlet gereği iş hayatının kolaylaştırılması adına verilen bir takım haklar ne yazık ki kadının iş hayatında tercih edilmesini ya da iş hayatında devamlılığını olumsuz da etkileyebilmektedir. Kadına verilen süt izni, doğum izni, ağır işte çalıştırmama zorunluluğu gibi durumlar bazen işverenlerce kadınların istihdam edilmelerini olumsuz etkilemektedir. İşveren, iş yerinde sorun yaşamak istemediğinden, iş sürekliliğinin kesintiye uğramadığı işçilerle çalışmak istediğinden çoğunlukla erkek işçiler çalıştırmak istemektedir.

Kadınların çalışma hayatında erkek tacizine maruz kalmaları da zaman zaman çalışma hayatlarında olmalarını olumsuz etkilemektedir. İş hayatında

Çalışma Hayatında Kadınlara Yönelik Hükümler

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

bir erkeğin, bir kadın tarafından cinsel, psikolojik tacizine şahit olmazken; bir kadının çalıştığı iş yerinde mesai arkadaşı ya da işvereni bir erkek tarafından her türlü tacize maruz kaldığına ne yazık ki çoğunluklu şahit oluruz. Bu da kadının iş hayatında olmasını, kalmasını zorlaştıran olumsuz durumdur. Kanun koyucunun bu konuda ki cezalarının belki de yeterince caydırıcı olmaması, toplumların eğitim seviyesinin durumu, kadının utancından ya da suçlu addedilmemek adına sessiz kalması, kadınların erkek tacizine uğramasını sonlandırmamaktadır.

Eğitim ile her sorunun çözümlenebileceği mümkün olduğundan; kadın- erkek arasında ki cinsel ayrımcılığın da yine eğitim ile çözülebileceği ortadadır. Aile içinde çocuklar arasında cinsel ayrımcılığın ortadan kaldırılması durumunda toplumların bu kanayan yarasına belki de çare bulunabilir. Aile içinde sorumluluklarını erkek-kız çocukları arasında istisnai durumlar hariç eşit paylaştırıldığında; kocanın, eşi olan karısına ev içinde yardımcı olduğu ve sorumlulukları paylaştığında; kanun koyucunun amaçladığı şey de iş hayatında kadının yer aldığı durumda dünya daha mutlu insanlarla olabilir bir hale gelecektir.

**Av. Seval
Kaçıran**

Bir Başarı Öyküsü

Sibel Kandaz Olgun

11.06.1970 Kars doğumluyum. Babamın polis memuru olması nedeni ile Malatya, Arapgir ve Adana'da ilk, orta ve lise eğitimimi tamamladım.1993 yılında Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldum. Aynı yıl evlenerek eşimin doktor olarak atandığı Gümüşhane'de yaşamaya başladım.

Eşimin askerliği nedeni ile 1995-1994 yılları arasında Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gittik. Döndükten sonra 1997 yılında ofisimi açarak, serbest avukat olarak çalışmaya başladım. Avukatlık mesleğimi yaparken Gümüşhane-Bayburt Bölge Barosu Yönetim Kurulunda Başkan Yardımcısı olarak bazı dönemler görev aldım.

2001 yılında Gümüşhane AK Parti İl Yönetim Kurulunda Kurucu İl Başkan Yardımcılığı görevi yaptım. Yine sonra ki dönemlerde de İl Başkan yardımcılığı görevlerim oldu. 2015 yılı Milletvekiliği Genel Seçimlerinden 7 Haziran seçimlerinde AK Parti Gümüşhane Milletvekili Aday Adayı oldum. Aynı yıl 1 Kasım seçimlerinde de yine AK Partiden Kars ve Gümüşhane'den milletvekili aday adayı oldum.

Halen Gümüşhane'de serbest avukat olarak çalışmaktayım.

**Bir
Başarı
Öyküsü**

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Sibel Kandaz
Olgun

Gümüşhane Kùltür Merkezi
'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'
3. Ekoturizm Sempozyumu

BEN KİMİM ?

Öncelikle ne iş yapıyorum, bu sektöre nasıl giriş yaptım seçenekler ve tercihlerim hakkında bilgi vermek istiyorum sizlere. 2006 yılı Doğu Akdeniz Üniversitesi Psikolojik Danışman ve Rehberlik Bölümünden mezun oldum. Mezun olduktan sonra memleketime gelerek 1 ay ailemle vakit geçirdim. Bu ayın sonunda çalışmam gerektiğine karar vererek il dışında bir işe girmek istediğime karar verdim. Arkadaşlarımın da yardımını alarak Ankara da iş başvurusunda bulundum ve Ankara da bir dershanede 2 yıl çalıştım. Benim için çok değerli insanlarla tanıştım ve hayatıma çok fazla olumlu yönde tecrübe kattılar. Burada neden il dışında çalışmaya karar verdiğimden bahsedecek olursak insanlar bazen sadece kendi buldukları yerde iş arayarak istedikleri iş hayatına ortamına kavuşamayarak mutsuz olabiliyorlar. Sadece bulunduğunuz yerde değil farklı illerde de iş arayarak alternatifleri çoğaltmalarını ve kendilerine olan güveni artırmalarını rica ediyorum gençlere ve iş arayanlara. 2 yıl Ankara da çalıştıktan sonra yurtdışına gitmeye karar verdim bu kararı almamda İngilizceyi geliştirmek hedeflerim arasındaydı çünkü eğitimim İngilizceydi ve bunu yarım bırakmak istemiyordum. Yurt dışında Au Pair (Evde anne yardımcısı) denilen bir sistemle gitmek için bütün araştırmalarımı yaptım gideceğim aileyi buldum. Ankaradaki işimden ayrıldım Gümüşhane-Torul'a geldim fakat son dakikada babamdan onay alamadım çünkü o sırada bir Türk bayanın başına gelen olaylara şahit olması bu konuda olumsuz düşünmesine ve endişelenmesine sebep oldu. Bana Türkiye de yapacağım her işte yanımda olacağını ve bu işi istemediğini söyledi. Ve bende babama olan saygım ve sevgimden onu kırmadım ve gitmemeye karar aldım bu noktada hayatımın değişecek olan noktalarına adım atacağımdan haberim yoktu. İş bırakıp geldiğim için Gümüşhane'de iki iş yerine başvurduğum ikisinden de olumlu yanıt aldım ve şartları bana daha uygun olan Gümüş ilgi Rehabilitasyon Merkezinde çalışmaya başladım. Çalışmaya başladıktan 9 ay sonra atamam oldu ve aynı sırada çalıştığım kurumun satışı gündeme geldi ve ben üniversitedeyken hep aklımda kendi işimi yapmak hayalleri kuruyordum ve bu benim için çok iyi bir fırsattı fakat atamam ile aynı anda olunca benim için karar verme süreci çok zor olacaktı. Ve bu noktada babamı arayarak fikrini sordum buradan anlaşılacağı, gibi babamın düşünceleri benim için çok önemliydi ve biliyorum ki herkes için ailesi, düşünceleri onlar için çok önemlidir. Bu süreçte etrafınızdaki herkes sizi yargılayarak nasıl atamaya gitmeme ihtimalini değerlendirdiğinizi ciddi bir şekilde eleştirerek sizin hayallerinizi hiçe sayabiliyor ve sizde istemsiz bir şekilde etkilenebiliyorsunuz. İşte tam bu noktada hayatınızdaki en değer verdiğiniz kişiler yardımınıza koşuyor. Ve babamı arayarak durumumu anlattığımda ne istiyorsam yapmamı özel sektörün güzelliklerinden bahsederek var olan cesaretimi artırdı. Gerçekten çok cesaretliydim çünkü eşim Mustafa Olgun ile satılacak olan okul devri ile ilgili görüşmeye giderken toplamda cebimizde -50TL bile yoktu fakat biliyorduk ki istiyorsak bir yolunu bulacaktık. Ve neticede okul için satış pazarlığına gittiğimizde okul sahibi bize çok güzel

Bir
Başarı
Öyküsü

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Sibel Kandaz
Olgun

bir ödeme planı çıkardı ilk ödemede ailelerimiz destek oldu ve daha sonrasını çalışarak kendimiz ödedik. İlk aldığımızda 60 öğrencisi olan kurum şuan 250 öğrencisi bulunmakta. İlk başta çok ciddi bir şekilde çalıştık ve çalışınca karşılığını aldık. Okulu 2010 yılında aldık esimle 2013 yılında evlendik. Ve her zamana eşim benim ön planda olamama destek vererek beni her zamana cesaretlendirmiştir. 2016 yılında Dünyada kullanılan bir işitsel algı Eğitim metodu eğitimlerini tamamlayarak Tomatis Uzmanı olduk. Aile Danışmanlığı Eğitimi tamamlayarak Aile Danışmanlığı, Wisc —r zeka testi eğitimlerini tamamlayarak merkezde bir ofis açtık. Ofisimiz Empati Dikkat ve Başarı Geliştirme Merkezi İolarak devam etmektedir. Burada en önemli noktalardan biri hayatınızı paylaştığınız insanların size destek olması. Bu noktada bana her zaman destek veren rahmetli babama sonsuz teşekkürlerimi ve dualarımı sunuyorum. Sevgili eşime her zaman beni desteklediği, cesaretlendirdiği için teşekkürü bir borç bilirim iyikilerim oldu her zaman...

Ailelere bir Danışman olarak tavsiyelerim olacak bu noktada tanıştığım bütün kadın girişimcilerle sohbetlerimde vardığım sonuçlar hep aynı yere çıkıyor. Babaları, ailesi destek olan kadın girişimciler bu işlere girebilmişler cesaretleri güçlenmiş ve çok başarılı olmuşlar. Şu an genel anlamda insanlar çocuklarını hep aynı meslek gruplarında olmasını ya da kendi hayallerini çocuklarında yaşatmak istiyorlar ve bunun sonucu mutsuz çocuklar ve başarısız nesiller geliyor. Burada bir anımdan bahsetmek istiyorum benim için birçok şeyi özetleyen bir anı. Çok küçük bir öğrencime ders programı hazırlıyordum ve annesinin bana yönelttiği soru karşısında gerçeklerle yüzleşmiştim. Anne 2 saatlik ders çalışma sonrasında 10 dk lık ara yetmez mi diyerek sordu ve ben hiçbir şekilde karşı tarafı o sırada kendi programımla ilgili ikna edemeyeceğimi anladım. Düşünsenize o küçük çocuk dışarıda oynaması gerekirken 10 dk lık ara ile yetinecek ve neticede mutlu, başarılı, üreten bir birey olacak. Lütfen çocuklarınızı sevin onları kendi yetenekleriyle istekleriyle sevip kabul edin. Onlar çok önemli bireyler; varlar ve kendi istekleri, hayalleri var. Herkesin hayalleri ile eşdeğer bir hayal yüklemeyin onlara onlar sevilmesi gereken saygı duyulması gereken bireyler ve onların yetenekleri çok değerli. Günümüzde mutluluk arka planda kalan bir değer olmakta yerini ise kendi istek arzularımız gurur duyacağımız meslekler toplum içinde onure olmalar ise başrolde. Mutlu bir nesil ve akabinde muhakkak başarılı kadınlar olacaktır bu kaçınılmaz sonuçtur. Mutluluk kalbimizde kanat çırpın bir kuştur beklide ...Sevgi ve Saygılarımla

Gümüşhane Kültür Merkezi

'Kırsal Kalkınmanın
Temeli kadındır'

3. Ekoturizm Sempozyumu

Zigana Doğa Okulu ve Gümüşhane Türk Kadınlar Birliği Şubesi işbirliğinde düzenlenen ve ana teması "Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır" olan "Zigana Doğa Okulu 3. Ekoturizm Sempozyumu" 12-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Gümüşhane'de, gerçekleştirilmiştir

Gümüşhane Türk Kadınlar Birliği Şubesi Başkanı Sn Aynur Çubukçu, Zigana Doğa Okulu Başkanı Savaş Aydın, Gümüşhane Belediye Başkanı Sn Ercan Çimen, Gümüşhane Valisi Sn Okay Memiş açılış konuşmalarıyla başlayan sempozyuma Prof. Dr. Gülsün Sağlamer, Prof. Dr. Hülya Kalaycıoğlu, Prof. Dr. Kenan Aydın, Prof. Dr. Kemal Çelik, Dr. Öğr. Üyesi İsmail Çalık, Av. Süreyya Turan, Savaş Aydın, Aynur Çubukçu, Tevhide Eroğlu, Hatice Dilek Çimen Hülya Yalvaç, Rabia Köprülü, Av. Seval Kaçıran ve Sibel Kandaz Olgun davetli konuşmacılar olarak yer almıştır.

2 gün boyunca devam eden etkinliğin ilk iki gününde gerçekleşmiş birinci günde 2 oturumda 14 sunum gerçekleşmiştir. İkinci günde Gümüşhane , Torul İlçesi ve Zigana alan çalışması gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumun ana temaları olan "Kırsal Kalkınmanın Temeli Kadındır", "Sürdürülebilir Kırsal Turizm", "Kırsal Turizmde İnovasyon ve Girişimcilik" ana başlıklı konular üzerinde yapılan çalışmalar ve çözüm önerileri tüm boyutlarıyla tartışılmıştır.

Kadının Toplumdaki Yeri, Türkiye'de Kırsal Alanda Kadın, Kırsal Alanlardan Kentsel Alanlara Göç, Kırsal Kalkınmada Kadının Rolü, Kırsal Kalkınmada Kadının Gücü, Kırsal Kalkınmada Kadının Güçlendirilmesi, Kırsal Kalkınma Sadece Tarımsal Kalkınma Değildir. Çalışma Hayatında Kadınlara İlişkin Yasal Düzenlemeler, Ekoturizmde kırsalda yaşayan kadınların küçük başarı öyküleri ve projeleri

Turizm Sektörünün Ekonomi İçin Önemi, Akıllı Sürdürülebilir Kalkınma, Turizm ve Temel Paydaşları, Kitle Turizmi Ve Doğa Turizmi, Ekoturizm Ve Bölgesel Kalkınmaya Etkisi

Ekoturizm, Yerel Kültür Ve Eğitim, Turizm Ve Sürdürülebilirlik, Kırsal Kalkınma Ve Doğa Turizmi, Kırsal Kalkınma Ve Doğa Turizmi, Turizm ve Kırsal Kalkınmada Kadının Yeri, Eko-Turizm Kavramı,

Sanayi Devrimleri Ve Dördüncü Sanayi Devrimi, Dördüncü Sanayi Devriminin İtici Güçleri, Teknoloji Ve Yaratıcı Yıkım, Sanayi Devrimlerinin Topluma Ulaşması, Endüstri 4.0/Dördüncü Sanayi Devriminin Ortaya Çıkışı, Endüstri 4.0'ın Altyapısı, Dördüncü Sanayi Devriminin Bileşenleri, Endüstri -4.0 Otonom Robotlar/Otonom Taşıtlar, Arttırılmış Gerçeklik, Siber Güvenlik, Üç Boyutlu Üretim, Dijitalleşme, Biyolojik, Dijital, Fiziksel ve Biyolojik Dünyaların Birleşmesi, İmplant Teknolojiler, Endüstri 4.0'ın Tarafra Etkileri,

Gümüşhane'de Kentsel Dönüşüm, Gümüşhane ve Doğa Turizmi, Gümüşhane'deki ve Kültürel Varlıklar, Gümüşhane'de Coğrafya ve Tabiat Turizmi, Türkiye ve eko-turizm faaliyetleri, Gümüşhanenin Turizm Destinasyonlarının Belirlenmesi, Gümüşhane'de Eko Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Süleymaniye Çalıştayı ve Süleymaniye

Sonuç Bildirgesi

Türk Kadınlar Birliği
Gümüşhane Şubesi

Sonuç Bildirgesi

Çalışmaları, Kırsal Kesimde Bayan Girişimcinin Yaşadığı Sıkıntılar ve Ataç Konağı. Zigana Köyünün Turizm Potansiyeli, konuları bu sempozyumda bölgesel ve ulusal düzeyde tartışılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: Kırsal kalkınmanın temelini kadın olduğu konusu tüm yönleriyle ele alınırken, hak temeli çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği, kalkınmanın sadece kırsaldan başlamaması gerektiği belirtilerek bu alanda çok çalışmanın yapılması, konunun tüm yönleriyle ele alınması üzerinde duruldu.

Gümüşhane'deki Kadın Nüfusunun eğitim ve öğretimle geliştirilmelerinin sağlanması ve Eko-turizm odaklı, kapsamlı eğitimler verilmesi; İş Kurma için verilecek eğitimler yanında başlangıç sermayelerinin yeterli, uzun vadede "0" faizle geri ödemeli olmasının ve bürokrasinin en aza indirilmesinin sağlanması; Kadınların kendilerine güvenmelerini sağlayacak iyi örneklerin sayısının artırılması ve eğitim süreçlerinde bu örneklerin tartışılması gerektiği,

Kızların eğitimine önem verilmesi ve Üniversite Eğitimi alan kızların oranının en az 50%'e çıkarılması, liyakat ve eşitlik ilkelerinin işe alma ve yükseltmelerde tavizsiz uygulanması, kadınların çalışma koşullarının iyileştirilmesi için kreş-yuva gibi olanakların sağlanması, kadınların karar verici düzeylere seçilmeleri ve atanmaları için gerekli yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesi gerekir.

"Ne güzel söylemiş büyük usta Neşet Ettaş; kadın anadır insandır, erkek de insanoğlu" tanımının iyi anlaşılması gerektiği kadınların ekonomik alandaki çalışmaları yanında yaşam alanındaki kadına yönelik pozitif tüm çalışmaların desteklenmesi gerektiği konusunda öneriler sunuldu.

Bölgedeki turizmle ilgili eksiklikler vurgulanmasının yanında bölgenin turizm sorununa çözüm öneriler getirildi.

Gümüşhane'nin 213 kelebek çeşidiyle Türkiye'nin en zengin ili olan Gümüşhane'nin, 253 endemik bitki çeşidiyle de Karadeniz'in en zengin endemik bitkilere sahip ili olduğu, biyoçeşitliliğinin korunması gerektiği, Gümüşhanenin yüksek ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi gerektiği bunun için gerekli altyapı çalışmalarının mutlak surette yapılması gerektiği, Zigana Doğa Okulu içerisinde açılan Coğrafyanın tek Bitki müzesinin tanıtımyeterli değıldir. Ayrıca ZDO tarafından gerçekleştirilen LAMES şenliklerinin Uluslararası hale getirilip Köyün cazibe merkezi haline dönüştürülmesinin uygun olacağı öngörüldüğü.

Gümüşhanede kentsel yapılaşma problem olduğundan bahsedildi kentin yatay büyümesi gerekirken dikey büyümeye geçtiği bununda telafisi olmayan sonuçlar doğura bileceği sürdürülebilir şehirleşme açısından doğru şeylerin yapılmadığı gibi, günümüzde ki çağdaş teknolojiler ve Endüstri 4.0 gibi güncel alandaki çalışmalar gündeme geirildi. Teknolojiyi ve bilgiyi yakalamayanın başarısının olmayacağı yönünde duruldu.

Her doğa parçasına bir yerleşke kurmak zorunda değiliz ama; Her yerleşkeye bir doğa okulu kurmak zorundayız.

Kongre Düzenleme Kurulu Adına, Zigana Doğa Okulu